

KENDE SÁNDOR

HADOVA PAPA ÉS A MOZDONY GALERI

DELFIN KÖNYVEK
MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

KENDE SÁNDOR
HADOVA PAPA ÉS A MOZDONY GALERI
REGÉNY
MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

BENKŐ SÁNDOR
rajzaival
© Kende Sándor, 1986

Vörös Réz különleges nyakkendője – és a talpnyaló Ádám Csutka keserves leégése. Látogatás a 328-as gyomrában

Hát itt vagyok!... Pajti, figyelsz?

Kicsit elkéstem, igaz. Azért ugye nem haragszol? Vagy legalább ne nagyon haragudj, hiszen nem szoktam pontatlan lenni.

Tudod, most is csak azért történt... Várj, elmondom neked mindjárt, csak kicsit kifújom magam.

Azzal kezdődött, hogy a vezér tegnap délután nyakkendősen érkezett. Na, nem az iskolába, mert ott nem fontos bizonygatnia, hogy több nálunk, vagyis, hogy nyolcadikos lehetne már, és nem a mi hibánk, amiért közöttünk ül a 7/b-ben. Hanem délután, a nagy fűzfánk alatt. Persze hogy Itt, amint mindig: a vasútállomás mögötti kertben, mely úgy öleli körbe a fűtőház szürke tömbjét, akár ha védelmeznie kellene. Igen, pontosan jó ez a fűzfa arra, hogy délután megtaláljuk egymást valahol. Apa is itt sátorozott gyerekkorában a pajtásaival; ő mesélte.

Hát ide jött meg tegnap a vezér nyakkendősen ingben. Méghozzá jóval később, mint mi, többiek.

Biztosan azért, hogy egyszerre tátsuk el a szánkat mindannyian.

Mert ugye miféle izgi hülyeség ez; mondd?! Még apa is csak ünnepnap köt az inggalérja alá pöttyös nyakkendőt, v.i :y ha kitüntetést kell átvennie az igazgatóságon. S ez se volna így, ha anyu nem szívóskodna annyira, s elengedné li.i/ulról simán. De hát a vezér azért vezér, hogy a fejünkbe verje, miszerint ezentúl így kell lennie. Az a-ban a (' i lesek piros zsebkendőt dugtak a hasuk fölé, a nadrág

szíjukra – mi meg'így leszünk ezek után. S ha ő egyszer akar valamit, akkor mi nem szoktunk ellenkezni.

– Pupák népség! – tárta égnek a karját, és nevetett. – Leakadt a rugótok?! Na, mosdassátok csak meg a fantáziátokat! Így lesz, és pont! Holnaptól!... Aki nem, annak meggyaluljuk az agyát!

– Hogy világosabban értse! – dobálta magát Ádám Csutka jókedvében.

A csuda tudja, minek örült annyira. Talán azért, mert a vezér észre sem vette; így csak én löktem neki oda pár szót:

– Most áruld el, légy szíves, min röhögsz?

Választ ugyan nem kaptam, egy nyikkanást sem, mégis az történt, hogy másnap, vagyis ma délután, úgy veródtünk össze a fűzfa alatt, hogy senkin se volt nyakkendő ... Várj. Értsd meg: senkin! Egyedül őrajta. Pont csak Csutkán! ... A fenébe is: azt várta a kis bolond, hogy a vezér cefetül leszúr majd mindannyiunkat, s ő az égbe röpül a dicsőségtől?!

Állt a piros-kék nyakkendőjével a középben, és sorra, egyenként a képünkbe bámult, lesve, mikor kapjuk össze magunkat ijedtünkben. Egyre bizonytalanabbul forgolódott, talán már szédült is – de a szidalmazás csak nem akart beindulni! Tudniillik, még a vezér nyakában se lógott semmi, zöld trikóján most is a nagybetűs fölirat: FTC. De azonkívül semmi.

Egyszerre pukkadtunk ki mind. Most rajtunk volt a sor a röhögéssel! Még a lányok is, akik nehezebben szokták fölfogni a helyzetet. A húgom is, pedig nála különben egészen jól áll Csutka.

Elhiszem, Pajti, hogy ez így elég bonyolult, ne haragudj. Mert Csutka egyébként bőven megérdemli, hogy ilyen szépen leégett: egyáltalán nem viselkedett önmagához méltón. Én nem tudom, mi történt vele: az ilyen talp-nyalás igazán nem az ő formája. Hiszen nem véletlen,

hogy ő közöttünk a „Gondolkozó”. Igaz, talán nem is gondolkozik többet, mint más, csak majdnem egészen kopasz; ilyen kopasz srác nincs is több az egész iskolában. Csak akkor nevet, amikor nem gondolkozik. Meg hát az, hogy tulajdonképpen igen sokat hallgat. Ilyenkor nekiveti hátát a falnak, és leguggol. Ezért meg „Guggolónak” is hívják; inkább azok, akik nem a barátai... Szóval ő ilyen. És úgyis sok baja van a neve miatt. Ádám az igazi neve – de a másik is, amit az apjától kapott, vagyis: Ádám Ádám, így írták be az osztálynaplóba, és sokáig úgy csúfoltuk, hogy: Kétszer Ádám. Vagy: Elöl-hátul Ádám. Ilyen buta névvel azonban nem lehet emberek közé menni, beláthatod. Akkor inkább Csutka – ahogyan belőlem az első perctől kezdve Petár lett Péter helyett. Mert az meg túl egyszerű lenne, hogy: Kis Péter. Majd egyszer, talán. Most jobb így.

Aztán még valamit el kell mondanom.

Tudod: a mozdonyok! Emlékezz: meséltem már róluk. Amikor elkezdődött. Ahogy kivonták Őket a forgalomból szépen, egymás után. Először a 21-esre, azaz arra a rozsdásodó, utolsó vakvágányra. Sorba, naponta többet is. A vitézi múlttól tanúskodó s utolsókat szusszanó, fekete gőzösöket: a törpe természetű, „puttonyos” 31 l-es, a csúcsos orrú 328-asokat s a parádés, széles mellű 424-eseket. Majd a „Truman” csúfnévre hallgató, háborúból visszamaradt, furcsán klottyogó 41 l-esekre is sor került, melyekből azért még mindig tolat néhány, odaát a raktárak előtt. Lassan már egészen hosszú szerelvény állt össze belőlük azon a hátsó vakvágányon: valóságos igazi múzeum lett.

Mozdony Múzeum, igen! Eső veri, nap túzi, de a legkegyetlenebb viharok se ártnak nekik. Oltári szépek, még rozsdásan is! Elhiszed? A nagy MÁV hőskorának tanúi! Hiszen nincs is annál szebb, mint egy bejáró gyors, ami előtt ott csillog-ragyog feketén, csupa méltósággal a 424-es! Megálltak a helyüket még a háborúban is; apa szívesen mesél róluk. Müyen megbízhatóan szállították az utánpótl-

lást, a katonát, az élelmet, a sebesülteket! Mászták a havas pályákat.

Én azt se bánám, ha naponta mesélne apa arról az időről meg a vonatokról. Ez nem „szájtépés”, nem „hegyi beszéd” és nem „bezzeg”! És egyáltalán nem „hadova duma”!

A jelenlétében apát nem is meri Hadova papának szólítani senki, de még énelöttem se nagyon. Hanem csak szépen Kis bácsinak. Kis József MÁV-felügyelő, fűtőházfőnök-helyettes. És neki köszönhetjük a mozdonyokat, igenis! Pontosabban: a Múzeumot. Azaz, hogy ott tanyázhatunk, bátran.

Mert nincs is csodálatosabb világ, próbáld megérteni. Mert nemcsak az, hogy külön-külön milyen szép mindegyik óriás, hanem mind a csapok, a vonókarok, a rejtélyes rendeltetésű csavarok, a mászó- és búvóhelyek, a mázsás csatlók, a nagy-nagy vaskerekek világa!...

Szóval, ma végre eldöntötte a vezér, hogy tovább kell lépniük. Az a helyzet ugyanis, hogy illő, ha az ember belülről is földérinti a dolgokat: nem elég csak úgy kívülről csodálkozni. Ez világos, mégis csak ma történt meg. Hogy megnéztük, mi van odabent, a 328-as gyomrában.

Az ilyesmikért kell külön díjazni a vezért, s nem pusztán azért, hogy kegyetlen, meg szereti átverni azt, aki arra való, hogy orra bukják. Ráadásul nem is szuper. Egyszerűen csak határozni tud. Ezért lett mindjárt az első percben ő a vezérünk. Eltűri, hogy így szólítsuk, mert valahogy nem szereti a nevét. Még úgy sem, hogy Vörös Réz, hát még ahogy az osztálynaplóban szerepel! Tudniillik: Vörös Rezső. De ettől a Rezsőtől inkább kiugrik az ablakon. Pedig ő az egyetlen; a többi osztályban sincs Rezsőből egy fél se!

– Nyomás! – adta ki a vezényszót. – Kapaszkodj!

Célfeladat: a tűztér és a kazán megmászása.

Én ugyan azt képzeltem, hogy az ilyen sötétség föltárására elsősorban mindig a vezér indul – mégis Csutkával mi 8

ketten estünk neki a zárókarok elfordításának. Tudtam; hogy a 328-as hegyes orra piszkosan nehezen tárul fel, de más irányból nem lehet bebújni.

Ha viszont könnyen ment volna, biztosan nem tör fel a diadal olyan fülhasítóan.

Azonnal leálltunk, sőt Csutka úgy megmerevedett, mintha hirtelen áram szaladt volna át a testén.

– Valami hézag? – kapott észbe a vezér. – Ha rád nézek, végigfut a gerincemen a hideg!

– És a közepén megáll pihenni; tudom!

Két dologra kellett ugyanis rádöbennünk. Egyszerre mindannyiunknak. Egy: olyan szépen este lett közben, hogy a sötétségtől idekint is alig láttunk már valamit, zseblámpát pedig nem hoztunk magunkkal. Kettő: ahogy fölnyílt a 328-as orra, váratlanul szűk tér tárult elénk (vagy a sötétség miatt tűnt annyira szorosnak) – ebbe ugyan nem férünk be! Ügy rémlett, egyenként se, nemhogy egyszerre.

És ekkor a hideg döbbenetben viharzott elő valahonnan a jóságos pokolból az öcskös. Hát persze, ezért hívjuk „Utánfutó”-nak a taknyost, mert két eset lehetséges vele: vagy rosszkor érkezik, olyankor ugyanis, amikor semmi szükség földszintes jelenlétére, vagy későn kerül elő, ha véletlenül éppen ő kellene a probléma megoldására. Haláli pontosan ki tudja számítani!

Mint például most is.

– Hol a keserves bánatban csavarogtál?! – kiabáltunk vele egyszerre mind, pedig úgy behúzta már a nyakát, mintha nem tapasztalta volna éppen elégszer, hogy az isten se akarja agyonütni.

– Gyerünk! – jutott Ádám Csutka eszébe. Nem szokott ő így harsogni, ma azonban egészen kifordult magából; talán ez is annak a buta nyakkendőnek köszönhető. – Bedugni az ürgevárit! Ő még befér!

– Ügy kell neki!

A lócitromügy – és gőzfejlesztés a „puttonyoson”. Bogarak a hegedűtokban

Ma tehát nem a fűzfa alatt gyülekezünk, hanem itthon, ebben a terasznak elkeresztelt, bődületes nagy helyiségben. Jó itt, az egyik fal csupa ablak, és a kertre néz, és valamiképp úgy feliszik a széljárás útjába, hogy a város aljában elhúzó tehervonatok csörtető ritmusa ide is fölhallatszik. Apa tervezte így, s ha egy-egy csattogó szerelvény simán tűnik el a dombok mögött, elégedetten bólogat, és a cigarettáscsomagját kezdi keresni. Ha ellenben jelzést halk kiáll, a teraszajtóba, és a fejét vakarva dörmögi, hogy a keserves nemjóját, a disznó népség már megint késik a váltó állításával!

Szóval jó hely ez, minden célra megfelel. Nappal általában itt tartózkodik, akinek nincs másutt dolga.

Kivétel: egyedül az én drága húgom, ő természetesen odaát szöszmötöl a kis szobában, a tükör előtt. Mióta? -Nyilván egyfolytában azóta, hogy megjött az iskolából. Tudom, hogy magára zárta az ajtót, ilyenkor mindig így tesz. Odatelepszik a tükör elé. Kibontja a haját, megcsodálja saját magát, hogy milyen szép, ha azt a rengeteg kócot leengedi a hátára. Percekig képes mozdulatlanul bámulni, míg végül a hosszú nyelű fésűvel belekezd a manöverbe. Ami aztán órákig is eltarthat. Aszerint, hogy megzavarja-e valaki e művészi munkálatok közben, vagyis a nagy csoda kialakításában. Párszor már meglestem, az ablakon át, kívülről, amikor a buta elfelejtette a függönyt behúzni... Fix tehát, hogy most is ez folyik odabent. Sőt, most aztán igazán! Hogy elkészüljön, mire megérkeznek a többiek!

Hm, a többiek! Elsőnek persze Vörös Réz, mert ez a vezér dolga. De magával hozza Ádám Csutkát is; így beszéltek meg.

Aki viszont Morcost cipeli mindenhová, a húgát. Akkor nem lesz annyira feltűnő, ha ő viszont egyes-egyedül Orsi haját igyekezik összeborzolni.

Hát csak ezt akartam mondani. Hogy nem fontos itt Or-tsinak senki, az egész cicoma egyedül és kizárólagosan Csutka kedvére készül: ha az én bolond húgomtól függene, akár ne is jönne más!

Aztán még valami: ma anyu festékeit is kipróbálja, meglátod, Pajti! Ezt sminknek hívja, anyu pedig sminkelésnek. Lehet, hogy már reggel kicsípte anyu fiókjából, aztán most szorgalmasan kenegeti magát a tükör előtt. Nem ért ám hozzá, de annál elszántabban maszatoz az arcára. Egyik szín ráfolyik a másikra, s igencsak foltosra sikerül mindig. Ha szerencséje van, legföljebb bohócnak néz ki, nem másnak. Fogalmam sincs, miért nem kér meg valakit arra, hogy tanítsa meg, ha már mindenáron tetszeni akar a Gondolkozóknak. Vagyis Csutkának. Anyu segítségére viszont egyáltalán nem számíthat, ebben a témában aztán igazán nem – ez olyan halálian így áll, mint a mozdony orra fölött a kémény! Tudja ezt ő is nagyon jól, nemcsak én; leröpült már egy-két pofon az ilyen csomósra összeállt „titkos” smink fölfedezésekor!...

Jaj! Most tör ki a háború, de mindjárt! Anyu itthon van – és Orsi ajtaja még zárva!

Mikor jött meg? Észre se vettem! Hol volt, honnan került elő?!

És mi történt; mi a baja? Hosszú haja szép kontyban, mint mindig – Orsi tőle leste el ezt is, csak ő sokkal ügyetlenebb. Anyu kontya olyan búbosra sikerül minden reggel, hogy estig igazítani se kell rajta; nem is tudja utánozni senki!... De azért valami gubanc van; szinte ég a levegő a teraszon, mióta anyu megjelent.

lesz ideje arra, hogy újramezje, hiszen Csutkáék percekben belül megérkeznek!

– Hol koszoltad így össze?

– Nem is koszos.

– Ebben bujkálsz a mozdonyaitok közt?

– Én nem is bujkálok!

Érdekes: mi történt anyuval, hogy csak a piros Chicago Band miatt áll az aréna? ÍCözben észre se veszi, hogyan fest egyetlen leánygyermek?! Hiszen olyan maszatpama-csok borítják az arcát, mintha ragyás lenne! Jó, tudom, nem ez az első eset: mi már nem is igen hívjuk másnak, mint Tarka Barkának (kivétel természetesen csak egy: Ádám Csutka!). Most azonban itt az ideje, hogy alaposan fölsüljön végre! |

De már semmi hézag: hogyan venné észre anyu!

– Mi az ördögöt csináltál magaddal? – lép hátrább, hogy jobban lássa. – Kiengedtek a majomketrecből?

Nem először fordul elő. Mert ezzel a sok kencével ugyanaz a figura, mint a rengeteg trikóval. Anyu csak kapja, kapja őket apától, de nem szereti, soha nem is használja, elég neki a szépítésre, ahogy a kontyát föltűzi. Így aztán rendületlenül gyűlik az állomány, s talán el se férne a fiókokban, ha Orsi nem gyakorolná saját arcán a hegyes vízrajzi térképkészítést olyan áradó szorgalommal.

Indul a sírás; nem baj. Így végérvényesen összemaszatolja arcán a művészi munkát.

Anyu még el is törüli a zsebkendőjével, s megperdíti a tengelye körül.

– Irány a fürdőszoba! Le az egésszel; világos? – parancsolja. – Ha apád meglát így ...

Aztán még utánaszól. Csak sokkal halkabban, szinte sűgva. S közben egészen magához vonja ennek a főügyesnek az arcát:

– Szólhatnál, ha akarsz valamit. Hogy lehetsz ilyen buta, mondd? Majd egyszer megtanítalak rá, jó? ...

Apa harsány jókedvvel szokott hazérkezni. Általában. Becsapja maga mögött a teraszajtót, az üvegtáblák csak úgy csörömpölnek örömben, és a mérhetetlen helyiség kellős közepén elkiáltja magát:

– Hol vagytok, ebadták?!

Most valahogy olyan csöndben történt mindez mégis (vagy a csattogó háborúságban nem hallottuk meg), hogy mire észbe kaptunk, a vasutas tányérsapkája ott ingott már vígan a fogason. A szóváltás utolsó perceiben talán már itt is lehetett, s valamit meghallhatott. Ezért, miközben anyut homlokon csókolja, szabad kezével már böködi is a levegőt, abba az irányba, amerre szeretett lánya távozni készült.

– Erzsike, hiszen ő még gyerek ...

– Gyerek?! – kapja anyu félre az arcát az újabb hitvesi csók elől.

Apa pedig harsog, mintha igazán örülne:

– És jönnek az ebadták! Hamarosan!... Jól sejtem? Ilyenkor kerül elő az öcskös mindig. Amikor valakinek

meg kell védenie anyut. Vagy megvigasztalni legalább. Csudául érti, hogyan kell hízelegni! Vagy nem is hízelke-dés ez, hanem tudja a vakarék, mennyire szereti anyu, ha bármelyikünk szépeket mond neki. Joci mindannyiunkat helyettesíthet, akkora a választék az agyában! És sose fogy ki, olyan bő a tartalék, és fene leleményes az utánpótlás.

Az asztal alól mászik elő, anyu elé perdül, arcát a hasára szorítja, úgy bújik hozzá, s mindkét karjával átkulcsolja a csípőjét.

– Anyu, te pont olyan vagy, mint egy igazi anyu! – súgja. – Mint egy egészen igazi!

Természetes, hogy mosolyogni kell. Érti is Joci, hogy borzolja a gyapjút a kobakján; érdemes hát folytatnia:

– tigy szeretlek, anyu, mint amikor egészen nyitva van a vízcsap ... és zuhog a víz!

Jobb volna eltűnni, csöndben kiosonni. Mert én nem bírom ezt. Egyszerűen nem értem, miért beszél anyjával ez az utánfutó így; más normális kölyök hároméves korára kinő az ilyesmiből. Ez meg már iskolás; habár gőzöm sincs, hogyhogya még nem ették meg?!...

És jönnek az „ebadták” valóban. Bocskásd meg, Pajti; teljesen helytelen, hogy így említem őket, hiszen nyilván minket is beleértene, akik nem jövünk, hanem itt vagyunk, vagyis Tarka Barkát meg engem, s ráadásul az utánfutó Foci Jocit. De nem is az a fontos, hogy forgatjuk ki a szavakat, hanem hát van nekünk tisztességes nevünk: a Mozdony Galéri, avagy rövidebben: a Mozdonyosok. És ezt apa nagyon jól tudja, ő tudja legjobban!

Mi tehát hárman itt – és akik jönnek, ugyancsak hárman.

Legelő természetesen a vezér. Vörös Réz. Zöld melegítőhacukában most is, és fehér betűkkel, hogy: FTC. Ő nyitja be a teraszajtót; olyan keményen, hogy a kilincs kicsúszik a kezéből, s a visszacsapódó ajtó csaknem orrba veri a mögüle előpislákoló Morcost, aki lány léte kétszeresen is közénk tartozik: egyfelől a Csutka húga, azonkívül ugye osztálytársa az én tarkabarka húgocskámnak, Orsi-nak. A hadművelet a kilinccsel nem is a nagy elszántság következtében sikerült ilyen szerencsétlenül: annak sokkal komolyabb oka van, mindenki kitalálhatja, és nem titok. Az ugyanis, hogy egészen idáig, végig az úton fogta a Morcos kezét, mintha ugyan vezetni kellene még, pedig hát követi ő Rézt bárhová, ha nem is kéri. Különben elképzelhető, hogy nem is a kezét fogta a vezér, hanem a vállát, ami mindegy, csak egyszerűen érthetőbbé teszi ezt a buta kilinccsügyet

Nem is neveti ki senki, s elsiklik fölötté ő is, olyan nagyvonalúan, ahogyan egy vezérhez illik. És köszön, keményen, érthetően, külön-külön mindenkinek.

Az ajtóból pedig csak azután csoszsan beljebb (mintha

még sose járt volna itt!), amikor apa biztatón a vállára csap.

– Helyes, helyes! Mozduljatok hát valamerre! Egyedül Morcos nem nevet még. De nemcsak hogy nem

nevet; egy taligára való szép szóért se mosolyodna el. Valami van a kezében; a csuda tudja, miért? Olyan tok vagy tokszerűség: talán gitár, talán teniszütő. Kivenném a kezéből, az asztalra tenném, de ő visszakapja. Hát akkor tartogassa estig!

– Csípem, hogy morcos vagy megint!

Pedig nekem tudnom kellene, hogy mi a baj. Illetve, hogy semmi gubanc: egyszerűen azért nem mosolyog soha, mert két szemfoga az istenért se akar kinőni, és emiatt nagyon fura, ha jobban kinyitja a száját. Az iskolában is épp elég bántás éri ezért. Régebben például azzal piszkálták, hogy azért olyan „morcos” folyton, mert hiába leskelődik a vezér után, az már nagyobb srác, és ejti őt. Ami soha nem volt igaz, sőt: Vörös Réz jelenlétében még jobban beharapja a szája szélét. Hogyan bír így vigyázni magára: ha púposra gyömöszölöm a fejem, akkor se értem!

Szóval rajta maradt, szépen és becsületesen, hogy: Morcos. De nemcsak ezért. Talán inkább, mert a kedves papája valamilyen habókos lázalmából fölújodva, piszkosul kitolt mindkét magzatával. Ádám apuka annak idején úgy döntött, hogy fiának kereszteléskor is az Ádám nevet adományozza, ami máris rettentően puha fejre vall: a kukac érti, miért nem gondolt arra, hogy hányszor kell majd kedves csemetéjének behúznia a nyakát, például mindjárt az iskolában, a röhejes csúfolódások miatt! Az első általános óta egyfolytában!... Nem, apuka nem gondolt semmire, hanem miután egy év múlva leánykája született, ráduplázott az ötletére, s jó viccnek szánta, hogy az meg Éva legyen!... Hát nem szép? Ádám Ádám – és Ádám Éva! Otthon, közös fedél alatt, egyetlen szobában a világ teremtése!... Akkor már inkább Csutka és Morcos.

Morcos egyébként egészen más, mint a bátyja. Csutka igen sokat töpreng, bár aggodalmainak külső jelei könnyen elviselhetőek. Azzal, hogy gondolkozik, nem bánt senkit, mert nem baj, ha olyankor a falnak dől vagy néha le is guggol – fő, hogy csöndben teszi. Most is utolsónak lépett be, s a kilincs szemtelenkedése következtében előlről kellett kezdenie a birkózást a visszacsapódó üvegajtóval, mégis azonnal fölfedezte, hogy Orsival valami történt az előző pillanatokban. Köszön, persze, tisztességesen ő is (csaknem külön-külön mindenkinek), de a tekintete egyfolytában Orsin. Amitől el is akad hugi a félúton, pedig igencsak hasznosabb volna (szerintem!), ha eltűnne pár percre a fürdőszobában. Az elszabott, szűk nadrágot nyilván észrevette Csutka, azonnal, talán már odakintről, az ablakon át, látom a haver arcán, csak azt nem tudom, örül-e. És mit szól az összevissza elkent arcához, ahhoz a tarkabarka, foltos hegyes vízrajzi térképhez – talán csak nem csodálja így is? ... Nekem ugyan halvány pepita sejtelmem sincs, mi a keserűség tetszik egy ilyen gondolkozó krapeknak ennyire ezen a majmon?!

– Elmész? – kérdezi.

S félútról érkezik a válasz, még jóval a fürdőszoba ajtaja előtt:

– Maradjak?

Együtt tehát mindenki, látod. A teljes Mozdony Galéri, röviden MG (azaz: Em-Gé), avagy ahogyan mások emlegetnek: a „mozdonyosok”; de ezt már mondtam egyszer.

Először le kell ülnünk. Itt, a teraszon, körbe a kilométer hosszú asztalhoz. Beszélgetni. Annyira mindegy, hogy miről!

Kezdhethénk rögtön azzal, amiért összejöttünk, de egyelőre borzasztóan fölösleges, hiszen apa előbb-utóbb úgyis előjön valamelyik nagy történetével. Hagynunk kell, hogy kimesélje magát. Egyik-másik „hőstettét” kívülről fűjjük már; mégis úgy elérzékenyül közben mindannyiszor,

hogy ettől olyan izgi lesz, mintha először hallanánk. A lányok azonnal megfedkeznek magukról a nagy ámulatban, húgom például még jobban összekeni arcán a tarkaságot, Morcos meg elfelejti összeharapni a szája szélét, és kilátszik hiányzó szemfogainak üres helye. Persze a srácok belevihognak olykor a szövegbe (már csak azért is, hogy észre térítsék a lányokat), de ettől nem akad el apa meséjének az áradása, dehogy: a következő pillanatban éppen ők rimázkodnak, hogy még, még!

– Az úgy volt... hm, igen, a katonaságnál, még a háború előtt, szóval istentelen régen, fiaim. Azért mégse volt egészen játék, hanem nagygyakorlat. Szóval ellenséget ugyan nem láttunk, de azért „élesben” ment minden. Riadókészültség éjszaka is! El tudjátok képzelni? De nem ám laktanyában, hanem a prérin, sátorban vagy egy „elfoglalt” falu hátsó épületeiben, istállókban, fészerekben, csupa ilyen kényelmes helyen. De, ahogy mondtam: riadókészültségben. Vagyis például még éjszaka se vetkőzhettünk neki, hanem teljes hadiöltözékben, a derékszíj is csak meglazítva, tölténytáskával, szuronnyal, s a puska hevedere a karunkon átölve, sőt még a zubbony gallérját se volt szabad kigombolnunk. Csupán a sisakot és a bakancsot vethettük le, úgy helyezve készenlétbe, hogy riadó esetén egyetlen lendülettel ugorjunk bele a bakancsba, és vágjuk a vassisakot a fejünkre, és rohanás máris, mint az örültek ... Eddig tiszta, nem? Szóval érthető? Ezt a helyzetet használtam ki arra, hogy jól megtréfáljam egyszer a pajtásomat, aki mellettem feküdt éjszakánként a fészerekben a földön, azaz a szalmán. Az általános elalvást kivártam, aztán amikor már mindenki horkolt, kiosontam szépen az istállóba, és kétmaroknyi lócitrommal tértem vissza a mozdulatlanok közé. Expressz dolgoztam és némán, levegőt se igen vettem. Tehát a jó meleg zsákmányt zsupsz bele a bajtárs bakancsába, igazságosan elosztva: bal markom tartalma a bal lábbelibe, s a jobb mankómból ugyanúgy

a másikba. És hanyatt dőlni máris, mozdulatlanra merevedve és horkolva ... Egészen a hajnali riadóig! Amikor is, ahogyan mondtam, sisak a fejbe, ugrás a bakancsba, és rohanás! Nem néztem én semerre, nem, barátaim, sehová. Csak rohanás. Minek is nézelődtem volna, amikor minden biztos volt, száz százalék! Ahogy a testvér beugrott a bakancsaiba, páros lábbal egyszerre: azonnal megérezte, mibe lépett, ez faktum, értitek?! Csakhogy minden hiába: többé nem kaphatta ki a csülkeit, nem ám! Hanem rohanás, szuronyt szegez, támadás a völgy felől! Szegény komám egy álló napon át rohamozta a völgy lejtőit abban a puhára bélelt sártaposóban! Becsületére: nem vert oldalba a puskatussal, nem lőtt le, nem káromolta a felmenőimet, sőt, rám se nézett! Azt hittem, ez az igazi „visszafizetés”, a legteljesebb kitolás, hogy úgy tesz, mintha semmi se történt volna. Akkor meg mi a fenének volt az egész?!...; No, de jött az este megint, takarodót fújtak újra. Elaludtunk, én is elaludtam: nehéz nap volt, s két éjszaka egymás után képtelenség virrasztani; ez megbocsátható, nem? De aztán a riadó! Ezúttal nem hajnalban, hanem mindjárt éjjél után. Most a magaslat felől támadt az ellenség. Az óriási kapkodásban sikerült azért belenézni a bakancsaimba, egy fél pillanat csupán, ez még nem idővesztés. Jól van, szép a világ: se a balban, se a másikban semmi, ugrás hát bátran mindkettőbe egyszerre. És a sisakot már csak futás közben, a szabad ég alatt vágta a fejembe, ahogy oktatták. Á rosseb! Azonnal a nyakamba zúdult minden! Friss, még meleg is! És a keményen álló zubonygallér alá be az egész! Onnan meg az ingem alá! Kifelé egyetlen deka se szóródhatott: a szorosra húzott derékszíj szépen föltartotta a teljes nyereséget. A hasamon és a hátamon fog pihenni a rakomány egész nap, ezt az egyet nagyon tisztán láttam az első pillanattól, igen. Bajtársam ott loholt előttem, nem volt kíváncsi a pofámra. Hanem a rengeteg futkározás közben, akkor tanultam meg, hogy mi-

Ilyen szállás és szúrós a friss lócitrom, s hogyan képes viszketni tőle még a fülünk hegye is, egyszerűen azért, mert nem arra való, hogy huzamosabb ideig az ingünk alatt rejtegezzük! ... Elhiszitek, hogy így történt?

– Mert aki nem: kipróbálhatja! – nyekken Ádám Csutka eléggé idétlenül és váratlanul.

Szerencse, hogy egyébként eléggé nekivadultan röhög a nép az asztal körül, s így nem mindenki figyel föl arra, amit Csutka művel közben. Óvatosan kotorászni kezd a zsebében, alig bírja elővarázsolni, amit akar. S ami végre előkerül: csak egypár lapos notesz vagy mi a bánat. Hú! – nyilall az agyamba – minek ez neki?! Talán kisül, hogy titokban még jegyzet is! Például, hogy melyik mese hányszor hangzott el. S erről nem is szólt eddig? ... Persze lehetséges, hogy a vezér is kiszúrta most; akkor viszont intézkedik majd, és kiosztja valahogy ezt a nagyokost-1-

A nevetés azonban- még tart, s ez sok mindent elmos. És közben én is megtehetem, hogy az asztalon nyugvó kezére fektessem a magamét, és én kérhessem meg azért is:

– Apa, azt mondja el, amikor ...

Nevet, hullámszik a hasa, s már kezdene is bele egy másikba. De Csutka közbekérdez, teljesen komolyan, elvégre ő a Gondolkozó, emlékszel? Különben pedig igazán nem szemtelen, csak sehogy se bírja magában tartani; ilyen hapi ő.

– Hiszen akkor Hadova bácsi még gyerek volt...

– Na? Na és?!... Folytasd!

– A háború meg az ilyen nagygyakorlat... Hogy akkor még nem lehetett...

A vezér szakítja félbe. Vörös Réz, igen. Nem azért, amit imént kérdezett, hanem amazért a bizonyos elszólás miatt. Szóval, amiért kiejtette a száján, hogy: Hadova bácsi. Hogy ki merte ejteni!

Pedig nem is olyan biztos, hogy véletlenül szaladt ki a barátunk száján. Tudni való ugyanis, hogy pontosan a vezér

találta ki apára ezt a nevet, s Csutka nagyon is szereti így emlegetni, mintha ezzel újra meg újra be akarna vágódni Réznél. Szerintem így van. Ki is akadt az álla a csodálkozástól rögvest, hogy mégis pont a vezér az, aki leinti ezért!... Elfelejtette tán, hogy megállapodtunk valamiben? Mégpedig egyenest abban, hogy apa jelenlétében senki se merészelje! És nemcsak megállapodtunk, hanem vezéri tilalom óvja!

A legsimább tehát, ha maga a vezér is kérlelni kezdi apát, hogy még ... egyetlen történetet legalább.

Így, igen, így volna a legsimább, tudom. És talán te is Igazat adsz. Pedig nem ilyen egyszerű a világ, komám! Mert először is: egyáltalán nem magánügy, hogy Csutkának alighanem kirándulni ment az esze, hanem amit ezért a vezér holnap ráoszt, aligha fogja kiszögezni a dicsőségtáblára. Másodszor pedig: megmagyaráztam én a srácoknak hatmilliószor már, hogy apa az ő apjától kapta mindezt örökségbe, és ha úgy meséli, mintha vele esett volna minden, az nem gurítás és nem sóder, mert igenis megtörtént. Nagypával vagy vele, mindegy; apának az a dolga, hogy megőrizze, amit kapott. Majd egyszer én is így fogom mesélni, és lesz, aki hallgatja!...

Csak egy a ciki, és ezt magam se imádom túlságosan. Előre tudom, hogy apa végül azt fogja mondani: „Á, ez úgyse gyerekeknek való, ti még nem érthetitek meg...” Valahogy így. Mindig ez a vége. És ezt én szégyellem is. Azt hiszem, nagyon.

Akkor inkább megkérem, vegye elő azt a repeszdarabot, amit a karjából operáltak ki. Vagyis nagypapa karjából a háborúban. Akna- vagy gránátszilánk. Szerencsére nem bénult meg; a jobb karja volt. A szilánkot úgy őrzi, és viszi magával mindenhová, munkahelyre, szabadságra, külföldi útra is. Kabala. Neki is van, látod.

Ahogy Ádám Csutkának is van valamije, óriási titokban. De egyszer azért meg fogom tudni tőle, vagy kilesem. Le

hetetlen, hogy az a ronda notesz volna! Az igazi titok nem ilyen sumák ócskaság, ebben olyan biztos vagyok, mint a madarak a fészükben.

Te viszont ne félj. Nyugi, Pajti, nem árullak el senkinek ...

Közben anyu vonul át a teraszon, egyik szobából a másikba, s útba ejt minket. Szép, sötét kontya diadalmasan tornyozódik, s szegény hugi tüstént belekap a sajátjába, mintha automatára működne ez a játék. Anyu oda se néz, mégis látja, éppen eléggé ahhoz, hogy féloldalról megjegyze:

– Hiába magyarázom, nem tudod megtanulni!

Aztán apa háta mögé érve megáll egy pillanatra. A fülem tövéig érzem, hogy nincs kedve közöttünk időzni, mégis (arra az egyetlen percre legalább) mind a két kezével apa vállára tenyerel, és puhán ránehezedik. Tudom, apa nagyon szereti ezt a gyömöszölést.

S hamarosan újra szálegyenesen, a túlsó szoba ajtaja felé tartva:

– Film lesz a tévében, nem nézzük meg?

– Erzsike – kezd apa forgolódni –, a barátaim beszélni akarnak velem, látja. Azért jöttek!

– Krimi lesz vagy valami olyasmi.

– Nézze csak, jól van. Mi addig beszélgetünk.

Es hogy mutassa, mennyire komoly a dolog, máris nekikönyököl. Majd mindkét karját előrenyújtva az asztallapra fekteti.

– Szóval, a mozdonyokkal volna baj megint! – bólogat. – Aj, aj, mindig azok a mozdonyok!... A „puttyonyosra”, arra a kis 31 l-esre vigyázzatok! Fölhúzna az a dombra még mindig. Ha hagynák!... Egyszer állt csak le életében: Bő-szénfa előtt, abban a kutya emelkedőben, de akkor se benne volt a hiba, kiderült hamarosan! Igaz, a tél nagyon ronda; nemcsak a hó miatt, meg hogy síkosabb a világ, hanem hogy több gőz jár ilyenkor a vasgyomorba, és jóval a domb

előtt, a kanyarodó után azonnal neki kell iramodni! Kell! Persze hogy kell! Ha a masiniszta el nem feledkezik a becsületről! Mondom, elbáméskodott vagy másra gondolt, ami szigorúan tilos ilyenkor, gondolhatjátok. Tehát későn rugaszkodott neki, és emiatt le is kellett állnunk az istenverte domb felénél, szégyenszemre. Befékeztünk, a puttonyos már prüszkölni se tudott. Jó, jó: mindenre van magyarázat, vagy később akad valami alkalmas szöveg. És azt is mindenki tudta, hogy a szén olyan szemét hónapok óta, egyre több benne a szürke pala, nem ég el, hőt se ad, kalóriája annyi, mint a homoknak, és eltömi a levegő elől a járatokat: de hát ez volt, ezzel kellett haladnunk. Mindenki tudta; a pofánkról sült le a bőr mégis, hogy megálltunk . . . Egyszerűen megálltunk, no! És nincs tovább!... Csakhogy ez mégse maradhat ennyiben; a tavaszra talán nem lesz tanácsos itt várakoznunk, és a mennyekből se fog alászállani senki, hogy segítsen rajtunk! Mert mi az, hogy: nincs tovább?! Olyan bukfenc nem létezik, hogy ne lenne tovább! Mert szégyenkezés ide, röstelkedés oda, egyebet nem tehattünk: az utasokhoz kellett fordulnunk. Bevallani nekik, hogy hülyék voltunk, hogy éles a kanyar, hogy komisz az emelkedő, és hogy rossz a szén: nincs gőz. Igen, ez a végeredmény: elfogyott, nincs, nem is lesz! Vagyis ebből, ami a puttonyban maradt, már nem lesz!... Döbbenetesen nagy volt ám a hallgatás, és galádul hosszú. Gondoljátok el: kilométerekre az első órháztól, az emelkedő oldalában, ahonnan még visszaereszkedni is halálos veszély. Hát akkor ... a hidegben, didergősen ugrálva a hóban ... én már nem tudom, ki szólalt meg először ... De akkor, abban a pillanatban se láttam, ki volt, férfi vagy nő, gyerek vagy öreg ... Csak hallottam és megértettem, hogy valaki azt mondja: „Itt az erdő, gyűjtsünk rózsét!” Szóval, elkezdtek. A masiniszta, a jegyvizsgáló, a vonatvezető, az utasok, akik fáztak, akik mérgelődtek, akik röhögtek, ölben a rózsét, a vizes gallyakat, hogy gőzt fejlesszünk, rakjuk rá,

próbáljuk meg; fordulás újabb adagért... Elhiszitek, hogy nem a tűz volt akkor a legszebb, hanem hogy történt valami! Ha nem lesz ebből elég gőz, ha megfagyunk, ha úgy fognak bevontatni: mégis, akkor ez volt a boldogság, fiaim, értsétek meg! Ahogy elkezdtek!...

Jocinak, az utánfutó öcskösnek az álla odakoppan az asztal széléhez:

– És?... – kérdezi, de talán nem is hallhatóan, csak az az izzó szeme!

– És nincs semmiféle és. Félóra múlva már gőzölgött a puttonyos! Istentelenül erőlködött, köhögött és krákogott, de elindult!

– A rozstól?

– A gőznek mindegy, hogy rözse vagy az úristen lába!... Az utasok csak aztán ugráltak föl a lépcsőkre. Addig ott lépkedtek a szerelvény mellett, s csak amikor már futniuk kellett, úgy kapaszkodtak föl a mozgó nyavalyásra, menet közben.

Apa talán észre se veszi, hogy Chicago Band szépen félreosont közben a másik bögyössel, s a konyhabenyílóban, a mosógép tövében hadonásznak egymás orra előtt, elég szorgalmasan. A mese emitt az asztalnál úgy apad el, mintha sivatagba torkollott volna a patak: olyan csöndben terült el a homokban, nem is lett vége, nem is észleltük, mikor lett csönd. Csak azt látom, hogy két barátom is oldalaz már a mosógép irányába. Alighanem azt hiszik, veszekszik a két hűg már megint (az enyém ugyanis meg a Csutkáé), s nekik kell megakadályozni a szépségek versengésének elfajulását ma i.s.

Az a buta, fekete hegedűtok (amiről nem is biztos, hogy az) ott fekszik a mosógépen, s ez akkora csoda, mint a cirkusz, mert Ádám Éva úgy hozta, mintha a kezéhez nőtt volna, igazán morcosan, és a kukac se gondolta volna, hogy egyszer csak elengedi a fülét.

– Aranyat őrzöl benne, vagy loptál valamit?

- Bogarak vannak benne! – vonja föl Morcos mindkét vállát egyszerre. – Sok... Tudd meg.
- El ne kábíts már!
- Pedig a vezér is közbelép, a bogárügyet tehát mindenkinek el kellene fogadnia.
- Gyűjti – szögezi le lovagiasan, s Morcos hálás pislo-gások közepette nyugtázza Vörös Réz védelmét.
- Azért olyan sok.
- Akkor mutasd meg!
- Nem lehet! – neveti Csutka a saját húga tehetetlenkedését, leginkább azért, mert neki ugye Orsit kell bátorítania. – Szerelmes levelek. Tiszta sor, hogy nem mutatja!
- De ennyi?! – forgolódik félteni való kis húgom nevetve, mintha máris győztesnek érezhetné magát.
- Mi az, hogy ennyi; én nem értem, mi az, hogy eny-nyi?... Ha valaki sokat ír, akkor valaki megkapja. A sokat, ugyanis! Világos?
- Eszem ágában sincs, hogy még én is a húgomat védjem, ráadásul ilyenkor, ennyire tarkabarkán. Csutkát se. Morcos meg nem szorul rá. Tehát éppen csak mondom, s az se lett volna fura, ha nem hallják meg:
- De ha bogarak ... Elakad a levegő is.
- Mi van, Petár? Belenéztél?
- Én?! Mikor?!
- Ha neked szabad... Ez érdekes. Csak úgy átnéztél, a tetején keresztül.
- Te aztán tudod! – szakítja félbe vitánkat egy erősebb hang, amitől csitul valamelyest a gúny.
- Tudom, amit tudok!
- Fárasztasz, haver, de irtózatosan! – lép a vezér most már Csutka elé, mellével eléri a mellét. – Fékezd magad, vagy én állítalak le! De ebben a pillanatban!
- Az más – fintorog a Gondolkozó. – Ha így állunk...

- Nincs semmiféle más! És semmiféle így állunk! De valaki totálkáros lesz azonnal!...

Így aztán csöndesül a világ önmagától is. Morcos, mintha próbálna még mondani valamit, talán olyasmit, hogy „nem is igaz, te találtad ki!” – de nem mondja mégsem, biztosan oka van rá. Csak persze a szája szélét még élesebben harapja be, és akaratlanul a féltett hegedűtokra tenyerel a másik kezével is.

Tehát a bogárgyűjtemény... Akármi. Igenis, tudom. Nem pontosan azt, hogy bogarak. De valamije van... Morcosnak éppúgy lehet valamije, ami csak az övé. Titok. Nem árulja el. Tarka Barkának nem. Ádám Csutkának sem, hiába játssza meg a nagyokos fivért. Nekem meg miért fedné föl? – teljesen értelmes ügy, hogy nekem nem. Es Vörös Réznek sem, hiába vezér a vezér! Még ha írt is már szerelmes levelet, akkor sem ... Látod, Pajti: ő se csi-porog róla: meg tudja állni más is, megnyugodhatsz.

Apa közben el is tűnt a teraszról. Olyan észrevétlenül, ahogyan a mese elmúlt. Pedig már a vasútról szólt, nem a katonaságról. Bement anyu után, és ül nyugodtan a tévé előtt. Várja, mikor kezdi anyu nyomkodni a vállát, s göd-rözni a nagyujjával a tarkója tájékán, amitől olyan jól el lehet felejteni, ha csúnya történt odakint a világban.

Így hát szépen elmúlik az este megint: ma is elmarad, amiért idegyűltünk köréje. Újból nem sikerült a vallomásunk ... Igaz, nem is vallomás, csak jó volna elmondani neki. Hogy fölnyitottuk a 328-as gyomrát, s Joci járt is a mélyében – de a végén észrevettek minket, és nem tudjuk, baj lesz-e belőle?

Furcsa vendég a Tituszban. Munkában a Vágány Vagányok

A Titusz a világ legklasszabb cukija. Ez olyan bivalyerős tény, hogy még a Cselesek galerijából se merik Vitatni, s ennek haszna is van, mert így legalább senki se dugja be a fejét az a-sok közül – s ettől a világ első cukija még inkább első. Azonkívül itt nyálható a világ legjobb fagyija. És mert a világ legnagyobb adagját mérik, különösen az iskolásoknak. Nem is gombócokat nyomnak a tölcser tetejére, hanem egészen más természetű szerszámmal dolgoznak: ezzel a kis lapáttal aszerint építhető a kupac magasabbra, ahogyan a krapek aznap megérdemli... És le is lehet ülni! Ez pedig kábítóan tisztességes eljárás: nem zavarják ki az embert azonnal, s így nem kell odakint, falnak vetve a hátunkat, vacogva lesnünk arra, hogy mikor marad végre abba a szemtelen zápor!

Gyülekezés tehát (kivételesen) nem a fűzfa alatt – amely egyébként szuper alkalmas arra, hogy szomorú ágairól minél szorgalmasabban csurogjon az áldott eső a nyakunkba hanem itt, a Tituszban.

Tulajdonképpen talán már egyikünk se emlékszik arra a napra, amikor a világ legklasszabb cukija ezt a nevet kapta. S arra sem, hogy miért éppen ezt. Helyesebben: csak mi hívjuk így. Lehet, hogy Morcos kezdte. Ha nem akarom bántani, és pártatlanul gondolok rá, föltételezhetem, hogy netán olvasott egy ilyen nevet valahol, hiszen Ádám apuka nem zárja el a könyveit a családjá elől; ez elképzelhető. A teljes igazság kedvéért persze elgondolandó, hogy Ádám Eva ugyan hiába talált volna rá a világ legjobb elnevezé

sére, ha a vezér nem hagyja jóvá. De hát Vörös Réznek éppen az a boldogság, ha egyezhet a Morcos akaratával.

Jó, tudom, nem ez a fontos. Hanem hogy itt vagyunk mind a hárman. Vörös Rezső, Ádám Ádám, valamint jómagam, Kis Petár. Délelőtt olyan távol ülünk egymástól a 7/b-ben úgyis, mint a szputnyikban röpködők azoktól, akik fellövik őket. Aminek következtében semmit se lehet megbeszélni: rövidhullámú készülékkel tudniillik nem kívánnak felszerelni bennünket.

Pedig amíg Réz el nem mondja, mi történt a matekórán a kis Kocsával, azaz hogy mire jutottak egymással ketten, addig a fagy se kell.

Kis Kocsa ugyanis nemcsak matekot tanít, hanem ő az osztályfőnök is. De azért nem áll háborúságban mindenkivel; akivel viszont igen, az se haragudhat rá, olyan rendes velünk, és azt szokta mondani, hogy szeret bennünket. -Mindannyiunkat. Még a földből alig kinőtt Wallner Patyit is, aki talaj menti fagyok idején rendszeresen benáthásodik, s éppen azért ül évről évre az első padban, hogy kiemelkedjék a föld színéről, s észrevegye az is, aki nem szokta meg, hogy jelen van, legalább annyira, mint én, csak ő alig-alig látható. Mindössze egyszer kapta ki az oszi az első padból, de akkor szinte a hó alá gyűrte. Meghajlította a háta, akár egy colstokot, akinek ebben a helyzetben a fenéke a fekete nadrágban hegyesen ékelődött előrefelé. A világon semmi se történik céltalanul, így tanultuk; tehát ez a mutatvány sem. Hanem ezzel az előremutató és dicső fenékkal törülte le kis Kocsa a táblát, maga előtt len-dítgetve a derékba csuklott törpét.

Rézzel azonban egészen másféle összecsapások szoktak történni. Mert ő rémesen élvezi, hogy az oszi általában öt perc alatt is képes elfelejteni mindent, sőt, jobb napokon ez az időtartam három percecskére csökken, s kivételes időjárási viszonyok közt még kettő se kell hozzá.

- Kocsa egyszer lecsavarja a füledet! – csiklandozza Csutka oldalát a kíváncsiság már kibírhatatlanul

– A fületem, mi? – mulat a saját szavain egyedül. -Ha odatartom neki!

De aztán belekezd végre, belátja, hogy nem húzhatja az év végi bizonyítványosztásig.

– Nem, az ellenőrzőmbe nem írt be! – rugaszkodik neki akkora fújtatással, mint a tévében a súlyemelők. – ő ilyesmit soha nem tesz, tudhatjátok; nem, ő elvből nem. Soha! Hanem odaállt mellém a padhoz; láttátok. És diktálta: „Gyerekecském, kis lovacskám, na, írd szépen a drága apádnak, szegénynek!” Én magam írtam a levelet, jámbor-káim, most is, ahogy már megszoktuk. Persze! Bele a füzetembe, a házi föladatok közé. Volt szíve hozzá! Annyi tiszteletre méltó sor után! Hogy mit műveltem már megint. Hát mit? Büdös lett a radírgumi a kályhán, na! És csakis miattam történhetett: egy prima osztályfőnéi nem is gondolhat másra, csak az ilyen hűséges és kitartó fickóra, aki nem könnyen válik meg az osztályától, inkább újra járja, csak megengedje valaki! Eddig világos?... Na. Ne kábítsuk egymást. Beírtam én a füzetembe, hadd örüljön: be, ahogyan diktálta, egy szóval se másképp. Vagyis hogy az osztályfőnök tanár úr a megfenyítésemet kéri. Puff, kész. Azzal indult is az öreg, vissza a táblához, több időt nem pazarolhatott rám; nagyon okosan tette. És mire odaért, én már alá is írtam, ott helyben, rögtön, a jó apám helyett; nem túl nagy művészet, könnyen megtanulja az ember, ha rászorul... És még a csöngetés előtt kivittem neki; ez történt, ezt láttátok, nem más. Hogy tessék, tanár úr, tessék. Bemutattam otthon a múltkori levelet, és apám úgy összevert, akkora két pofont kaptam, hogy én ünnepélyesen megfogadom, többé nem teszek radírt a kályhára; az egész osztály előtt megfogadom!

– Kocsa elhitte!

- Nekem, édeskéim? ... Emlékezetébe idézném a tisztelt hallgatóságnak, hogy több mint öt perc telt el közben!

Réz most igencsak elégedetten terpeszkedne el, két kilométerre nyújthatná ki maga elé a lábát, és rögtön meghízik a gyönyörűségtől, olyan röhögtető látványt nyújtunk itt neki. Elragadtatásunkban talán csillagok ugrálnak a sze^ münkben; gátlástalanul élvezheti csodálatunk káprázatos jeleit.

Szóval, csudálatosan boldog lehetne, valószínűleg az is -de csak egyetlen pillanatig. Mert éppen ekkorra pottyannak ide a lányok, a világ legklasszabb cukijába, a Titusz-féle fagyaltok vonzásában. A vezér szeme majd kiugrik a méregtől, ugyanakkor mozdulni is képtelen, annyira elgyöngült. Mert most kellett volna ám elhencegni hősi és győzedelmes harcát a kis Kocsával: ráért volna belefogni így, amikor Morcos már ott települ mellette, a toronymagas fagyival, és várja, kezd-e végre örülni neki a barátunk?!

A hiba már nem tehető jóvá, bár felőlünk elzenghetné az egészet másodszor is: ilyenkor derül azonban ki, hogy milyen egyenes jellem. Eszébe se jut ugyanis, hogy fölöslegesen fárassza a barátait, és nagyon is belátja, milyen sáros unalom volna még egyszer végigfülelnünk! Másképp vezeti le a dühét; inkább a lányokkal kezd veszekedni (mihelyt észbe kap, és legyőzi pillanatnyi elbágyadását):

- Elkéstemek, drágaságok!

- Sokat? – csodálkozik Ádám Éva, s ilyenkor szebb talán valamivel, pedig a szája szélét morcosan beharapja most is, amilyen gyorsan csak lehetséges.

No, de tarka húgomnak, Orsikámnak is jár néhány fájdalmas szó; Csutka túl későn ébred ahhoz, hogy sikerrel kísérhetné meg az oltalmába venni.

- Holnap is ebben jössz a nagyok közé? – kérdezi Réz a homloka közepéig fölsvont szemöldökkel.

- Nem piszkos! – védekezik hugi.

- Nem-e? ... És az mi?

A Chicago Band felirat második a betűjének tövében ugyanis valami kerek, színes folt terpeszkedik.

– Ja, ez? ... Reggel még nem volt, vedd tudomásul!

– Nehogy már elhiggyem!

S Tarka Barka már sír is. Egyszerre megered; belefolyik mindjárt a fagyijába.

Morcos meg se próbálja vigasztalni.

– Hagyni kell, tudod! – nyalogatja a csokit és az ananászt. – Jót tesz neki, elhíhated ... Különben is, elfelejtette kifesteni az arcát: legalább nem kell félni, hogy szétkeni a sminket!

Sajnos, Csutka még mindig nem talált ki semmit, okos dolgot még annyit sem. Pedig fűthetné már magát, valami védelemszerű hülyeség előcsúsztatna a szájára. De nem ilyen ökörség.

– Holnap talán már nem kell fölvenned ...

Mert ettől még csuklani is kezd a hugi, a síráson kívül

– Amikor a többi mind ócska!

– Anyádnak sincs?

– Millió, érted?! Millió, te számár!

– És te nem kérsz...

– És én nem! Tudhatod, hogy nem és nem!

– Akkor... – tárja Ádám Csutka szélesre a karját, föl is áll, csaknem fölbillen az asztalunk, és valami óriásit mondana, úgy fölfújja magát (ahogy félórával előbb a vezértől látta).

De semmi. Szerencsére. Kipukkadva úgy marad; ágas-kodás közben némul el. Mert érkezik valaki megint. Mint a vihar. Aki mindig az utolsó.

Ekkor derül ki, hogy Csutka nekibátorodása bődületesen időszerű lett volna, ugyanis azt a fölfedezését akarta tudomásunkra hozni, miszerint elállt az eső.

El. Nicsak. Valóban el.

Akkor miért nem tápázkodunk? Indulhatnánk, nem?

Nem. Ennek a vakarcsnak is jár a fagy! Ettől a fölismeréstől akadt Csutka torkán keresztbe a szó.
– Mégiscsak kicifrázom egyszer a képed! – dörmögi Réz, s a szeme vést jóslón ugrál. – Eltalál egy akkora füles, hogy utána megmérheted, hány kiló vagy!

– Oké! – vigyorog a taknyos; már a füle töve is ragad a fagyitól, olyan ijedten kapkod. – Oké, mehetünk, vezér, mehetünk!

De nem. Újra csak nem. Valaki itt áll az asztalunknál. Mikor került ide? Honnan? Ki ez? Melyik asztaltól kelt föl?

Itt, pontosan Utánfutó háta mögött. Fölébe hajol, és suttog.

Fura egy alkat. Valahogy rozoga. Tetőtől talpig. Nem rongyos, dehog. No de nem is olyan, mintha most pattant volna elő a ruhásszekrényből. Toprongy? Nem is öreg, vagy nem nagyon. Rossz lett tőle a levegő. A vezér fintorog, s Csutka azonnal utána, amilyen gyorsan lehetséges. A bögyösök meg úgy néznek rá mégis, mintha valami csil-logósat látnának. Pedig nem nekik tátog, hanem mondom, hogy az öcskösnek!

Egyetlen szavát se érteni! Nem azért, mert suttog, hisz a kölyök se érti, pedig az öreg csúszómászó már majdnem a képébe terpeszkedik. Rossz az antennánk, vagy benőtte fülünket a gaz! Egyre ugyanazt ismétli, nem variálja, ez haláli fix. Csak hogy mit?

Na, végre ennyi, ami hallható:

– Ne légy jó soha! Nocsak! Ez igazán ejha!

És egy óriási adag puncsos kerül a vakarcs orra elé az asztalra.

De hogy honnan varázsolta elő, és mikor? – elmulasztottuk ezt a pillanatot is!

Afelől semmi vita, hogy mi legyen a puncs sorsa: után-

futó Jocink máris nekiesett, s félő, hogy nyakig merül bele azonnal.

És akkor a trilla újból {ezúttal tisztábban és jól hallhatóan):

– Ne légy jó soha ...

Evvel el is tűnik, annyira rögtön, mint napsütésben a gőz.

Mi meg bámulunk egymásra, akár a korai szélütés. Mozi ez vagy úrutazás? ... A puncs viszont akkora adag, hogy nem tud elfogyti. Sehogy se bír vele a törpe, s ez már igen súlyos tünet, rosszabb, mint a himlő. Szerencsére Orsi, aki kivételesen nem az anyu festékeitől lett tarkabarka, jóságos szívére hallgatván épp nekilendülne, hogy kiségitse kisöccsét a váratlan bajból. Sikerül is föltűnés nélkül kicibálnia kezéből a mokaáskanalat – amikor egy újabb óriás adag települ Joci látóterébe, azzal a különbséggel csupán, hogy ez vanília. Es ugyanaz a hervadt motyogás:

– Ne légy jó soha ...

Na, ez így nem megy a végtelenségig; vad kacajra fakad itt valamelyikünk mindjárt, vagy akkorát ugrik kínjában, hogy beveri a fejét a falba! Mi a fene ez? ... Érkezne még egy harmadik sor gombóc is, talán citrom, eper vagy ba-náníz; de most már kiolvad a vezér torkából a biztosíték, s végre megbicsaklik a szó a szája sarkában, elég csattanósan, elvégre ő a legnagyobb:

– Mi a zúr, fater? Baja van?

Ezzel aztán azonnal vége. Az öreg tűnik az ajtón kifelé, és nincs visszatérés. Nincs. Csak csönd és bámulás. Elég sokáig, amíg már egészen biztos, hogy fölszívódott a toprongy.

Ilyenkor úgy kell történnie, ahogyan a vezér kijelenti:

– A gyereknek megárt; nem látjátok? – mondja részvétellel. – Ennyi hajnalban se fér belé!

Segítsetek neki!

Ez utóbbi fölszólítás, természetesen, Morcosnak szólt s legföljebb még Orsinak. Akik hozzá is látnak rögvést, el

lenkezés nélkül, ők ugyanis pompásan alkalmasak az ilyen természetű, ritka feladatok teljesítésére: ez egyetlen percig se lehetett kétséges. És az is nyilvánvaló, hogy az engedelmes tett megsokszorozza az ember erejét: így juthatott eszükbe két pillanat múlva, hogy:

- Utána kell néznünk! – nyelegeti Morcos még mindig, ami rég elfogyott.
- Mi... Mit akarsz?... Orsi segít a barátnőjének:
- Hát, hogy mi a baja?
- És hogy ki?
- És miért mondja folyton azt, hogy ...
- És ha beteg?
- Vagy nagyon szomorú.
- Attól még nem lehetilyent mondani!
- Valamije nagyon fáj. Talán ...
- Látszik rajta ...

Réz most már nem bírja tovább az asztalnál.

– Nem beteg, és nem mond semmit! – dönti el, mégpedig álló helyzetben.

S erre mindannyian fölállunk; elég volt, a hülyeség se lehet végtelen! Ő még mondja is:

– Elég!

Csak Joci próbálkozik, bár kissé bizonytalanul:

– Én utánaosonok, rendben?

Alighanem befagyott a torka. Nyomkodja is a gigáját, karcol neki biztosan, de azért tovább szívóskodik:

- Nem fog észrevenni...
- Mondtam, hogy elég! '
- Igazán nem fog észrevenni...
- Ne színezd magad, mert elkábulok, és leszerellem a hangfogódat!

Morcos is billeg, nemkülönben a barátnője. Tehát a döntő érv következik:

- A Múzeum! – vágja föl Réz a karját, és arrafelé mutat.

Egyszerre tökéletes a némaság.

– Megvárjuk, míg besötétül??!

– Indíts!

... Teljes a csönd. Mozgásszünet. Mind a legigazibb múzeumban. Nem kerget el minket senki. Dehogy! Szabad a terep a fűzfánktól egyenesen a vakvágányokig. Észrevétlenül közelíthetjük meg a külső huszonegyest.

Be is lövi Csutka mai első számú okoskodását, természetesen nekem címezve:

– Idétlenséget tételezünk föl – jelenti ki, mintha tanulta volna. – Hogy Hadova papa nem tud róla. Jocinak nem is járt el a szája? Elképzelhető, hogy egyszer, pont most meg-állta?

öcsi azonban nem hunyja le a szemét, a hasát pedig (ha volna) jól ki is nyomná, annyira büszke, elvégre ő járt a 328-as gyomrában:

– Én nem árulkodók!

– Nem mondtam, hogy árulkodás. Hiszen be akartuk otthon zengeni, nem?

Igaz, de még másképpen is. Mert akár Joci árulta be, akár ha nekünk sikerült volna szóba hozni: apa ma a fűtőházban már biztosan hallott a „hőstettünkről”. Egyebet hát nem is lökök oda Csutkának válaszul:

– Apa azóta elrendezte, azért hagynak minket.

Érzem és tudom is, hogy így van, és azt hiszem, büszke vagyok arra, hogy apa könnyen el tudja intézni, és nem engedi, hogy baj legyen. De ez a büszkeség csak hadd maradjon belül; nem tartozik másra. Én abba is hagynám; fogalmam sincs, hogy ő miért nem.

– Szóval tartja őket is!

– Mi az?! Mít csinál apa?

- Csak ahogy mondtam. Szóval tartja valamennyit, azért nem zavarog erre felé egy se.
- Ilyenkor már nincs itt, tudhatod.
- De a hadovái...

Ez volt ma a kettes számú okoskodása. Jól van; ha any-nyira akarja, megkaphatja:

- Figyelsz, Csutka? – ülök mellé a sínre. – Nézd. Ezerszer, százezerszer elrendeztük, hogy azok a hadovák nem hadovák. Hanem nagyapa mesélte neki. Nem érted? Ő csak továbbadja nekünk.

Megvilágosítottam már neked ...

- Tudom, százezerszer!
- Mégis mindig elfelejted, és újra jössz az okosságoddal.
- Ez most miért fontos? – szólt közbe a vezér, pedig ilyenkor hallgatni szokott, vagy elfordul

inkább.

Viszont, ha már elkezdtem, folytatom is, különben sose lesz vége:

- Azonkívül pedig nem is az a lényeg, hogy meséli, hanem, hogy igaz.

Megint a vezér:

- Ez a trilla is legalább százezerszer! Tudjuk kívülről!
- Hátakkor?!

A vezér betapasztja a számat; Orsi meg az öcsköst rántja vissza, mert akkorát ugrott a vakarék helyből, hogy óriási nekifutás következett volna, s ez most nem célszerű.

Más is hallotta ugyanis, nemcsak ő. Valami fura nesze-zést amarról. Éppen a 328-as felől, ahol miénk a főhadiszállás.

Szokatlan és ijesztő. Imént tisztáztuk, hogy a szakiktól nem kell tartanunk, apa leállította őket. És itt van ni, most mégis! Mi a fene ez? -

Talán egy perc se hiányzott már ahhoz, hogy elkezdjük a terep módszeres bejárását, mielőtt a napi teendőkbe fognánk.

Pedig a 328-asig mindenhogyan el kellene jutnunk: ott a harcálláspontunk, ahonnan a földérintést beindíthatnánk:

Elvégre nem ronthatunk csak úgy vaktában neki, haditerv nélkül! Igaza van a vezérnek: gondolkoznunk kell előbb. Csakhogy azt épp ott lehetne a legjobban, ahol eddig szoktuk, megszállva az ősi mozdonyt. A vezérállás elég tágas ahhoz, hogy mindannyian elférjünk, az Em-Gé teljes létszámában.

Igen ám, csakhogy mihelyt a gyors tenyér elengedi a számat, s kimondhatom, amire gondolok: Ádám Csutka, aki azért maradt szabadon, mert köztudomású, hogy nem ő szokott elsőnek belelendülni, igazi „Gondolkozó” módjára, újra megtalálja a hézagot a szavaimban.

Szóval, hogy nincs igazam, mert a gőzösökön az nem i, vezérállás” hanem: „konyha”. Vezérállás csak a dízeleken van és a villanymozdonyokon!

Puff! Ez ma a hármas számú okoskodása. Csakhogy ebben végre valóban övé a győzelem. Tulajdonképpen szégyellhetnem Ls magam, elvégre én vagyok az úgynevezett vasutasgyerek, nekem illett volna helyesen tudni, nem neki. Persze semmi vész, hiszen nem véletlenül lett ő a főokos, tudjuk. Rendben van: a gőzösön a vezérállás nem vezér-állás, hanem egyszerűen konyha – pontosan a gőz miatt. Mozdonyvezető plusz fűtő, aki a kazánba történő betáplálás előtt, amikor előkészíti a szenet a helyes adagolásra, úgy keveri-kavarja, mint a főzeléket. Leginkább pedig: a szerelvényvezér nem is olt utazik, hanem hátrább! valamelyik személykocsi egyik fülkáját kell lezárni a részére.

De hát ez a legfontosabb most?!

Még el se döntöttük, milyen manőverrel közelítjük meg, máris megint ugyanaz a furcsa, kattogó, pusmogó, krákokó, gyengülő és újra erősödő zaj abból az irányból!

Orsi rémülten kapaszkodik Morcosba, ő meg Orsiba. Egyikük Csutkára néz, másik a vezérre.

És még mindig nem történik semmi. Pedig oda kell jutnunk!

Mi lesz?! Talán csak nem esznek meg?!.. Piszok nagy égés, ha nem találunk ott senkit! De az még inkább, ha oda se érünk!

Joci megpróbál kitörni, visszarántják.

– Észnél legyünk ám! Az is, akinek nehezebb esik!

– Nem csinálunk semmit?

– Gondolkozz!

– – Vagyis gyávák leszünk megint?

Örsi ellöki magától a barátnőjét, de ő se mer indulni, csak mondja:

– Hazafutok apáért!

S ettől Joci is új erőre kap: rángatózik, forgolódik, de nem sikerül kitépnie magát, hiába kiabál összevissza:

– Vele megyek! Hagyjatok! Ronda vagy, ne szoríts! El akarok vele menni!

– Apának tudnia kell...

Csutka se engedi Orsit. Bár őt nem kell olyan vadul fogni, mint nekiveszekedett kisöcsénket; ráadásul Réz szava nagyon is szigorú:

– Mit akarsz apádtól?

– Jön, és akkor...

– Ne jöjjön. Neki már letelt a munkaideje! Csutka lobogva helyesel:

– A mi dolgunk!

Közben éppen annak sikerült kitörnie, akire legkevésbé ezámítottunk: Morcos rohan a sínek közé. Igenis, ő!

S ez harciasabb jeladás, mint a legkeményebb vezényszó. A gondolkozásnak vége: hajrá, utána mindannyian!

Csak hát megint az összevisszaság! Vörös Réz természetesen Morcos nyomába, Csutka viszont Orsit szeretné elcsípni, aki pontosan ellenkező irányban hajkurássza a levegőt a sínek mentén. S aztán Joci, aki keresztül-kasul, cikcakkban, mint a villám... Szóval pillanatok alatt olyan hangos fogócskává fajul az egész, megfedkezve a legközönségesebb elővigyázatossági normákról, s igazán nem

csoda, hogy egyszer csak utunkba áll valaki (sőt még valaki, vagy nem is valaki, csak annak az árnyéka; én nem tudom).

Két vagon közül ugrik elő az az árnyék, nem is a 328-as gyomrából, és nem is a „konyhájából”. És a felsötétben meg a buzgalomtól úgy ront neki hátulról az én veszedelmes utánfutóm, ez a Foci Joci öcskös, hogy csaknem feldönti a rettentő óriást, kövér árnyékával együtt. Ráadásul még csak vissza se dökcsen, hanem mintha odaragadt volna hozzá.

Persze alig pár másodperc az egész: mi is odaérünk azonnal, őt meg amaz löki el magától rögtön, s ha nem kapom el, alávágodik a mozdony kerekei közé (ami nem túl nagy vész, hiszen múzeumban vagyunk: itt véglegesre állítva az összes fékpofa – viszont megbocsáthatatlan szégyen)! Akkorát rikkant hát a kölyök, hogy két újabb árnyék bújik elő máris.

S utána veszedelmesen mély a csönd mind a két oldalról. Próbáljuk fölmérni egymást, mint a filmekben a verekedők. Lehet, hogy bedugult a fülünk, vagy egy perc múlva fog elpattanni valami a fejünkben.

Tarka Barka hangját se hallhatja más; alighanem én Ls csak azért, mert a húgom. Halkabb, mint a suttozás;

– Jobb lesz eltűnni. S Csutka:

– Kotrás innen!

Morcosnak azonban végre hangosabbra sikerül:

– Én nem megyek.

Az a colos valaki meg is hallja.

– Hé!-kaffanegyed. – Ezek csajoki A másik oda is rántaná:

– Hadd lám!

– Elengedsz, vagy ...

~ Hóóó!... Rúgni is tudsz? Akkor azonnal megmon-; 'dód, ki vagy?

- Semmi közöd hozzá!

- Na! Szívem!

- Eressz! Megint az első:

- Megmondod vagy nem?

- Ádám Éva, ha mindenáron tudni akarsz! Kipukkad a harmadik:

- Az apádnak hülyéskedj!

Mire Réz nekilendülne, az öcskös már ugrik is.

- De! – nyikkant ja, pedig kiabálni szeretné. – ő az! Igenis! A Morcos!

Most már minket is fölfedeznek. Helyesebben: hogy nem mindenki lány. Az időt azonban nem akarják pazarolni: az az egyik, akinek nem egészen takarja az arcát a sötétség, sapkája sildjét mélyebben húzza a homlokába, s int a társainak, hogy húzódjanak vissza.

- Mit akartok itt? – támad Jocira, mintha nem látná, hogy ő a legkisebb.

Csakhogy a legkisebbnek sikerül végre kiáltania:

- Vasutasok vagyunk!

Mint a villám, úgy hasít a röhögés:

- Teee? ... És ti!... Az istenit, hát mindenki vasutas? És a veszett röhögés tovább.

- Szolgálatban, mi!

- Ott van a vezér derékszíja!

- Miii?

* És kell neki!

- Ke-eell?!... Vezér?!:.... Ejha! Hol?

- El kell hoznunk a derékszíját!... Az a helye; azért van ott! -~

- Ott! Hallod? Hol az az ott, kisöcsém?

Vihog a hülye, mint a kenetlen kocsikerék; maga se tudja, min. De nem hagyja abba.

- És a Morcos hegedűtokja is! – tart ki Joci szívósan az igazságunkért.

Pedig a vezér dolga lenne. Lehetséges, hogy már készül rá, talán indulna is éppen (a derékszíjáért, Morcos hegedűtokjáért, vagy hogy visszaüssön), de amazok közül elébe vág valamelyik:

– Na, figyelem, fővezérség! – tágítja maga körül a levegőt. – Eltűnni innen, de viharsebesen, mielőtt a nyakába ugrok valakinek!... És ha még egyszer találkozánk itt véletlenül, kihívom a rendőrséget! Világos? ... Nem akarom megismételni! Indulás, nem halljátok?

... Ez bizony nem az volt, akibe öcsi elsőre beleütközött. Nem, annak minden zsebe fényes szögekkel kiverve, mint az ajtóküszöbök pántja, s hiába húzta mélyebbre a sapkáját: a csillogókat most is látom, pedig azóta nem jött elő. Nagyon valószínű – de nem merem kimondani senki előtt –, hogy Cseles volt. Igen, a 7/a-ból. Joci bizonyára jobban látta, elvégre ő került hozzá legközelebb. Csakhogy ez nem jelent semmit; ezen a váratlan találkozáson kívül talán soha nem is találkozott vele, hiszen ő még kölyök, s az ilyen csutakok nemigen keveredhetnek a hetedikesek közé. Ha én fölfedezhettem volna a piros zsebkendőt, amit az a-ban a hasuk fölé dugnak a nadrágszíjukra, akkor bátran állíthatnám, hogy ő volt! Persze így is lehet, mert hátha úgy van, hogy csak akkor hordja azt, amikor az A-galerit vezeti! Itt viszont... A fene egye meg; jobban is megnézhettem volna!

Ráadásul a túlsó oldalról is hallatszik valami rohangálás. Már mint a szerelvény mögül, a másik sín páron. Ebből azonban végképp nem állapítható meg semmi. Ha leguggolunk, a mozdony kerekei között átlátunk ugyan, de csak trappogó bakancsokat, árnyékokat, nadrágszárakat, mindenféle összevisszaságot fedezhetünk föl: de hogy kik ők, és mit ugrálnak itt, nincs az az éles sasszem, mely legalább egyre ráismerne.

Tehát? ... Holnap, az iskolában meglátjuk. Teljesen biztos, hogy délutánra többet fogunk tudni!

Még valami biztos azonban, legalább annyira, mint a mozdonyok kerekei a sínpáron: ezek ott a sötétben nem szakik!... Egyikük se! S nemcsak azért, mert a szakikkal apa lerendezte, azok tehát nem támadnak ránk. Nem, ezek egyszerűen nem szakik, hiába viselnek vasutassapkát! A Vágány Vagányok! – róluk már írt az újság is. S most újra bevetették magúikat?... Talán. Vagy fix. Nem tudom.

Ezt kellene megbeszelnünk.

... Figyelsz? Az a legrosszabb, hogy nem beszéljük meg. Mire visszatalálunk a fűzfánk alá. Réz olyan goromba, kiabál, hadonászik, mintha ő ért volna oda a vagányokhoz elsőül, és nem Morcos meg főképp az utánfutó.

Csutka ugyanis teljesen ártatlanul, csak amolyan okoskodásból, fölöslegesen, ahogyan okvetetlenkedni szokott, meg meri kérdezni azt, ami mindenki fejében forog:

– Visszavonulás?...

Szóval ez tulajdonképpen semmi, dehogyan akar ő bántani; mégsem értem, mi van vele ma? Igaz, most se beszél túl sonkát, s meggondolja, mielőtt kinyitná a száját, sőt, meg is dörzsöli azt a fényes, csillogó, kopasz koponyáját.

Színeződik is, lilul Vörös Ráz homloka, s amúgy fordulásból belebikázik egy agyaggombócba, ami nem röpül semerre, hanem azért is szétesik, akár a por. Nem tiszteli a vezéri tekintélyt az se.

– Mit akarsz?! Megbolondultál?!

– Én csak megkérdeztem, hogy mi történt... Visszavonultunk, nem?

– Hát csak ne kérdezz semmit! Te ahhoz pepita vagy, kisfiam!... Miféle visszavonulás? Halványan úgy emlékszem, hogy nem adtam meg a jelt!

– De te is itt vagy!

– Cserbenhagyás! Mind! Egytől egyig! Mint a nyulak! Csutka erre már csak a vállát rántja.

Joci azonban nem hagyja annyiban:

- Én nem voltam gyáva! – kiáltja, s ugrással fölér a fűzfa egyik karjáig, onnan erősködik, lógaszködva a levegőben, s harangoz a lábával, mintha ünnepelne. – Csak ti!. Ti!

A nővére akarná leráncigálni a magasból, igen, épp ő, ma valahogy egészen rendes, még csak nem is tarkabarka.

Nevet az átkozott, oltári jókedve van.

– Ma se szóltatok! – kotkodácsol még mindig odafönről 1 — Sohase hívtok!

Tisztán látható az is, hogy még Csutka se segít a világszépségnek.

Ennek tehát véget kell vetni, nagyon is elég volt. A vezér szava most parancs:

– Három napig rázárni az ajtót!

– Majd ha megtalálod a derékszíjad! – vág vissza abban a pillanatban, s nevet, kalimpálva, még erre is.

Hisz ráadásképpen még az a gőz, hogy nem válaszol már senki. Nincs is mit. Mára ez a győzelem tehát!».».

Ruhakefe, sűrölókefe, sárkefe az ágyban, valamint a vezér derékszíja. Cselesek bosszúja

Ez a nap elég viharos lesz, bátran megjósolhatom. De nemcsak én sejtem így, hanem hasonlóan érzi mindenki jó előre, s ehhez nincs szükségünk különösebb fantáziára.

Sőt: a tegnap is úgy fejeződött be, mintha azzal az estével már az e napra szóló erőgyűjtés kezdődött volna eL Orsi és Joci! Tisztára megkeveredtek: nem is tudtam békét teremteni! Ha sikerült az egyiket lefognom, addig a másik tombolt tovább. Aztán fordítva, majd megint emígy, de hiába: sehogy se lett csönd.

Úgy indult pedig, hogy korán eltűnünk, és olyan gyorsan ágyba bújunk: kinek-kinek ahogyan lehet.

És egyszerre csak váratlan sikítás odaátról! Orsi, persze. Mintha a haját tépné valaki. Amire meg az öcskös röhög itt föl, s idétlenül nyerít, szinte ugrál örömeiben.

Ez volt a leggyanúsabb. Hogy mitől pattog a vakarcs annyira boldogan, ahelyett hogy átrohannánk Orsihoz. Talán kigyulladt a haja, elégette a kontyát, vagy a bodorító sütővas zárlatos, és alaposan megvágta szegényt; hiszen ha eléggé kelekótya is néha az én egyszem tarkabarica hugim, de ok nélkül igazán nem szokott sikoltozni. Megtámadták, vagy leszakadt az ágya?... A slattyogómat kellett a legkisebbik fejéhez vágom, hogy szüntesse be ezt a hülye tombolást, állítsa már takarékra magát.

Nem, nem ütötte meg az áram, s nem szakadt le az ágy Orsival, még nem is feküdt bele. Csak éppen készült rá. S ahogy féloldalról a szélére telepedett, hogy magára húzza az ingét, akkor történt az, amitől ijedtében a mennyeze

tig kellett volna ugornia: valami megszúrta alulról. A legszebbik ruhakefénk.

Lenge ingben rohant neki az ajtónak, sírva, hüppögve, fenyegetően hadonászva a bűnjellel.

Vagy úgy! Szóval Joci gazemberkedett megint! Ezért szökkent hát majdnem a csillárig, amikor meghallotta nővére rémült sikolyát.

De nagyon is jó tudta, hogy mi vár rá, mert azonmód, csaknem pucéron, ahogy imént még táncolt örömeiben, abban a ronda, csíkos fecskegatyájában: zsupsz, merész csukaugrással, nekifutásból, hassal bevágódott a takarója alá!

Igen ám, csakhogy szinte még a levegőben úszva máris fölsivített, akárcsak a nővére. Nem kezdett szitkozódna, hanem olyan fájdalmasan vinnyogott, mint a jól megszúrt újévi malac a teljes kimúlás előtt. Aztán vészjóslnon forgott a szeme, jelezvén, hogy rögtön megtépi Orsit!

Mert ugyanabban a pillanatban, amikor Joci immár kor-mányozhatatlan irányban röpködni kezdett az ágya felé, pontosan akkor váltott kis húgom sikoltozása éles és kárörvendő nevetéssé. Ahogyan más nem is tud nevetni, csak a lányok. A két kezét összecsapta, és addig tapsolt, míg végre sikerült a megvadult öcskösnek kikotornia maga alól anyánk alig használt sűrölókefáját.

Nilvánvaló: ezt meg Orsi követte el, szegény, védtelen leánytestvérünk. Jól megcélozva, röptül is azonnal a szűrő, kemény jószág feléje! Csakhogy majdnem az ablaknak. Mert pontosan ugyanabban a pillanatban hajolt hugi hátra, hogy kellő lendületet véve ő viszont az övét vágja oda az ágyból kiugró kölyök fejéhez.

Tehát az ő dobása se talált. Amitől pedig tüstént beindult a sírás újra. Természetes ez, mint eső után a sár.

– Mi! Még te bőgsz?!

– Szentelen! Disznó!

– Még te merészelsz bőgni? Hát ez mi?

- Azt hittem... én azt hittem – hüppögött és csuklott Orsi még egyszer –, hogy csak én!...
- . – Akkor mit nyivákolsz?
- Szentelen!
- Mondhatnál már mást is!
- Kikaparom a szemed!
- Ha utolérsz! – szökdécselt a családi törpe pimaszul a nővére orra előtt.
- Megöllek, tudd meg!... És kitépem a hajad!

S azzal nekilódult a kergetősdí az asztal körül székdön-tögetéssel és csatakiáltásokkal. Néhány könyv nagy ívű röppályára került, sőt Valamennyi vonalzóm is használatba véve, még a nadrágszíjam is, és az iskolatáskám, teljes terheléssel. Egyik se érte utol a másikat, s nem ütöttek agyon a népes Kis család tagjai közül senkit, hanem amilyen hirtelen tört ki a háború, úgy is maradt abba: a csuda érti, mitől.

A lényeg az, hogy vége! – gondoltam.

Pedig dehogyis lett ezzel vége. Folytatódott bizony tovább, legföljebb némán ... Mert nemcsak a ruhakefe és a súrolókefe létezik a házban, s ők alighanem komoly alapossággal készültek föl erre a szép estére. Hogy mikor? -ez megint olyasmi, amiről fogalmam sincs. Tény, hogy elég gondosan kibélelték egymás párnáit és paplanját a szeretett lakásban föllelhető összes kefeszerűséggel és más, hasonlóan szűrős háztartási eszközökkel. Aztán nagy elégtétellel kezdtek kuncogni a takaró alatt, abban a hitben, hogy a másik azt hiszi, hogy mert jámborul kidobott hármat, azzal már meg is úszta; pedig azonnal tapasztalni fogja az igazságot. Hiszen a sárkefe, a rozsdát lemaró drótkefe, a cirokseprű, a bágyadt cipőkefe is szerepet kért, és rajtuk kívül még hány kedves háziszolga a kamra legalsóbb polca alól!

Szóval az elmúlt nap ugyebár nem volt eléggé zűrös, hanem ők még rá is dobtak egy lapáttal este, amúgy ráadás

ként, ahogy a mozdonyon a fűtő teljesen fölöslegesen, a végállomás előtt, hogy ezzel is megadja a módját...

... Mondom, ez a nap elég viharos lesz. Már ahogyan indul. Anyu például pontosan akkor lép ki a fürdőszobából, amikor Orsi épp benyitna. Úgy lefékeznek, csaknem egymásnak ütköztek, csoda, hogy nem sikoltottak föl egyszerre.

Anyu billen helyre előbb. Két ujjal elcsippenti Orsi vállán az ing pántját.

– Ebben aludtál?!

– Ééén ... én nem ... Vagyis csak ma ... – mentegetőzik hugi, és eléggé bizonytalanul, tétován tapogatózva, ő is a saját vállát, vagy inkább az ingpántot keresi.

– Nem emlékszem, mikor kérted!

– Csak egyszer; ne haragudj ...

– Valamit megbeszélünk, nem?

– Ne haragudj, anyu, igazán nem kutattam a szekrényedben, bizisten nem.

– Hanem csak úgy hozzád kéretőzött?

– A fürdőszobában maradt, tudod...

– Én csak azt tudom, hogy ha kéred, megengedem, Igaz? És meg is ígérted!

– Többé nem ...

– Különben egész jól áll rajtad, örülök neki... Na, menj már!

– Anyu, koszi!

– Te ... te bolond!

A továbbiakat már nem akarom nézni. Elvégre nekem is kapkodnom kell. Fura lenne, ha mind a hárman elkésznék az első órától... '

Indulás tehát!

Most már egyenesen neki a mai napnak!

Az első órától nincs mit félnem, hamar vége lesz. Nem is fontos, hogy az órarend szerint matek. Tudni való, hogy a kis Kocsával, aki egyben az oszi is. Vele legföljebb Vörös

Réznek gyűlik meg a baja megint. Mindegy. Semmi. Ma semmi.

Hanem utána! Azaz a legelső órákői szünetben rögtön!

Pedig jól indul. Kiderül, hogy Orsi se késett el, a hálóing körül támadt vita ellenére sem. Morcos meg is erősíti barátnőjéről a jó hírt, és ez nagyon rendes tőle. De nem mosolyog még ilyenkor sem: akkora öröm nem érheti a világot, amitől félrehúzódna a szája széle! Itt, az iskolában különösen nem!

Jó, tudjuk, rengeteg baja van a hiányzó fogai miatt (e tekintélyes falak közt még fokozottabban), ezért kell any-nyira uralkodnia magán. Konok kitartását tulajdonképpen becsülnünk illene – de azon a folyosón, ahol millió srác száguldozik, ott bizony számolnia kell azzal, hogy akadnak majd, akiknek más a véleményük.

Persze. Minden szünetben legalább tízen. Kicsöngetés-től becsöngetésig.

Olyasmi egyáltalán nem ritkaság, hogy például féloldalról nekifut valaki, amitől akaratlanul is penderül egy élelet a tengelye körül – de abban a pillanatban ellenkező irányból is éri a boldogító együttérzésnek egy ugyanilyen lendületes megnyilvánulása. S hogy túl harsány visszavágásra mégse kerüljön sor: akad valaki, buta srác, aki a lába elé esik, ott hadonászik a földön kegyelemért – hátha elmosolyodik véletlenül. Teljesen reménytelen vállalkozás; a következő szünetben és holnap és holnapután is mindig történik körülötte valami, mert csakugyan abban reménykedünk, hogy Ádám Éva egyszer végre elneveti magát! Ezt a harcot nem adhatjuk föl beláthatja mindenki. Nem állhatunk le félúton!

Igen ám, de előbb-utóbb, naponta legalább egyszer (általában a nagyszünetben, amikor több időnk jut erre) sírássá fajul ez a fárasztó morcosság.

Szóval valakinek a végén közbe kell lépnie, leállítania a túlságosan buzgó nemes igyekezetét. Mindenesetre érde

kes, hogy soha nem Orsi az, aki időben beavatkozhatna. Szerinte csak megalázná a barátnőjét: azt bizonyítaná tudniillik, hogy Éva rászorul a mások védelmére. Egyszer mondta is, hogy Éva maga se szeretné: jobb, ha békén kisírhatja magát.

Úgy alakul tehát minden, hogy csakis a vezér az, aki megvédi. Aki rendet teremt a végén, és mintha egymaga is képes volna arra, hogy széles vállával, hosszú karjaival valóságos védővonalat emeljen köréje, amiről egymás után pattognak le a nagyszájú hősök, akár vasfazékról a zománc.

És ilyenkor Éva nagyon szépen tud panaszkodni. Neki, Réznek. Ha futja az időből a becsöngetésig, akkor mindjárt ott, a folyosón. Máskülönben pedig délután, a fűzfánk alatt. Hallhatjuk tehát mindannyian.

Egyébként ő az iskolánkban a „mintagyerek”. Azt mondják, hogy fegyelmezett, szorgalmas. Jeles. Mindig. Ez nem baj; hanem azt a „mintaságot”, azt nem bocsátják meg neki sokan. Amikor felel, annyira lelkesedik, hogy közben szinte hadonász maga előtt: a nagy boldogságtól úgy mutogat bele a levegőbe, mintha veszekedne vagy követelőzne.

Most is. Réz véletlenül el is éri, és lefogja. Amitől megerednek a könnycsapok ismét. Mert a papája is így tett vele, éppen tegnap. Amikor valahogy otthon is szóba került a mintaság. S Morcos akkor kifakadt, hogy jól van, majd alkalmazkodni fog „másokhoz”, és nem jelentkezik többé az órákon, és így kevesebbet is kell tanulnia, végeredményben sokkal könnyebb lesz!

Ekkor fogta le a papája a kezét. És olyan óriási igazságtalanságot mondott, nagyobb, mint a Bazilika tornya!

– Nem hegyi beszédet – panaszkodik Éva –, hogyisne! Inkább azt, hogy másképp állna minden, ha nem olyan gyerekek társaságát keresném, akik más típusúak. Hallod? Más típusúak, mint én. Ti más típusúak vagytok! Mind-;

annyian mások! Akiket nem az iskola érdekel, hanem ami szabálytalan és tilos!... Apa mondta így, nem tudom, miért! Megkérdezheted Csutkától, hogy nem én találtam ki, otthon volt ő is!

Vörös Réz elengedi a lefogott kezeket. De Évának most nincs is szüksége rájuk. Űgyse sír már: hiszen tegnap este olyan nehezen hagyta abba, hogy két hét előnye van sírásból legalább. Hát ha még az előbbit is hozzászámítjuk! Mert arról se szabad ám megfeledkeznünk, s a vezérünk nem is olyan srác: egyáltalán nem feledékeny természetű.

Csak éppen nem ér rá arra, hogy Ádám apuka igazságtalanságait emésztgesse, mert Morcosnak még egész szépen akad panaszolnivalója. A tegnap esti rengeteg sírás csak attól szűnhetett meg, hogy valami rendkívüli nagy elhatározásra jutott.

– Én... én soha nem megyek férjhez! – jelenti ki mélyen lehunyt szemmel.

Alit feleljen erre az, akinek nemcsak ez a dolga, hiszen egyébként ő a vezérünk is: azonkívül (vagy pontosan ezért) még csak nem is ordíthat föl dühében.

Pusztán ennyit (de azért nem egészen halkán):

– Ha megfogadtad ...

– Muszáj..., Meg kellett...

– Apádnak?

– Megbolondultál? A mackómnak! Pöszének!

– Nehogy már... Mi az, hogy pösze?

– A neve. Kilenc éve. ő a legkedvesebb mackóm ... összeakad a tekintetem az Ádám Csutkáéval.

Nem szól

közbe ő sem, de hogy tenné. Teljesen biztos azonban, hogy egyszerre gondoltunk ugyanarra. Mintha üzenet érkezett volna. Hogy tehát ez rejtőzik a Morcos hegedű tokjában! Lám. Nem holmi bogárgyűjtemény, és nem is szerelmes levelek. Csak az a mackó vagy mi. A Pösze! Ezért a titokzatos, fekete rejtekhely! Kilenc éve! Elhiszed? Lehetséges, hogy kilenc év óba?!...;

Morcos talán nem is neki válaszol, nem a megrettent, szegény vezérnek, hanem a mi kettőnk gondolatára:

- Neki meg lehet fogadni ...
- Meg! Gyönyörű, hogy meg! Azt akarod, hogy fölkapaszkodjak a mennyezetre? Várj! Ha még egyszer azt mondd . . .
- Ő legalább meghallgat.
- Ö??? ... És más nem hallgat meg! Persze hogy nem! Senki! A zúzmarás keservit! Nem! Senki!
- Látod ... Most is csak kiabálsz.
- Ő viszont meghallgat... Őriási! Más nem! Senki!... Azért aztán meg kell fogadni neki...
- I-i-igen... – bizonytalanodik el Morcos szép lassan. – Beláthatod.
- És ne kiabálgak! ■ – Ne ...

Becsöngetés. Szerencsére a legjobbkor!

Elvégre fontosabb dolgunk is van. Mégis, két szép szünetet pocsékolunk el; most beülhetünk biológiára, és tünődhetünk azon, majdnem egy egész órán át, hogy utána hogyan fogunk neki? Annak, ami ma délelőttre esedékes. Hiszen amit elterveztünk, nem babajáték!

Emlékezzünk csali. Egyhangú szavazással döntöttünk úgy, hogy a „Cseles-ügyben” kiderítjük az igazságot. Ez pedig nem halogatható tovább.

Irtózatossá vál, amíg egy ilyen óra elmúlik. Kivárni a végét! Akár a focipályán: kibekkelni egy ronda mérkőzést a bíró sípszaváig! Keservebb, mint nyílt pályán az ácsorgás, amikor tilos jelzés tartóztatja föl a gyorsvonalat. Még az se tart egy álló óráig!

Aztán végre!... Akkor meg ülünk tovább. Mindhárman. Réz, Csutka meg én is. Miután már az egész osztály a folyosón. Odaragadtunk. Megállapíthatjuk valamennyien, hogy a másik se mozdult még... Mi ez? Altatót kaptunk tízóráira?

Kincs tovább! Egyszerre ugrunk föl, mintha gyakoroltuk volna. Pedig a vezér is néma. Dehogy vezényelt, ránk se néz!

Legalább egy percet veszítettünk.

A 7/a a folyosó túlsó torkolatában. Arra sincs időnk, hogy egy szekrény vagy az üvegvitrin, netán a ruhafogas mögé rejtőzködve lessük meg őt.

Szükségünk sincs ilyen elővigyázatosságra. Cseles körül ugyanis legalább tíz ürge cövekéi. Irtó éles szöveg mehet – ő azonban az élő gyűrű közepéről is kiszúr minket. Mint egy szárazföldi úszó, szélesen tempózik a karjával, és kievez a bámulói közül.

Egyenesen felénk. Lám, nekünk mozdulnunk sem kell.

Rögtön nyilvánvaló, hogy nem abban a szerelésben feszít. Akkor pedig hézag! Két eset lehetséges: az első a könnyebb. Tudniillik hogy otthon hagyta, s csak délutánonként bújik bele. A másik kisebb. Hogy mégse őt láttuk tegnap este a vágányok között.

Emlékszel, Pajti, én százszor is mondtam neked, hogy gyanakszom valamire. Arra például, hogy valószínűleg (igazságtalanok vagyunk Cselessel. Ami furcsaság vagy baj történik: rögtön órá fogjuk. Miért? Más nem is lehet gonosz? Nem túl kényelmes-e az ilyen gondolkozás; mi a véleményed? Ráadásul nem is egészen biztos, hogy gonosz. Csak rá akarjuk bizonyítani. Akkor viszont verekedés lesz, pedig a bunyót nem szeretem.

Jó. De ebben a pillanatban nem érek rá gondolkozni. Cseles megáll előttünk, szinte a cipőm orrára tapos, pont az enyémmre. Nem szól, csupán a szemöldöke rándul. Ez pedig körülbelül azt jelenti, hogy mi a fenét keresünk itt? És természetesen még azt is, hogy helyesebb, ha gyorsan szétszóródunk, mielőtt villámlani kezdene!

Nem baj; erre tulajdonképpen számítottunk is, sőt úgy lett volna természetes, ha röptében hozzánk kanyarít valami fitogtató és kihívó ocsmányságot, vagy fél vállal oldal

ba lök. Mondom, nem csodálkoztunk volna. Vörös Réz például az első perctől kezdve terpeszben áll.

De nem történik semmi. Állhatunk itt, ameddig akarunk – ő nem szólal meg. Csak valahogy egyre közelebb kerül. Ezentúl egyet se lép, és mégis. Talán centiméterenként.

Ekkor váratlanul, mintha kívülről kiáltana be valaki az ablakon:

– Hol a dzsekid, Cseles? A csillogó!

Utánfutó! Húúú, kigyulladt a világ? Hát persze, hogy az öcskös!

Hogyan került a disznófülű ide, amikor az elsők nem is egészen ebben az épületben raboskodnak, hanem olyan távol, hogy a zsvajuk se hallatszik ide.

És ráadásul: ő lendül itt támadásba! Helyettünk!

Igenis helyettünk! Így állunk hát a bátorsággal!

Cseles már látja, milyen nagyon kell félnie tőlünk; viszont a földszintes tökmagra ő se számított. A harc kimenetele pedig döntően attól függ, hogy az első csapás mennyire váratlan.

– Ez meg kicsoda? – keresgél Cseles a lába előtt, mintha nem is látná a kölyköt.

– A csillogó zsebek a dzsekiden! – erősködik Joci. Akkor hát nem marad más hátra: csak a röhögés megint.

De azonnal!

Nem is röhögés, inkább kotkodácsolás. Vagy annál is rondább. Bődületesen sokáig bírja. Mindjárt vége a szünetnek.

Csutka azonban megtörli tenyerével a homlokát és kopasz feje búbját is. Majd hátát a falnak veti.

– Mi is azt kérdezzük... – csúsztatja lassan a szót, talán nem is akar többet.

– Ti is? – kotkodácsol tovább. – Éljen! Kérdezzétek!

– A szögek a zsebeden ... Jópofa. Túrhető hacuka ... Az iskolában nem kell?

Abbamarad a röhögés. Átmeneti szünet.

Megrántja a nadrágszíját. Egy lyukkal szorosabbra. Hogy azt a piros zsebkendőt észrevegyük már.

És piszkosul gúnyosan, lebiggyesztett szájszájlel, csak amúgy foghegyről:

– Nekem pontosan elég ez! – libegteti két ujjal azt a pirosat. – Minek figuráznék még szögekkel is?

– Te tudod...

Cseles körülnéz, pimaszul lassan, mintha nagyon is ráérne. Ezzel is jelzi, hogy bátran jöhet, aki szórakozni akar.

– Hé! – trombitálja végre. – Ez huzatban állt!... Te! Gyakran előfordul, mi?

– Válaszolhatnál.

– Neked?

– Vagy halasszuk estére?

– Ne ábrándozz, egyetlen haverom!

Közben nagy kegyesen és nyájasan megdörzsöli Joci kobakját, de fogalma sincs, mekkorát tud ilyenkor ugrani egy igazi Em-Gés srác, különösen ez a díszpéldány!... Elégedjék meg csak azzal, ha sikerül utána kiabálnia:

– Álmodtad, csutakfi?! Te is?!

No, most aztán más is megmozdul már. Vörös Réz például.

Terpeszállásban továbbra is, természetesen. De váltott helyzetben. A bal lába kerül előre a jobb helyére. És maga elé lendül mind a két karja, összefonja a mellén, egyelőre elég ennyi.

– Ne pattogj, kisfiú, mert baj lesz! – löki magából ki a mérgét a vezér, elvégre ő az, aki mindnyájunknál több: tudjuk, egy egész évvel még Cselesnél is (és ez a körülmény ilyen alkalmakkor ugye hasznos is!), egyébként merő véletlen, hogy még mindig a, hetedikbe jár. – Hiába színezed itt magad!

– Egyelőre. Aztán, ha meghalok, ne szólj hozzám!

– Okosabb lehetnél, érted?

- Nálad is? ... Megpróbálhatom, ha nagyon akarod. Igaz, ez a hasba akasztó szöveg egy pillanatot se késett.

Biztosan az az előbbi „kisfiú” fájt a nagyszájúnak legjobban, Réz egész pontosan tudta, hogy miért mondja. Es mire észbe kapnánk, meglepően szép bástya épült körénk. Mintha a semmiből. És piros zsebkendő mindannyiuk hasán, egyik csücsökkel a nadrágszíjukba akasztva.

Senki se szól semmit. Egyetlen nyikkanás sincs. Méregetjük egymást; ez nagyon fontos, éppen a továbbiak miatt.

Csöngetés! Hiii! Fél percet még adhattak volna! Cseles arca kövér gombóccá kerekedik: csúfos vigyora kétszer akkorára fújja föl.

– Probléma egy szál se! – kiáltja nekünk, már csak amúgy félvállról vissza, s a boldogságtól még csuklik is egy hangosat.

A verekedés tehát elmaradt. Csak azt nem tudom, hogy hál' istennek-e, vagy jobb lett volna mégis, ha sikerül eldöntenünk a kérdést.

Mindenesetre igyekezhetünk, ha nem akarunk a kis Kocsa után befutni – tisztára érthetetlen, hogy miért helyezték a két hetediket olyan kozmikus távolságba egymástól, ha nincs szándékukban a rakétajárat megszervezése ...

... A nap nehezebb fele nem a délelőtt volt. Vagyis mindazzal, amin az iskolában túlestünk, nem jutottunk sokkal előbbre. Hanem, hogy mi lesz most délután otthon?

Itt kell összejönnünk. Apa parancsolta így. Körülbelül ilyen lehetett katonáéknál a „raport” (ahogyan meséiben említeni szokta). Mert legalább háromszor elhangzott reggel, hogy „aztán mindegyik gézengúz itt legyen!”. A Mozdony Galeri tagjai teljes létszámmal. Szóval az egész Em-Gé, esetleges hiányzás nem igazolható!

A kivételes szigorra egyelőre nem találtunk magyarázatot. Tény, hogy amikor ilyen, nem tréfából teszi. És nem is fordult még elő, hogy ne a szavai szerint cselekedtünk volna.

Az öcskös árulkodott volna megint? Vagy egyszerűen csak eljárt a szája: hencegésből, butaságból, merő jóakarattal? Hamarosan kiderül. Addig is, mint aki tökéletesen ártatlan, a kisebb helyiségeink közül a legtávolabb és legsötétebb zugban ütötte föl hadiszállását: a kamránk mélyén javítja, kalapálja, csiszolja karácsony óta pihenő tákolmányát, melyről eddig nem sikerült megállapítani, hogy teherautó-e vagy bakkecske, pedig a kiselejtezését (tudtommal) épp múlt héten határozta el végérvényesen.

Kis ideig tehát még semmi. Nagyon rossz így, ha apa még nincs itthon.

Anyu segít ilyenkor mindig. Hamarosan kitalál valamit. Szép, fénylő kontyán nincs mit igazítania, és szerencsére, kivételesen Orsin se talál olyasmit, amiért pörölnie kellene. Pedig alaposan végigméri, ezúttal azonban se a trikó, se a hajszalag, se a karkötő, semmi se kifogásolható. Tehát alig egy percet veszteget rá, ennyi igazán nem számít.

És máris a nagyasztal közepére szór a táskájából mindent. Csupa cukor! Lila, sárga, piros, gömbölyű, hengeres, ezüstpapírban is, aranyban is, rengeteg!

Állunk a csoda bűvöletében az asztal körül, s nyújtogatjuk a nyakunkat.

– Na, ki osztja szét? – nevet anyu, és csilingel a hangja. Olyan fiatal! Igen, egy percig, aztán még egy percig ő is

Em-Gés!

Tömény bénaság tört ránk (mint az utóbbi időben any-nyiszor!): egyikünk se ér semmihez, békésen pihennek az édesek meg a savanyúk a színes tarkaságban.

Végre tehát megint ő:

– Ha jól emlékszem, vezéreték is van, nem?

Erre már valóban történnie kell valaminek! Először is fölemelkedünk, majd lassan kiegyenesedünk, hogy Vörös Réz is megmozdulhasson.

Nem rázza meg magát, de egy fejjel azonnal megnő. Ez nekünk is jó; mozdonyos beczzavamra mondom, hogy boldogok vagyunk!

Mert rögtön tudja, hányféle kell osztani az egészet! Szemenként és színenként mindenkinek egyformán, de azért arányosan. Eléggé körülményes munka, hiszen nagyon sok az olyan, amelyikből alig-alig akad elegendő, legalábbis a jelenlévők létszámához viszonyítva. Az egyes adagok nem lehetnek tehát egyformák – mégis úgy kell éreznünk, hogy senkié se több vagy szebb. Mindennek ellenére gyorsan végez, ez egészen természetes, elvégre mint vezérnek meglehetősen gyakorlata van abban, hogy igazságos legyen.

S adja máris a jelt, hogy elvehetjük. Ki-ki a magáét.

Közben föl se kaptuk a fejünket, amikor az öcskös hangtalanul bepottyant ide. A ház legelrejtettebb zugából. Nem hívtuk, bizony nem szólt neki senki – mégis itt van! Alighanem külön lokátorral működik a füle, valami titkos reléállomáshoz kapcsolva!... Es hát az ő adagja is itt, az enyém mellett.

Ez irtó szép volt a vezértől... Ránézek, ő is rám néz: tudja, hogy hálás vagyok.

Joci viszont tüstént eloson a zsákmányával. Helyesebben: osonna. El se fér a jobb markában, kénytelen egy csomót a zsebeibe telepíteni. Mert a kezének szabadon kell maradnia, hogy végleges visszavonulása előtt odabújhasson anyuhoz. Ilyenkor talán elnézhető neki a hízélgés, hiszen helyettünk is teszi.

Csodák csodája: késik a szöveg, bizonyára rettenetesen töri a fejét:

– Anyu, én téged úgy szeretlek, mint a legeslegna

gyobb görögdinnyét!... – pötyögeti, akár ha selypítő óvodás volna.

Anyut meg is nevettei, és ez nagyon jó, mert anyu tu^ lajdonképpen igen szeret nevetni. Hiszen úgy a legszebb, amikor nevet!

– Görögdinnye, te számár! – helyez el egy puha csókot a csutak kobakjára. – Ilyenkor görögdinnye? Majd nyáron, jó?

De hát most nemcsak az, hogy nevet – hanem a csuda cukorkákból még egy gazdátlan kupac csillog a terítón is!

– És ez? – gurigázgat egy pirossal meg egy zölddel. Réz nem tud elsőre válaszolni.

– Rosszul számoltuk ki?

Joci, persze hogy Joci, a legtermészetesebb dolog a világon, hogy ő ugrik a legmagasabbra, úgy süvölti:

– Anyu része!... Én tudom!

Ez az! Így van. Egyikünk se lett volna olyan előrelátó, mint Vörös Réz! Oltári srác!

– Igazán az enyém? – lépeget anyu közelebb az asztalhoz, s a nevetése lassan mosolyra változik.

A vezér viszont csak bólint; nagyon méltóságteljes

így...

De azért még ebben a fesztiválos, bizsergő hangulatban se feledkezhet meg arról, hogy szeretve becsült Foci Jo-cinkat el kell kapnia egy fordulóra. Csak hát ez a pillanat a legkevésbé sem alkalmas kemény és félreérthetetlen eszközökkel történő nevelésre. Könnyebb elszámolnivaló is akad. Például a vezéri derékszíjról.

Mit sivított a vakarcs tegnap este a Múzeumban? Miféle derékszíj felejtődött a 323-as konyhájában? Rég abbamaradt volna talán az egész, ha Joci nem szívóskodik, hogy el kell hoznunk onnan!

– Mit is hagytam én ott, virágszálam? Miféle derékszíjat? ... Most beszélj! Hallod!

Mert derékszíj ugye nagyon sokféle lehet. Katonai? Bányászheveder? Vagy a tűzoltóké?... Igen, a hézag mégis más természetű. Réz ugyanis soha nem hordott derékszíjat, régen sem. Amikor még csak Vörös Rezsőnek hívták. Akkor is zöld tréningnadrágban járt ki a térre – s ez a ha-cuka nem tűrte magán a derékszíjat.

Öcsi most nem is igen erőlködik, inkább csak vigyorog. Pedig nagyon szigorú a vezér.

– Nem hallom! – rázza a gyerek vállát. – Kinek a derékszíja?!

– Senkié. Tudod jól... Senkié.

– Figyelj. Értelmesebben beszélj, vagy betakarlak, mint Moszkvát a hó!

– Én ... én már feleltem. Éppen előbb!

– Ha tovább cikizel velem... Te! Szedd össze az eszed!

– Az nála hiánycikk! — szól közbe Csutka, de a vezér félrelöki.

– Semmi... – forgatja öcsi a fejét mindenfelé. – Semmi, mert olyan szép volt, barna rajzokkal éggettük tele, és fényes lett, mert bekentük. És a csatja aranyból, találtuk az aranyat, azért volt olyan, hogy nem lehetett mutogatni; ilyent apa se talált a katonáéknál... Nem igaz? Ezért dugtuk el olyan nagyon, hogy ne lehessen megtalálni. A mozdonyban sem! És ha nem lehet megtalálni, akkor ... akkor nincs is... Ha úgy akarod: én nem bánom, legyen az az igazság, hogy nincs. Semmi, érted?!

– Hogy körül ne vonszoljam magam!

– Ha a vágányosak még egyszer ott lesznek, mi megint a te szíjadért megyünk, jó?

– Dugulj már el.

– Különben soha nem fogjuk elzavarni őket!

– Hagyd abba, mert akkora lúdtalpat kapok, hogy nem tudok hasra esni!

– Holnap nem lehet! – toppant Joci szemtelenül. – Mert holnap meg én nem leszek!

Eszébe jut a vezérnek rögtön, persze. Nagyokat kell nevetnie, s közben rákönyököl féloldalról az Utánfutó keskeny kis vállára.

– Oké! Igazad van, fővezérem! – teker egyet ráadásképpen az apróléknak való gyerekfülön. – Volt ugyanis egy parancsom, ha jól emlékszem! Remélem, ugyanarra gondolunk?

– Három napig rám zárjátok az ajtót.

– Ez az!

– Ti fogjátok megbánni...

– Pimasz vagy? Azzal nem segítesz magadon!

– Eggyel kevesebben lesztek ...

A gondolkodás tovább folyik, s csak jó sokára szólal meg a vezér:

– Szóba jöhet a fegyelmezőeljárás fölfüggesztése ... Kivételesen.

– Úgy éreztem, Jocinak van igaza; szerintem teljesen vétlen.

. – Szavaznunk kellene – próbálkozom, s Csutkára nézek. Szövetségest keresnék, de ő elfordul, s megint túl okos:

– Petár nem szavazhat – jelenti ki. – ő rokon, és ezért elfogult.

Ez nem volt egyenes. Sokáig nem fogom elfelejteni Szavazásra viszont valóban nem kerül sor. Egész egyszerűen azért nem, mert túlságosan megcsappant a szavazatra jogosultak létszáma. Tudniillik, miközben e nemesnek mondható és javító célzatú eszmecsere folydogált, az Em-Gé tekintélyes része fölszívódott. Anyu eltűnt, a lányok pedig behúzódtak a sarokba, s a mosógép környékén sustorgó vitába bonyolódtak, amihez egyáltalán nem vártak tőlünk segítséget.

Szóváltásuk alighanem úgy indult, hogy Orsi valami csúnyát mondott a vezérről megint, s Morcos nem szereti az ilyesmit hallgatni; ebben a tekintetben valahogy túl érzé

keny. Egyszerűen: haragszik Vörös Rézre, hogy miért éppen a legkisebbet bántja állandóan!
Én ugyan el tudom képzelni (ismervén hiú hűgomat), hogy nem is a Jocira zúduló rendszeres igazságtalanság fáj neki annyira, hanem inkább azért ágaskodik, mert ők ketten minden alkalmat gyorsan kihasználnak, hogy egy kis fájdalmat okozzanak egymásnak. És ezúttal az öcsénk az ürügy arra, hogy a vezér hibáit odadörzsölje a barátnője orra alá.

– Nem valami nagy hősiesség! – hallom a hűgomat. -Es nem kell hozzá semmi!

– Nem igaz! – védi Morcos a vezért azonnal. – Butaság, hogy Joci, vagy mit tudom én! A többiek is hallgatnak rá! A srácok mind! Mintha nem tudnád te is!

– Azt hiszed, olyan nagy vagány?

– Vezér!

– Mert sikerül őket néha megijesztenie, ennyi a va-gánysága! Megfélemlítés!

Morcos olyan egyszerre, mintha már nagylány lenne: csúfondárosan hintáztatja a csípőjét, és kihívóan hátraveti a fejét.

– Ijesztés? Féltés?... Állati jó! – nevet. – Te is félsz? Orsi is nevet, de ő nem veti hátra a fejét, mert túlságosan közel áll a falhoz, és beverné.

– Tőle?! Mindjárt eldobom magam!

– Mégis félsz!

– Éééén? összetévesztesz valakivel! Esetleg saját magaddal! ... És szerintem, ha tudni akarsz, különben sem az a vagány, aki annak tartja magát, és közben kényelmesen alkalmazkodik a legalacsonyabb szinthez! Érted? Dehogyan érted! Nem is akarsz!

Folytatódik a csípő hintáztatása.

– Igazad van, nem értem. Mert hülyeség!... öt igenis sok minden érdekli, ha nem vetted volna észre. És nem szégyelli az erőfeszítést; elhiszed?

Most már Orsi is hangot vált; nem nevet, hanem fintorog, mintha szagokat bocsátana ki a mosógép, amelyre könyököl.

– Erő... persze. Csoda, hogy' nem gondoltam rá, ugye nem haragszol! Erő, mekkora erő! Például mihez; mondj már valamit! Mersze! És ereje! Ahhoz, hogy szakítson egy ilyen szűk kis banda egymást majmoló ostobaságaival!

– Milyen világosan látod ...

Egyszer csak fegyverszünet az összes frontokon. Réz abbahagyja Jocival, Orsi meg Morcossal. Én pedig Csutkától lépek távolabb.

Mert apa jött meg.

Tiszteletteljes köszönés minden irányból. És öröm. Ebben a legegységesebb a Mozdony Galéri.

ő szokatlanul gondterhelt. Talán máskor is – csak most nem sikerül lepleznie. Vagy nem is akarja; én nem tudom. Anyu előkerül, apa az arcát és a nyakát csókolja meg, és a hátán csúszik végig a tenyere. A két csókból visszakup egyet, de ez az egy hosszabb.

Különben még egyetlen szó se hangzott el. Vagyis olyan nem, ami máskor mindannyiunknak kijár.

Aztán a vasutas tányérsapka fölkerül végre a fogásra. (Talán másnak is eszébe jut, hogy „azok” is vasutassapka alá bújtatták a fejüket; Csutkának szinte olvasni lehet a gondolatát.)

Majd a fejkavarás következik, pontosan úgy, mint egyébként, csak most elég hosszan. És közben egy-egy óriási fúj-tatás, nagyon mélyről, és azt hiszem, nehezen.

A fejkavarás végül azért marad abba, mert jól hallhatóan tehervonat húz el a völgyben. Végtelen szerelvény: így, csukott ajtó mögül is fölismerhető – de ő lenyomja a kilincset, s kiáll a lépcsőre. Olyan, mint egy igazi szobor. Szép és mozdulatlan. Kő és vas.

Csak amikor már semmi se hallható, tér vissza hozzánk. Teljes a némaság idebent is.

- Na! – mozdul egy keményet az ajtóból. – Leülni, ebadták!

S kivárja, míg letelepszünk a nagyasztal köré.

Mihelyt helyet foglaltunk, ő is elnyújtózik: a lába átér a túlsó oldalra. Erős tenyerével folyton és szakadatlanul a térdét nyomkodja, s elmúlik egy rettenetesen lassú perc, mire kimondja:

– Nyomozás indult...

Nem értjük. Nézegetünk egymásra, de teljesen hiába.

Apa, aki egyébként annyira szeret mesélni, most olyan furcsa, ahogyan így elakad, és csak nyel keservesen nagyokat. Érti, hogy folytatnia kell, hiszen láthatja, milyen málé képet vágunk.

– Nem nálunk, hanem a raktárfőnökségen ... Mit szólnak hozzá? – néz föl váratlanul egyszerre mindannyiunkra. S keze elkerül a térdéről. Az asztal közepére tenyerel. Senki se válaszol, illetve mukkanni sem tudunk.

– Vagonkirakás... – tűnődik. – Kettőnek fölfeszítették a tolóajtáját... Ügynevezett bejelentés érkezett. Mit szólnak hozzá?

Mégse túlvilági látomás, amit este a Múzeum körül tapasztaltunk! Meg hátrább is, nemcsak a vakvágányokon! ...

Igen, de mi történjék? – ez a legfőbb kérdés! Megmondjuk-e, beszámoljunk róla azonnal, vagy ... Csakhogy egyelőre semmiféle vagy. Mert mi a csuda „bejelentés”, és milyen nyomozás? Hiszen „azok” nem voltak szakik! Jó, eddig nem szóltunk, mert nem akartuk szellőztetni, amíg nem bizonyosodtunk meg róla. Elvégre nem vagyunk szájtáti banyák, hogy csak úgy lefetyeljünk, bele a világba!

Különb is: ezzel a közösen hozott határozattal ért véget a tegnap! A fűzfánk alatt mindig megértjük egymást.

– Mondom, nem nálunk! – fog bele apa újra. – A fűtőházig éppen csak elért a szele. Mert ilyenkor mindenféle

eszükbé jut. Az is, hogy a „kiszívó rosszcsonkjai” tegnap este is...

Fönláll, egyet-kettőt hajlong, kiegyengeti a derekát (így szokta akkor is, ha jókedvében van), és gyorsan visszaül.

– Tehát?! – csattan most már a hangja.

Tehát. Hm! Lehet, hogy igenis meg kell mondanunk. Pörén, csak azt, amit tapasztaltunk. Elvégre, tegnap már másodszor!

És ugye, arról az előzőről valóban szólni akartunk, azonnal! Csak az az este valahogy nem jól sikerült. Egyszerűen nem tudtunk és nem lehetett belekezdeni, hisz apa olyan jóízűen mesélt!

Anyu terítéket hoz a konyhából, és szálegyenesen indul vele a nagyszobába. Apa talán nem is evett délben. Ezt se mondta neki, de ő pontosan tudja, ilyesmiben még soha nem tévedett.

Hamarosan magunkra maradunk tehát. Apa lassan és kelleetlenül áll föl; tudja rég, hogy étkezés dolgában nem szabad vitatkoznia.

– Jövök, Erzsike, jövök! – morgolódik.

– Ne hagyjuk kihűlni, szívem! – érkezik a figyelmeztetés már odabentről. – Holnapra megromlik!

– Jó, jó, értem.

És az ajtóból még egyszer vissza, nekünk:

– A tisztelt értekezletet ezennel föloszlatom! – rándul nagy nehezen nevetésre a szája.

Végre! Végre! Talán nincs is a világon még egy ember, akinek ennyire megváltozik az arca, amikor nevet.

– Mára elég. Gondolkozás, ebadták. Rajta!

Aztán már egészen halkán, s nem is egyenesen felénk:

– Valamit csak mondanom kell odabent, ha újból előhozná valaki! Érthető?

Nem mozdulunk egymás mellől.

Lehet, hogy ők se beszélnek odabent; apa nem szokott evés közben.

Tehát: „bejelentés” érkezett. Mégpedig „úgynevezett”. Apa mondta így. A raktárfőnökségre ugyan, de egy kicsit a fűtőházba is. És, hogy mi, vagyis hogy mit csináltunk mi?...

Hát mit? A tetű rágja meg: hát igazán, mit? Nem tegnap, hanem minden délután! A Tituszban, a fűzfánk alatt, a Mozdony Múzeumban! Miért nem hagynak minket békén?!

Tisztára lehetetlenség, hogy ne fordulna meg mások fejében is, amire én gondolok. Szóval, hogy meg kel lenünk, kik a vagonfosztogatók! Holnap mindjárt! Késedelem nélkül! Akár a Vágány Vagányok, akár Cselesek, akár ez is meg az is! Ha megvernek, akkor is!

Miért? Egy: mert apát hagyják sürgősen nyugton a fűtőházban! Kettő: mert a végén csakugyan minket fognak gyanúsítani, vagy egyenesen ránk varrják az egész disznóságot! „Azok”, hogy eltereljék magukról a figyelmet. A Cseles bosszúja!

Hát azt már nem! Most az egyszer nem fogunk elfutni! Ha agyonütnek, azzal is önmagukat árulják el!

– Most nem hadovált a papa!

Ezt a vezér mondta! Igen, ő. Tehát ő is ugyanígy akarja! Senki se ámuljon azon, hogy Vörös Réznek hasonlóan kattog a gépezet a fejében, mint az enyémben! És mint mindenkiében!

– Másnak nincs véleménye? – kérdezi, igazán nem erőszakosan, éppen csak a rend kedvéért.

Ádám Csutka rá is bólint, késedelem nélkül:

– Fix, hogy nem volt hadova

– Akkor pedig mi magunk nyomozunk tovább!

A várható izgalmaktól a lányok is megélnékülnek: végre nem egymást marják, hanem tüzesen nyújtogatják a karjukat a magasba, mintha a függő lámpabura leszakítására készülődnének. Nem véletlen, hogy Orsi integet jobban -és Ádám Csutka rögtön megérti, mit akar.

- Meg kell szavaznunk! – bólint óriásit, s csaknem az asztallapba veri a homlokát.
– Szavazzunk! – tapsol Morcos is, pont akkor, amikor ránéz a vezér. – A nyomozás miatt!
Így aztán teljesen világos. Vörös Réz nem kockáztat semmit; a szavazás tekintetében biztosra mehet.

Igen, de hogyan? Természetesen úgy, mint máskor, más ügyben. Vagyis szigorúan egymás közt. Itt, ebben a házban is! Másképp nem érvényes. Tehát anyu és apa jelenléte nélkül. Külön szerencse, hogy odaát tartózkodnak, és erről az egész tervről semmit se tudnak.

– Tehát, hogy mi, 7/b-sek! – emeli meg Réz a hangját. Morcos azonban rögtön elszontyolodik.
– És mi? – lökdösi a barátnőjét, hogy szólaljon meg ő is. – Talán mi tehetünk arról, hogy hatodikosok vagyunk?

Elég a vezérnek egy fél pillanat, máris kész a válasszal:

– Ti fogtok segíteni, oké?

– Az akkor nem is nyomozás ...

– Segítségre mindig szükség van! Minden nyomozásnál, nem tudjátok?

– És Joci?

Hű, de fölbátorodik a srác attól, hogy a nevét hallotta.

– És én?

Orsi újra szólni akar, Morcos még inkább. Nyilván a vakarcs érdekében.

Pedig fölösleges. Ilyen helyzetben, a többség nyomására minden vezér engedni szokott.

– Úgy rémlik, ma már említettem – ráncolja a homlokát –, hogy meggondolhatjuk a büntetés fölfüggesztését!

Akkorát sivít a kölyök, mintha leesett volna a székről. Réz elkapja a karját, és maga felé fordítja, egészen szembe.

– Lesz még rá alkalmad! – nevet, pedig komolyan gondolja. – Elkövetesz te valamit hamarosan!
Még hozzá csakis azért, hogy bepótold ezt a háromnapos lakatot!

... Rendben volna tehát minden* Tulajdonképpen. És majdnem teljesen. Nyugodtan elvonulhatnánk, eltehetnénk magunkat holnapra. Hiszen tudjuk, mi a dolgunk, és mi következik.

Igen. Csakhogy egy másik ügynek is utána kellene néznünk. Mára ütemeztük ezt is. Este van mindjárt, de még szóba se került. Tudniillik: a „fagyis bácsi”!

Elég cikis. Emlékezzünk: a lányok pengették meg a húrt, pontosabban Ádám Éva, hogy mi lenne, ha utánaosonnánk? Elvégre egészen igaz, hogy valami vastagabb oka van annak, ha az ember olyan, mint az a madárijesztő. És hogyan mondhatja egy utánfutó csenevész kölyöknek háromszor is egymás után, hogy „ne légy jó soha”? És ráadásul megajándékozta akkora fagylalkupacokkal! ... Ha a vezér nem förmed rá szúrósan, talán azóta is hajtogatná, mintha többet nem is tudna magyarul! Itt valami nagyon nem párhuzamos!

Szóval, Morcos kezdte a Tituszban, s ha ő egyszer rákapcsol valamire, akkor úgyse nyugszik, amíg be nem fűti a vezért.

Elgondolható, hogy alaposan megbeszélte már a hegedűtokban rejtőzködő pösze mackójával, és megfogadta neki, hogy nem hagyja annyiban.

Viszont akkora egyelőre a tanácstalanság, mint a Gellért-hegy.

Orsi ötlete csak annyi, hogy szólnunk kellene apának: talán szerezhetne az öregnek valami állást a vasútnál. Akkor sínre kerülne a bácsi életében minden, és nem hajtogatná többé, hogy „ne légy jó soha”!

Nem figyelik Ádám Csutka arcát! Pedig mindenki elismeri, hogy ő a „Gondolkozó”. Ráadásul, most már nem is gondolkozik (akkor fálnak vetné a hátát, netán leguggolna, vagy legalább a koponyáját lapogatná, ahogyan máskor), hanem gyanakszik. Keményen.

És amikor megszólal, vékonyan megugrik a hangja:
– Segítsünk?... – forgolódik, tán maga se tudja, miért – Álljunk már meg egy percre! Még hogy segítsünk neki?! Egészen mást érdemel! Az a véleményem, hogy egészen mást!
Nem lehet kiszámítani, hogyan folytatódott volna, ha anyu közbe nem szól.
Egyikünk se vette észre, mikor jött elő, de most is a legjobbkor. Alighanem apával egyszerre.
És azonnal az öcskössel kezdi: beparancsolja a fürdőkádba. Azonkívül világos, hogy a következő percben Orsi-hak jut valami elvégeznivaló a konyhában, hiába tiltakozik ellene a hugi jó előre.
Joci úgy véli, túl korai az idő ahhoz, hogy az ágybabú-jás harci cselekményei elkezdődjenek, és akkorát ugrik, amekkorát éppen elégnék ítélni a szökéshez. Igen ám, de a távolságot rosszul becsülte meg: mert csak anyu jelenlétével számolt.
Pontosan apa keze közé esik, amitől azonnal sivítani kezd, förtelmes hangerővel:
– Tegnap fürödtem! Fű-röd-teemü! Akkor ma nem kell! Ne-e-eeem!
Hiába minden, a vaskemény szorítás nem engedi.
– Az tegnap volt – nevet apa.
– Azt mondtátok, ma nem kell!... Ti mondtátok!
– Közben már gyökeret ver füledben a kaktusz! Na, nyomás! Irány a fürdőszoba! Forró vizet a piszokra!
Szabadon persze nem engedi, így fülön fogva adja át anyunak.
Apa a konyhából szól ki:
– Mint galambok a bádagon! Topogunk, toporgunk... Tudja mindenki, mi a teendő, amikor apa így beszél.
Köszönés sorban, és megcélozandó a buszmegálló.
Morcos a bátyjával; bár Gsutka hátranéz még egyszer a

húga mellől, és Orsit keresi – de 5 már befordult a szobába. Menthetetlenül indulniuk kell tehát...
Hidd el, any-nyira jó, hogy ilyen szépek, így, egymás mellett, Ádám Ádám és Ádám Éva.

Aztán mögöttük Vörös Réz. ő nem szokott visszafordulni. Biztos vagyok: egészen hazáig töri a fejét. És nem veszi le szemét az előtte ballagókról – különösen „rőla**” nem. Vagyis az ilyenkor már igazán morcos Éváról...

Egy nem egészen hősi történet. De azért a fordítottja is. Ládák. Lőszer. Lekvár
Ez a nap viszont túrhetően indul. Túrhetően? Hohó, lel-í keim, eléggé púpos a szó, és nem is igaz!
Mert nem úgy, hanem mint a villám! Lesz itt színház azonnal!

Tudniillik a vezér! Így jár mindenki, ha nem készül föl Időben arra, hogy reggel valaminek történnie kell: hiszen egy régi és tapasztalt vezér nem indulhat el hazulról némi izzasztó kanyar terve nélkül; ezt réges-rég tudnunk kellene.

– Terveim vannak a kis Kocsával! – hirdeti ki, és ilyenkor a figyelés kötelező!

Mindjárt az első órán! A 7/b-ben!

Nemcsak mi lestük az érkezését Ádám Csutkával, hanem e folyosókanyar is megindult hiánytalan létszámmal. Egyelőre azonban fölösleges lett volna közbesóhajtanunk. Várjunk csak, srácok, jön a folytatás máris!

– Letegezem! – veti föl Réz a fejét, és körülnéz. – Most! Amint becsöngetnek! Abban a pillanatban!

Csönd.

Folyik a seregszemle némán.

– Na! Mondtam valamit, jámborok! Hiába. Neki kell folytatnia:

– Fogadjunk, hogy letegezem! Hé! Ilyen gyérek vagyunk?! Na! Ki fogad?

Senki... Inkább elhisszük, csak kezdje végre.

– Ennyi gyáva? Szép fiúk!

A csengőre meglódul a folyosó; futunk mind. Kocsa már az osztály ajtajában. Mindig így van, nem lehet megelőzni.

(Nem is akarjuk!) Nemcsak velünk teszi ezt, hanem másutt is, ahol nem osztályfőnök.

Nem baj. Vörös Rezső vonul be elsőnek, szinte tüntető alázattal. Es áll a helyén illedelmesen, persze hogy áll: mindannyian bevárjuk, amíg Kocsa is fölé a katedrájára, a tábla elé.

Eltűnünk. Egyszerre ülünk le mind, és így is lejjebb csúszunk.

De hát „ö” is!

Mi lesz? Lesből indul a támadás?

Lapozás az osztálynaplóban és abban a rejtélyes külön-noteszban, amilyent más tanárunknál még nem fedeztünk föl.

Jó. Réz nyilván arra vár, hogy Kocsa belekezdjen.

Csak hogy nem kezd bele semmibe!... Ebből tehát feleletetés lesz, menthetetlenül! Lehetséges hát, hogy ő is készült valamivel? Tervei vannak neki is? Velünk? Ellenünk? Ázzál a picinyke különbséggel csupán, hogy nem jelentette be előre ... Nem közönséges reggel, egyenesen szuper!

Csutka nem is bírja tovább. Három paddal ül Vörös előtt, mégis föláll, farolni kezd. Aztán Réz mellett gyorsan leguggol, ahogy odakint, a fal mellett szokta. Itt azonban, az osztályfőnök óráján egyszerűen bökken ő az ilyen önhatalmú helyváltoztatási tevékenység; kondul hát azonnal a legfőbb terepszakasz irányából.

– Mi van ott, fiam? – nyújtogatja az oszi a nyakát. -Történt valami?

Ádám Ádám kötelességtudóan fölemelkedik, és jelenti, hogy leesett Vörös radírgumija, azért mászott oda.

– Vissza a helyére! – halljuk. – Csöndet kérek! Tudniillik tisztán kivehettük, hogy Csutka - (föltápaszko-

dás közben) odalök a vezér figyelmébe pár szót:

– Kezded? Mindjárt kihív!

– Várj! .

– Azt mondtad: azonnal!

Vörös Réz azonban erre se kezd semmit. Csutka már rég a helyén, Kocsa pedig elmélyedve a noteszában. Ha most sem, akkor mára vége.

Igen. A nevedet hallom. Kis Péter, nincs tévedés ... Semmi vész, nem nagy veszedelem, szerencsére csak tesztlapokat kell kiosztanom.

Puff. Kész. Ez lesz ma, nem röhögés; most már lehetetlen. Ez aztán nem jellemző a vezérre! Neki se kezdett!

Semmi. Beletemetkezünk a kapott papírlapba: oltári izgi lehet, kábító, mint az éjszakai árny a moziban! – óra végéig föl se nézünk belőle.

Egyszer úgyis csöngetni fognak. A többi megszokható, elhiszed ?

Csakhogy a Végén, kifelé tódulva is, legföljebb ennyire értékeli a vezér a katonáit: '

– Nem alkalmas az idő – Veti oda, csak úgy, nem is hallja mindenki.

S mire szó ugrana valamelyikünk torkára: ő már sehol!

Légüres tér vagy óriás mágnes szippantotta föl. Húúú, azt a reszelős, keserű istennyilát! Hová lett?

Pedig ez lesz a „hosszú” szünet. Ha most üresjárat, akkor már egész nap nulla?

Ennek megállapításához semmiféle nyomozói képességre nincs szükségünk. Vagy mindenütt jól megy, vagy befullad egyformán ez is meg az is. Valahol, a csillagok közötti nagy futkosásban, valaki egyszerűen elfelejtette berúgni a motort. Ennyi az egész. Mi meg kapkodunk itt levegőért.

Pontosabban (vagy konkrétan – ahogy iskolában illő): Orsinak, drága kis húgomnak igencsak tarkabárcára sikerült kikennie magát megint. Mint egy vihar dúlta térkép, olyan foltos az arca. A csoda érti, hát nem nézte a képét elég hosszan a tükörben? Még mindig nem tanulta meg, hogyan kell azokkal a vacakokkal maszatolni? Nem ért hozzá, tudom, ő is tudja magáról, de azért már eleshette volna, ha semmiképp se akar lemondani róla. Sajnálhatom

Is, hogy ilyen buta, de ezzel nem segíték rajta ... Különben is: úgy emlékszem, anyu megígérte neki, hogy egyszer megtanítja. Akkor meg hogyan futhat ki így az utcára?

Csak hogy ilyen bohócosan nem ülhet be a helyére, a Lila tanár néni azonnal kizavarná, semmi kétség. (A Lila tanár néniért hívja mindenki Lilának, mert nagyon szép. És a lila ugye nem „mindennapi” szín!)

Értem, hogy Orsi húgom finom. És ezért utánóz valakit mindig. A jelek szerint sűrűn változtatva ... Ujabban például miért nem anyuhoz akar hasonlítani? Egyszerre a Lila van soron? Miért? Vagy: éppen hogy nem utánózza, hanem meg akarja neki mutatni, hogy más is lehet lila? Sőt!

Én nem tudom. „Lányos ügy”, érted, Pajti? Ilyen hülyeségekre mondják folyton, hogy „mi nem érthetjük”. Vagyis: nem értünk hozzá... Rendben! Pont! Kész! Nem értünk hozzá!

Azért az első óra valahogy itt is lecsorgott. És nagyszünet végre, ezen a folyosón éppen úgy.

Állati egyenesen számítottuk ki Csutkával: pontosan a 6/a előtt lehet megtalálna a vezért. Most már világos: heli-kopterral röppent át!

És úgy ágál, akkora tüzzel magyaráz, szinte meg is nőtt közben, vagy zsámolyt hoztak a hős alá. Hogy a körön kívül ténfergők is hallhassák.

– Felköszönteni? – nyújtózik Réz az ég felé, és kineveti saját magát. – Dehogy köszöntgetünk! Letegezem! Le: ebben fogadtunk! Hogy kimegyek a katedrához, és lélegezem! ... Nem merték lefogadni. Senki se fogadott. Én pedig ragaszkodtam, érthető? Ahhoz, hogy azonnal!

Hugi úgy néz föl rá, mint más a templomban. Festéktele arccal már, ez igaz. A fene érti, mitől piros mégis, lilább, mint amilyen reggel volt.

– Ilyenkor úgy fölugrik az ember a padjából – hirdeti –, mintha a Himnusz szólalt volna meg! És neki cél-80

egyenesen a katedrának! A matek országos hírvű professzora még a krétát is elfelejtette kiejteni a kezéből!... Aztán ünnepi főhajtás, bikakeményen: ez a legfontosabb! Te, igazgató úr!... Jó kezdés, mi? Pláne, hogy igazgató úr, amikor pedig nem az, csak pont ezért tetszett neki az egész soder ... Na, jámborok: folytatás! Te, aki a világot megtanítottad, te, aki egész életedet, ezt a nemes és nagy életet az egyetlen eszme diadala érdekében, a legfennköltebb cél szolgálatában arra áldoztad, miközben fényes lánggal égysz el a szent tűzön ...

Kis szünet. Körülnéz, föléri a hatást, ez természetesen fontos. Sokáig azonban nem nézelődhet, mert sürgető hangok hallatszanak, hogy tovább, tovább! És mindjárt egy esdően rövid is, viszont egész közletről:

– Mondd... És:

– Kérlek rá ...

Hugi volt, drága Orsikám, világos. Csak állok, zúg a fülem. És nézem Csutkát: olyan kába-e ő is, mint én? Kizöldül a csodálkozástól éppúgy – és ő seni a vezér miatt, hanem hogy Orsi... Szóval, hogy Réz miatt ennyire? Mi ez? Gyorsabban forog a világ? Fölfedezhettük volna előbb is!

Pedig vége. Ügy rémlik. Mert végre meglát bennünket a vezér, gúnyosan legyint tehát:

– Nincs tovább, drága testvéreim, sajnos nincs tovább. Mert itt röhögtek közbe a gyöngék. Nem bírták már. Tiszta?

– Nevettek? – sóhajt valaki. Orsi meg:

– Pedig olyan szépen

– Mindegy, a letegezés megtörtént, győzelem! Vissza a padba, katonásan. Díszlépésben, így!

És utat nyitnak neki: hadd mutassa meg, hogyan. Díszlépés, hm. Elég gyatra mutatvány, de ezzel legalább vége az ingyencirkusznak.

Pajti, nem gondolod, hogy ez így eléggé zavaros? Mindenem túl lefelől is az, hogy miért rázkódott így össze a vezér, s mitől szédült meg, amikor fölfedezett bennünket a csodálkozó kör külső peremén, még hozzá annyira, hogy azonnal lefulladt a motorja. Hiszen számíthatott volna ránk, érted? És tudhatta, hogy utánajövünk! Ide vagy a világ végére; teljesen mindegy! És közbe is kiabálhatnánk, hogy hello, álljon meg a menet, ne dőljete be neki, tömény hazugság az egész; minket is átvert, az egész 7/b-t, ráadásul sokkal rosszabbul, vagyis pont fordítva fi.. Hát nem félt, hogy lehurrogjuk, és odacsapjuk az igazságot? És ha igaza van? Ha ilyeneknek ismer minket? Van-e joga ahhoz, hogy ez legyen a véleménye rólunk? Tulajdonképpen ... De akkor mitől szorult össze a torok mégis?

Csutka se jut a végére, pedig az ő része a gondolkodás. És tikkadtra gyötörhetnénk az agyunkat, ha sürgősen nem történik valami.

Valami, persze: itt az utánfutó!

– Joci, a fene a bőrödet!

Vigyorog, mint pék kutyája a reklám faszömlére.

– Ágyúból lőttek ki?

Tízemeletes a jókedve. Mintha egy másik bolygóról poty-tyant volna közénk!

És kezd átragadni a röhögés, mi is, Réz is, a folyosó fele is; egyszerre csak mindenki összerázkódik vagy a mennyezetig ugrál, s a váratlan hahota tói már a hasunk is fáj.

– Mit hoztál, csutakfi?

– Hírt!

– Húúú! És jó?

– Ühüm ... Uldözák a lányokat! – süvölti, és még mindig vihog.

– Észnél vagy, öcsi?

– Leszondáztam! És igenis!

– El ne higgyem már! Hol üldözik?

– Az osztályban ..! Van olyan osztály ...

- Ahol? Áruld el már, mi szúr, vagy kiteszlek az ablakon!
Ezt a vezér mondta, tehát komolyra kell fordítani, tudja ezt Joci jól.
Mélyebb hangon próbálkozik:
- Cselesek célba vették őket! – mutogatja, hogy Morcosról beszél, valamint egyetlen nővéréről, Orsiról. -Okét! Figyelsz?
Még mindig nem elég mély a csodálkozás, és az izgalom se valódi.
- Hiii! – forgolódik a vezér maga körül, és veszedelmesen kaszálja a levegőt. – Honnan tudod, ha tudod?
Foci Joci úgy elbáméskodik, szinte megmerevedik.
- Hááát... hát ők nem is mondták???
- Ok???
- Ti! – böki mellbe a két barátnőt egyformán. – Miért nem mondtátok meg neki?
- Nyilvánvaló, hogy nem szorulnak az Em-Gé védelmére! – vág Réz eléggé sértődött képet. – Meg kell szoknunk.
- De én csináltam egy csapatot! – öklözi a kölyök saját mellkasát. – És megvédjük a csajokat!
- Bivaly jó! Tehát megvéditek! De hogyan? Tudjátok már?
- Határozat;
- Akkor megtanítasz rá?
- Elkapjuk! Akik kergetik őket... Közben a többiek elviszik a lányokat. Gyorsan. Azt hiszem, az udvar másik végébe.
- Az udvarba... – töpreng Vörös Réz elég hosszan. – Természetesen azért, mert ott várja őket a legnagyobb hős! Egy földszintes krapek személyében maga az igazság! Gratulálok, vezérem! Kolléga úr, így is mondhatnám. Értjük?!

- Nem fogjuk lebertkózni egyiket sem, csak ...

- Cselest sem? – böki közbe valaki, de Joci nyugodt marad.

– Csak... Mert csak az a fontos, hogy ne bántsák a lányokat !

Senki se válaszol. A csönd mégse végtelen, mert belehasít a csöngetés. Rohannunk kell, mint máskor. Jóéinak is, nyilván; nagyot pördül hát, s csak úgy kiabálja vissza:

– Mert ha ti nem, akkor én... Mi fogjuk megvédeni, sziasztok!

... No mindegy. A földkerekség színe délutánra se csiszolódott fényesebbre, éppígy a mi kedvünk is fekete maradt. Beláthatod, Pajti, hogy ez a csámpás hangulat nem a legalkalmasabb. Valahogy nem feszül meg az indítórugó. Így bizony nem fogunk nekipattanni a Cselesek elleni küzdelemnek soha.

Ilyenkor kell betelepelnünk a Tituszba. Amely ugye a világ legelső cukija. S ahol a világ legeslegjobb fagyiját nyalva lassacskán összerázódunk majd. Talán. Vagy inkább egész biztosan.

Én esetleg elmondom apa tervét. Vagyis ajánlatát. Már egy hete tartozom vele; nem is érthető tisztán, hogyan tolóthatott ki ennyire, s miért csúszttam mindig másnapra? Holnap, holnap! Ez így nem szép... Szóval nincs tovább: legfőbb ideje, hogy előálljak vele.

Örsi portya! Szervezzük meg: ez apa üzenete. S az ajánlata hozzá: hogy hajlandó vezetni minket, ő, személyesen! Érthetőbben: nemcsak az Em-Gét, hanem az egész örsöt.

A Mozdony Múzeum. Természetesen!... De nem elég nézelődni, hanem szakmai magyarázattal. S ehhez apa százszor jobban ért, mint az összes aranycsillagos főnök együttesen.

Ádám Csutka aggályaival nyilván számoltam. Így vagyunk vele egytől egyig: tudjuk, hogy mindent helyesel -

előbb azonban ellenkezik. Nem sokat, csak éppen. Ki kell várnunk a végét: nem szükséges meggyőznünk semmiről, magától is föladja. A jelek szerint ez előzi meg nála a gondolkozást. Például:

– Akkor már nem is lesz igazán a miénk! Mármint a Múzeum.

Butaság. Attól még a miénk marad, ha egyik délután házigazdák leszünk. Biztosra vehetjük, hogy ő lesz a legbüszkébb és a legalkalmasabb arra, hogy a kíváncsiakat fogadja.

– De ha már mindenki tudja – próbálkozik egy másik érvel. – Akkor is titok lesz?

Végre azonban közbeszól a vezér:

– Nem az a jó, hogy titok – dobja a tényérba az összeroskadt fagyis tölcsért. — Hanem hogy van.

– És megtudják, hogy ez itt... szóval, hogy mi... Azt, hogy ez igazi galeri! Pedig semmi közük hozzá!

– Figyelj! – szeretné Orsi elérni a barátunk kezét, ami viszont ebben a pillanatban lehetetlen.

Elsősorban azért, mert kínnal-keserwel föltűzött kon-tya épp most készül lebomlani, s ennek sikeres megakadályozására mindkét kezére szükség van. Igaz, talán fél másodperc az egész, de Csutka hosszú ujjai addigra messzi tájra tévedtek: kopasz kupoláját kezdi ugyanis gyalulni, s ez tulajdonképpen már jó jel. Igen, de a kalandozás következtében szépen és akaratlanul elkerülték egymást.

Megint Morcos az ügyesebb: neki,erőlködés nélkül is sikerül, amibe belefogott. Jóllehet, ebben Réz is a segítségére van – vagyis ő nem mozdul semerre. Ádám Éva tehát megtalálja a kezét, azonnal, ahogyan utánanyúl. S amit mond, valóban előrebillenti népünket a cselekvés irányába.

– Itt nem lehet határozatot hozni! – szól a figyelmeztetése. Csaknem súgja, mégis összekapjuk magunkat.

Irány tehát a fűzfa! Nyomás! Határozat csak ott születethet, szent igaz! Különben nem is érvényes! Itt ér minket utol az öcskös. Épp azzal foglalkoztunk, hogy szemrevételezzük a terepet, nem települt-e ide valamiféle illetéktelen egyén? Nem, a jelek szerint senki, árulkodó nyomok nincsenek: minden úgy van, ahogyan tegnap hagytuk.

Érdekes: most, hogy Joci előviharzott, eszmélünk föl arra, hogy eddig nem is volt velünk! Fura, azt hiszem, nem igazságos, hogy tulajdonképpen soha nem hiányzik senkinek. Vagy egyszerűen megszoktuk, hogy késik, hiszen úgymint befut, semmi vész, s rögvest itt lábatlankodik megint.

Pedig valahányszor megjelenik, valami tüzes hír érkezik vele mindig! Természetesen ezúttal is. Hogy a fagyis bá ott áll még most is a Titusz kirakata előtt.

– Mi az, hogy még most is?

Ezt a vezér kérdezte, gyorsan, hogy tisztázza a helyzetet.

– Ti nem is láttátok?

Ez valóban bizarr. Mert ugyan minek hazudna itt nekünk, amikor soha nem szokott átverni?

Mégis: hogyhogy elkerültük, ha egyszer ott horgonyzott az az ember a bejárat közelében?

Hosszú tépelődésre azonban nem futja, mert a vakarcs azonnal folytatja, annak ellenére, hogy a futástól egyelőre alig kap levegőt.

– Engem elkapott! Utolért, mert akkor még nem futottam. És visszarántott, igenis!... De nem a fagyis miatt!

– Gyorsabban beszélj! – nógatja Csutka, mert azt hiszi, Orsinak tetszik ez a férfias határozottság, s még mindig nem tudja a szerencsétlen, hogy milyen mérges ilyenkor a hugi, ha utánfutó öcskösünket bántja valaki. -Na! Hallod?

– Nem is kaptam tőle fagyit. Ma nem! Hiába hiszed, akkor se!

SÓ

s. Tehát mit akarsz?

– És azt se mondta, hogy ne legyek jó ... Biztosan elfelejtette.

Közelépek hát én is.

– Joci, figyelj.

– Engedj el... Készül valami! Ezt akarta a fületekbe dalolni!

– Valami?!

– A mozdonyoknál! Ezt szinte csak súgta.

Na jó: súgva vagy kiabálva – teljesen mindegy. Csak értelmesebb volna! Igaz, egyelőre mi is összevissza kapkodjuk a fejünket.

Vagyis, ismétlje csak meg a srác:

– A mozdonyoknál... A mieinknél, körülbelül...

– Ezt mondta neked?

– Hogy körülbelül, nem érted?

– Nem.

S félek, hogy valóban nem egészen.

– Mert például honnan tudja az a...

– Nem akarjátok elhinni neki? A vezér erre közelebb lép.

Legalább két méterrel. Hogy mégiscsak átvegye tőlem az öcskös fülét.

– Honnan tudja az a kóctömeg, hogy a mi múzeumunk?!

Százszázalékos némaság. A lányok annyiban különböznek tőlünk, hogy ők nem titkolják (nem is akarják, vagy egyszerűen képtelenek rá), mennyire megijedtek. Mert mi lesz ebből? És egyáltalán: mi az, ami készül? Ott vagy ar-rább, vagy még tovább? Morcos nem is érti, miről van szó – csak azt, hogy a mi múzeumunk. De abba még Hadova papa se szokott beleavatkozni – nyilván ilyesmi jár az eszében, ezért fut ki a száján, épp a legkeményebb csönd kellős közepén:

- De mit akar tőlünk? Az a fater... Múltkor is és most megint!

És Orsi:

- Verekedni fogtok?

Erre aztán igazán a vezér illetékes, senki se dönthet helyette.

- Nem biztos – feleli csöppet se harsányan. – Ha úgy kezdődik...

- Először is meg kellene néznünk! Ez a véleményem. Mindenesetre oda kell mennünk, azt hiszem.

- A bátor Kis család! Még Petár is!

- Ez határozat? – csap rá tarka húgom váratlanul az igazságra. Vagy inkább a lényegre. –

Határoztunk?

Tekintettel arra, hogy a fűzfánk alatt toporgunk: nyilvánvaló. Egyelőre még mindig körben állunk; akaratlanul is így alakul mindig, és ez igazán jó. És nézegetjük egymást. Mindenki oldalra, a mellette állót, szabályos rendben ...

Akkor hát vége a vitának; elég volt! Két perc alatt el kell érnünk a harcálláspontunkat! Figyelőállás a 328-as konyhájából.

Így már könnyebb a tépelődés. Valóban: legutóbb is ebből az irányból tűntek föl a Vágány Vagányok előőrsei!

Most azonban akkora a csönd, hogy mérhetetlen; igazi múzeumban vagyunk. Bolond az a fagyialtos öreg: nem lesz itt semmi!

Ami egyébként baj. Mert a vágányosokat mégiscsak le kell lepleznünk valahogyan, teljesen függetlenül attól, hogy miféle üzenetet hozott az öcskös. Erről már régebben megszületett a határozat! De ha itt nem kerülnek elő, akkor hol? És lelepleznünk is csak úgy lehet, ha tetten érjük őket; tiszta sor, hogy különben üres szájtepés az egész. Végeredményben legalább azt kellene megtudnunk, hogy ki viseli azt a bizonyos „csillogó” dzsekit, a szögekkel kivert zsebű hacukát?!

Türelem. Várjunk még. Majré kizárva; a fehérnép fordítson hátat, ha nem mer „arra” nézni... Es húzódjunk csak összebb; nem baj, ha szorosabban állunk. A 328-as konyhája bizony nem tornaterem, s ráadásul fekete és ormótlan elzárócsapok, horgok, karok, adagolók merednek elő, s maga a sötét műszerfal is úgy épült, hogy egyszerre ennyi nebuló igazán nem táncolhat itt, de még csak nem is igen fészkelődhet.

Viszont föltétlenül kívánatos, hogy odakintről egyikünk se legyen fölfedezhető! – ez ugye mindenféle lesállítás első számú technikai és taktikai követelménye, ehhez tehát vita nélkül tartani kell magunkat.

– Á, korán van még! – véli a vezér mégis. Alighanem számított Csutka helyeslésére; nem szép, hogy mindig elvárja tőle. Ezúttal azonban hiába akad el a mondókája ilyen hosszú időre: nem segít senki, magának kell folytatnia:

– Menetrendjük van, világos. És szigorúan betartják! Azért majd csak este. Tudhattuk volna.

Lehetséges, hogy egyedül én hallok ki a hangjából valami mást is? Szóval, hogy egyebet is mond, nemcsak annyit, amennyit... Senki se érzi, hogy Vörös Réz ezt az egészet valahogy nem is egészen akarja? De ha ő nem, akkor nekünk mi dolgunk itt mégis? Vagyis, hogy: vele?!

A szünet tehát nagyon hosszú.

– Különben... – köhögnie kell közben, mintha szálla akadt volna a torkában. – Különben pedig nem pcnt a mi dolgunk.

– Hanem? Nem vagyunk gyerekek!

– Jó, Petár, állati jó! Hogy te nem vagy gyerek!

Nem tudom, miért szóltam közbe. Ő legszívesebben forgolódni kezdene, de itt ez most teljes képtelenség. Ugyanúgy kell hát megszólalnia megint, ahogyan előbb:

– Majd jelentjük ...

– És hol?

- A Pályafenntartáson mondjuk... vagy az állomásfőnöknek-

Na! Végre Csutka is:

Vagy Hadova papának ... Például.

És indulna, lelépne a 328-asról máris.

Ha ez olyan egyszerű volna. Hiába préselődünk össze még jobban, sehogy se elég a hely: le kellene másznunk, sorjában, valamennyiünknek. Ez azonban azért sem lehetséges, mert a határozat szerint más a föladatunk!..

Amikor egyszerre és váratlanul mégis hallatszani kezd valami!

Suttogás is, csoszogás is. Kövek és cipőtálpak találkozása. Valahol... Merről?

Egyelőre senki se hajolhat ki a megfigyelőállásból. Hogyne! Épp most! És közeledik.

Valami azonban nem jó. Érthetetlen. Mert hogyhogy: máris? Mi az, hogy ilyen korán?!

Jelzi is Réz tüstént, ami ebből következik:

– Nem azok!

– És ha csak megváltozott a menetrendjük?!

A bizonytalanság azonban még inkább mélyül. Hiszen rögtön eszünkbe jut, erre egyformán gondolunk: miért hogy arról?/ Vagyis: amarról! Pontosan ellenkező irányból ... Vagy mégse? Mert most meg igenis emerről, ahogyan vártuk... A mi fülünk cseng összevissza, vagy akkora itt a visszhang, és ez bolondít meg.

Meglehet, hogy pontosan a fűtőház előtt húztak el, ahol százan is fölfigyelhettek rájuk! Mégsem akadt egyetlen szaki sem, aki rájuk mordult volna, hogy hé, mi az istent keresnek itt?

Vagy pedig egészen más az ábra. Csak hogy hozzászoktak már. Helyesebben ahhoz, hogy ugye a kislefőnök gézengúzai, minden délután, tudjuk, a gyerekek, hadd játsszanak, azzal nem okoznak kárt...

Huuu! Akkor pedig végképp nincs más megoldás, csakis mi verhetjük szét őket! Sőt: ha egyszer miattunk csatarászhatnak itt ilyen zavartalanul, akkor egyenesen a kötelességünk! Különben a szakiknak is meggyűlik a bajuk, ha kiderül, hogy tapasztalták ugyan a mozgolódást, mindjárt az elején, s mégse kapták össze magukat!

Hatan vagy heten legalább. Talán tízen is. És milyen hatalmasak: mintha egybenőttek volna az árnyékukkal!... De hiszen nincs is árnyékuk; ekkora egyforma feketeség-ben nincs árnyék! Akkor pedig óriások, mindegyikük az!

Nem is a mozdonyok felé igyekeznek. Átmásznak a vagon sor túlsó oldalára. Közben ez meg az csillan föl a kezükben, egymásnak adogatják, amíg kapaszkodniuk kell. Beszéd is hallatszik, pedig ilyenkor nem ajánlatos. Aztán vas meg más is odaütődik, vigyázatlanul, és éleset kondul, mint valami megrepedt harangtest.

Mi viszont nem beszélünk. Fölösleges, mert az izgalomtól sertki se fogná föl a másik szavát. És nem látjuk, mi történik odaát. Vagyis a túloldalon, ahová átmásztak.

De nekifognak, boltbiztos. Az a hang átszűrődik ide, ahogyan csinálják. Sietnek, kihasználják a csendet.

Az egyik vagon tolóajtaja. És csattanás megint.

És most hirtelen öcsi ugrik elő ötünk gyűrűjéből, leszökken egyenesen a fekete salakra, s kívülről vágódik neki a 328-as mellett befékezett hajdani sínautónak. S röhög ránk vissza, mintha rabságban felejtőtünk volna idefönt.

– Nem megyünk? – sziszegi, mert kiabálni azért nem akar.

A vezér ezt is sokallja, s próbálja leinteni, hogy halkabban, hé!

Jocinak azonban esze ágában sincs. Teljesen ráunt erre az iszapos tétlenségre.

– Nem megyünk? – ismétli, s annyira vigyáz, hogy szinte csicsereg.

- Mondtam! – némítaná el Réz, s visszaparancsolná a múzeumi védettségre.

– Akkor egyedül megyek!

Joci olyan kemény, hogy ez most aztán már igazán nem játék. Hiába olyan okos a vezér, itt nem ér el szép szóval semmit. Ráadásul én se érzek kedvet ahhoz, hogy leintsem. Orsi se, a nővéri szóra amúgy se hallgatott a legkisebbik hős még soha. Végezetül pedig: ennyi nekikészülő-dés után talán nem is baj, ha lesz valami. Ha elkezdődik végre. A vezéri okoskodást meg a szokatlan óvatoskodást, ezt az egész halogató körülményeskedést valóban nem értjük. Azonkívül már másodszor ilyen. Vagy helyesebben harmadszor is, ha a tegnapit hozzászámítjuk.

öcsi tölcsért formál a szája elé, mind a két kezével, hogy biztosan meghalljuk idefönt. Vagy még inkább, hogy Vörös Réz megértse:

– Ha nem jössz, akkor tudod, mi vagy? – Egy rakás zselatin vagy! Majonéz! Puha! És albérleti!

Elakad. Még valamit odavágna, de más érdemleges nem jut rögtön az eszébe. Csak egy másodperc múlva:

– Meg minden...

Közben sikerült helyet változtatnom: szorosán Csutka mellé sodródom. S jól számítottam: Ádám Ádám azonnal rám néz; pontosan, amikor én őrá. Értem a tekintetét, azt kérdezi szótlanul, hogy honnan öcsi bátorsága egyszerre?

Sokáig semmi esetre se merenghetünk itt a vakvilágba, mert most már minden elővigyázatosságról megfeledkezve, óriási lendülettel vetné magát Réz az utánfutóra. Ahhoz azonban innen kellene előbb kiszabadulnia. Ez a manőver viszont egészen másképp sikerül.

Tudniillik a lányokról soha nem volna szabad megfeledkeznünk. Mert amire Vörös Réz ebben a pillanatban képtelennek mutatkozott: Orsi egyből véghez vitte, s öcsénk védelmében már lent is termett a salakon. A bokáját se fi-camította ki, pedig nem akármilyen ugrás volt! És úgy

cövekéi a kölyök elé, szinte eltakarja a vezér dühe elől... Ja, és ugyanebben a másodpercben, itt fönt meg Ádám Éva áll elszántan Réz útjába, olyan erővel, amit eddig ugye csak holmi morcosságnak kellett hinnünk.

– Ütni akarsz? – néz a fiú szemébe, de máris sejtheti, hogy nem lesz válasz.

Nem. így nem lehet verekedni. Elképzelhetetlen, hogy éppen Réz ütné meg Morcost. Még csak félre se löki. Sőt, kicsit így is maradnak, pedig ez a pillanat igazán nem a legjobb alkalom az összekapaszkodásra.

Különben pedig máris késő. Mert Joci, kihasználva védelmét, valamint a vezér csodálatos lovagiasságát: ördögös mutatvánnyal szabadítja ki magát, és rohan eszeveszetten, mintha mágnes rántaná arra.

Valakinek mégis mozdulnia kell innen: nem hagyhatom, hogy összeverjék az öcsémet. Megkergült, megőrült: minden lehetséges, de nem vállalhatja mindnyájunk helyett. Elvégre kölyök még, nincs veszélyérzete: az ötödik emeletről is utánuk vetné magát! Ez nem bátorság, hanem butaság, gyerekesség. Így akarja megmutatni a vezérnek, hogy nem őt, Kis Jocit kell folyton megbüntetni, hanem ...

Szóval több időt nem vesztegethetek: utána! . Egyetlen perc az egész, s máris ott állunk ketten. Azt hiszem, vállára kell tennem a kezem. (Agyon fogják verni! Vagy engem!)

Leállnak ők is. Mind.

Szerszámok és ládák, igen. Meg félrehúzza a vagon ajtaja.

Néznek ránk, mereven, mintha sötétbe bámulnának. Vagy a mi képünk annyira buta, hogy csak ámulni lehet. Annyit azért alighanem látnak, hogy egyikünk gyerek.

Egyelőre még el se zavarunk. Ez már magában is csoda, és eléggé érthetetlen, ha egyszer másra készültünk f öl... Itt se lesz most verekedés, az egyre valószínűbb.

És a némaság is megtörik már:

- Nocsak – dűnyyögi egyikük, s elengedi, amit eddig a kezében tartott. – Vendégek érkeztek!
– Afene! Csak nem hozzánk?
– Akartok valamit? – hallatszik amannak a háta mögül. – Kik vagytok?
A harmadik vagy a negyedik is fölhorokan:
– Üj erő!
– Megjött a kiségités!
– Mi???...
– Hamarabb végzünk!
– Hé kás! – lép az a legelső közelebb, és le is hajol valamelyest, mintha a srác állát akarná megemelni; de Joci elkapja a fejét. – Na! öcskös! Nem akarsz segíteni nekünk?
– Sürgös ám, látjátok! – toldja meg a háta mögötti. Most pedig már nevetnek is. Főleg a következő, akinek
afféle bányászokobak kuporodik a fején; mindegy, hogy miért.
– Éjszakai pótdíj!... Megéri bőven!
– Éjféltre vége!
– Csak időre küldjék az öttonnást! Hogy megpakolhassuk!
– Ha megígérték!... Hiszen az erősítés is megjött, nem látod?
öcsi is kába, nemcsak én. Mert igen, a ládák! Ahogy sorjában kikerültek a sötétből, egymásra.
Mire eszmélni kezdenénk, már látjuk is: az egyikén föl pattant a fémes keresztpánt, s egy sötét szaki kezdi is visszakalapálni.
De hát ez nem lőszér!...
Csak lekvár... Az egyik láda majdnem egészen kiborult. Lekvár!
Itt bizony semmi keresnivalónk.
Öriási égés!... A vezérnek volt tehát megint igaza; akkor is, ha éppen nem volt igaza! Ez a brigád itt nem a Vágány Vagányok különítménye! Nem és nem! Se a Cseles, se a szögekkel kivert zsebek!

Se titkos zseblámpa. * Közben már itt is van mindenki. Az egész Em-Gé, teljes létszámban. Befutottak hát, totál fölöslegesen.

Csakis azért, hogy egyből lerohanják az öcsköt. Mert ez aztán megy ám magától, mint az esővíz a csatornában! Vagy a megtolatott tehervagon a gurítódombról! Es Vörös Réz tüstént felröppen a mennyekbe a gyönyörűségtől, hiszen ő ugye előre megmondta nekünk! Es még tiltotta is; emlékezzünk csak, ha netán elfelejtettük!

Szegény Foci Joci mivel is védekezhetne hirtelenében, de igazán, mivel? Hangosan magyarázza, hogy a fagyis bácsi...

Mire az a bányász kobakos a fejéhez kap, s éleset csattan a tenyere a sima sisakon.

– Ja, az öreg? Ismerjük mi is. Nincs az észnél, édes fiaim! Sose volt!

A másik pedig:

– Minden pénzt fagyalatra költi, aztán elkezd a kölcsönkéréseket, nem kell törődni vele!

Lassan elfordulunk.

– Itthagytok? – szól utánunk valaki.

– Eddig tartott a nekibuzdulás?

Ügy megyünk libasorban, hogy csak hátulról látjuk egymást.

Én öcsi mögött. Látom, az ökle egyfolytában összeszorítva. A jobb is, a bal is ...

Nem sikerült közbelépnem. Elkéstem, öcsi váratlanul összekapja maga előtt a kezét, s mindkét öklével a vezér hátába vág.

A többség észre se veszi, annyira csöndben történt. S 5 is tudta, hogy újabb ütésre nem lesz alkalma, ezért sújtott oda egyszerre két marokkal. Réz viszont egy pillanat alatt, mint az acélrugó, akkora reflexszel rándul hátra, s fordultában lekaszálja a kölyköt.

Mihelyt rádöbrent, kit csapott le a járdáról, azonnal

utána. Szándéka azonban csöppet sem biztos; lila a méregtől, dühében ordítani se tud.

Elébe ugrom, másodszorra tehát az én mellemen dörren az ökle, s ráadásul mindjárt egy óriási tenyeres a képembe. Százszázalékos találat, akár egy lórúgás. De az enyém se babasimogatás! Megpördül tőle, majdnem másfél fordulattal, s komolyan állítható, hogy nem a meglepetéstől! Hanem kap rögtön egy kiegészítőt is. Nem nagyon céloztam : a fene tudja, hol értem, talán a hasán.

Mégse azért állunk le, mert Ádám Csutka közénk ugrott, hiszen a következő ütésnek (bármelyikünktől származna) a szelétől is messzire szállna!

Csupán a lányok miatt. A két bögyös úgy zárja le köztünk a szöveget, hogy ha egyikünk is lendülni próbálna, őket találják el, Orsit vagy Morcost.

A tetejébe pedig még az, hogy már egész rendszeren gyülekeznek körülöttünk a járókelők meg a ráérők. S épületes megjegyzések kezdenek röpködni felénk.

– Lányokkal verekedtek?

– Abbahagyni!

Legfőbb ideje, hogy Csutka megszólaljon. Ez amúgy is az 6 dolga:

– Nem verekszünk – mondja komolyan ingatva kopasz fejét. – Nem szoktunk.

– Látjuk!

– Rosszul tetszenek látni.

– Ne feleseljete!

– Játsszunk . . . Tessék figyelni, mi csak játszunk... öcsi már rég elfüstölt, következésképpen nincs is, aki

sivítana. Megindulhatnánk tehát. Nem kell sietnünk, nem bánt senki.

Pajti, figyelsz? Jó lenne már hazaérni___Otthon pedig

alaposan elbújni... Majd megbeszéljük, várj.

Vízbefúlási gyakorlat – sikertelenül. Délután mégis új szövetség születik

Szombat. Szabad szombat. Se iskola, se munka. A Mozdony Múzeumba se mehetünk, mert zárva tart. Éppúgy, mint majdnem minden. Egyszer hetenként zárva kell lennie, különben nem igazi. Így határoztunk. Még hozzá nagyon régen.

És valóban annyira igazi, hogy apa szerint épp a mozdonylátogatásainknak köszönhető az a seregnyi figyelemre méltó osztályzat, amit az utóbbi időszakban begyűjtöttünk. És nemcsak a kis Kocsa óráin matekból, hanem például és elsősorban fizikából. Ez a legszebb tantárgy, ebből szállítottuk haza a legtöbb jelest. Egyet-egyét még a vezér is elkapott, ami a tanári kar tagjai sorában és a legszélesebb rétegekben is komoly meglepetést okozott: valószínűleg azt hitték, rendkívüli földmozgások következnek hamarosan. Leginkább azonban ő maga döbönt meg, s esetenként úgy összerázkódott a váratlan ijedelemtől, hogy megrökönyödésében elfelejtett visszaülni a helyére. Hiszen nem szokott hozzá, sőt egyáltalán nem, elvégre nem pusztán jókedvből ismétli az osztályt. Tavalyi bizonyítványáért nem is haragudott senkire: ez az ő igazi formája, tudja ő is, legalább annyira, mint más – vagyis ő se adott volna magának külön jegyet. Nem, Vörös Rezső legföljebb testnevelésórákon szokott villogni.

Azelőtt. De most változóban van a világ, érthető. Minden téren. Hiszen még kis elsős utánfutónk is képletekkel dobálózik, és halandzsái közben is mintha komoly számtani halmazatokkal szórakozna. Anyu el is ámul néha (avagy

más se, csak 6!), amikor az érthetetleneknek nevezett képletek úgy röpködnek a levegőben, az asztalunk fölött, mintha nem is a mi konyhás teraszunkban terpeszkednének, hanem mondjuk a Tudományos Akadémia rendkívüli ülészakán. Csak olykor, ha nagyon ismerős számok csúsznak ki a kölyök száján, így: négy huszonnégyes; majd később: a három huszonnyolcas, akkor vált át anyu a csodálkozásból nevetésbe.

- Joci, mit beszélsz? – mulat rajta jóízűen. – Te csalsz! Milyen számok ezek, hallod ?, öcsi arca cipó alakúra kerekedik a sértéstől, el is fut az asztaltól, s az udvarból kiáltja vissza:
- Ezek nem számok, tudd meg!
- Hanem?
- Mozdonyok!

Szerintem viszont nem ilyen egyszerű. Igaz: a mozdonyok közt sok mindent tanulhatunk, talán könnyebben is, mint az asztalnál, a könyveink fölött tikkadozva. Hiszen a Múzeumban minden fizika! Töményen az! És még matek is! De az egészhez hozzá kell adnunk apa szövegeit. A magyarázatait, igen, de még a meséit is: mert nem igaz, hogy merő hadova az egész! A gőzenergiáról és a gőzmeghajtásról. Akkor is, ha ma már majdnem mindegyik villannyal jár, meg dízeles. A gőz iszonyú erejét mégiscsak ismernünk kell. A húzóerőről meg a két- és négykerekű meghajtásról is ... Apa nélkül nem értenénk, amit látunk. Ez egyszerűen így van, te is tudod. S ha nem értjük, akkor ugyan órákig is hiába babrálunk a műszerfal mutatói tájékán, és bemászhatunk a 328-as gyomrába akár naponta, továbbra is csak pokolnak hinnénk, és nem okosodnánk meg soha. Nem is azért mondom, mintha nem tudnánk ezt jól valamennyien.

Csak éppen szeretem, ha eszünkbe jut.

Arra mégse számíthatunk, hogy máris közénk települjön, hanem csak délután. Hiába munkaszünetes nap, ez az

egy azért ma is úgy lesz, mint közönségesen, vagyis legjobb esetben majd ebéd után.

Juthatna hát időnk arra, hogy megbeszéljük, amiről egyikünk se akar megnyikkanni. De miért nem? A verekedésről ugyanis. Pontosan azért, mert egyébként nem szoktunk verekedni. Ilyen fölállásban még soha. Eszméletlen ügy: ki merte valaha is megütni a vezért? ...

Igaz, egyelőre fontosabb ügyek következnek. Ilyenkor tör ki itthon az általános rendcsinálás. Lehet, hogy másutt se különben. Például az Ádám család háza táján is? Vagy Vöröséknél éppen így? Hogyan fogható Be a vezér ilyesmire? Majd beszélünk egyszer erről is.

Mindiárt és legelőször: a mosogatás.

Csakhogy anyu Orsira bízta, aki igyekszik sürgősen elbújni. Apa kijelenti: ez nála elvi kérdés. Ami ugye egyet jelent: hogy ő nem nyúl hozzá, ehhez aztán nem! Végszó: ebben a házban mintha minden rám maradna. Helyesebben : mindaz, amit más nem akar elvégezni.

Egy kis időt mindenesetre nyerek. Pontosan Foci Joci jóvoltából. Mint mindig. Visszasomfordál ugyanis a kertből, és hízelegve bújik meg anyu szoknyájába kapaszkodva, mintha csak a fele volna önmagának.,

– Anyu, te mi leszel, ha nagy leszel? – néz föl a mélyből, olyan ártatlanul és báván, mintha tudná, hogy úgyse fogják kinevetni. – Nem akarod megmondani?

S anyunak nem is marad ideje a tépelődésre, de még gyors válaszadásra se, mert legkisebb csemetéje rettenetesen siet.

– Nem baj, ha nem tudod még – súgja, mint aki cinkosságot ajánl. – Ráérsz eldönteni, jó? ...

Szóval az öcskös műsora következtében adódott egy kis időnk a gondolkozásra. Végül azonban minden hiába: egyéb menekülési lehetőség nincsen: irány a strand!

Óriási szerencsénk, hogy a nagy világelrendező törvények ellenére ilyen terven fölüli hőséggel lepett meg ben

nünket a tavasz, s így a strandok komolyabb hányada kénytelen időnek előtte üzembe helyezni önmagát. Pompás alkalom a szökésre.

Csudálatos, hogy tarkabarka húgomnak körülbelül ugyanez jutott az eszébe.

Egyszerre indulunk tehát, és nagyon nagy lendülettel: ez elképzelhető. Kivételesen nem fontos az arca, s a kon-tya lebontva, könnyíti a futásunkat ez is.

Aztán egy váratlan sivitás, ijesztőbb, mint a harci riadó, és nyomunkban az utánfutó! A sarkon túl be is ér, ami egymagában nem baj, hiszen a vágtaból ezen a tájon alighanem elég már.

Viszont egy üzenet anyutól Orsi számára Hogy nem bánja, menjünk csak, de vigyázzon Petárra.

Vagyis rám! Meg kell állnom, legszívesebben leülnék a járda szélére. Nem értem, és nagyon fáj. Nem az, hogy az üzenetből vígan kiderül: íme, szükségtelen volt a bődületes roham, anyu belát a gondolataink mögé is, s akkor ez nem is szökés, hanem szülői jóváhagyással végezhető hétvégi kikapcsolódás. Nem, ez még lenyelhető, és majdnem mindegy. Hanem hogy a hugi vigyázzon rám? ő énrám?! Ezt nem érdemlem.

Természetes, hogy elkésünk ... Ott horgonyoz a medence szélén már mindenki, amikor mi kimerészkedünk a kabinsor mögül. Mindenki? Tudhatnád: mindkét Ádám, azaz Csutka is és Morcos is. És persze: Vörös Réz.

De még valaki.

Éspedig: Cseles!

Hogy keveredtek így össze? Nem tudom. Azért talán nem veszik észre, hogy a meglepetéstől majdnem lemerevedtem. Elvégre iskolai szünnap, s ilyenkor nem érvényes a hétköznapi fölállás. Értsem meg, hogy ha egyszer ugyanabban az iskolában okosodunk, akkor ... Mit akkor?! Akkor tulajdonképpen nem olyan rettenetes különbség, hogy 7/a vagy 7/b!

Jó. Csöndben maradok. Mert a különbség valóban nem ebből áll: de ma szabad szombat, látod. Majd kiderül.

Egyelőre ugyan mindössze annyi, hogy elkezdődik a „hősködés”. Elképzelted: valamit mindenki be akar mutatni. Anélkül, hogy a vezér jelt adott volna. Mert, ha már itt ül köztünk ő (Cseles), mégpedig a fényes szögekkel kivert dzsekije nélkül, sőt még a piros zsebkendőt se tűrhette a nadrágszíjába, magyarul szólva ő is ugyanúgy, mint mi a vacak kis fecskegatyánkban: akkor azért is be kell mutatnunk neki ezt meg am azt, hadd vegye tudomásul, hogy az Em-Gé szüneti napokon is elvégzi a magáét!

Szóval óriási start a versenyzők állásáról, bukfenc a víz alatt, gúlában egymás vállán, szaltóval lefelé meg ami még eszünkbe jut. Természetesen nem mindig százszázalékos kivitelben. Aztán halálugrás a legfelsőbb dobantóról! Sikerül minden, addig nem is hagyjuk abba; mintha ellenféllel versenyeznénk!

Cselest azonban semmi se hatja meg: nyugodtan üldögél a medence szélén, s a lábát lógatja a vízbe. Olyan képet vág közben, mintha nem is látná, mit művelünk. Unatkozik, akár egy cethal a parton.

Akkor jut eszébe Csutkának: ez lesz a nagy attrakció:

– Játsszunk f ulladásost!

Es késelem nélkül odatempózik Orsi mellé (fél szemmel amúgy is őt kíséri, félti a váratlan hullámoktól meg a rugdalózóktól; neki talán ez volna a titkos föladata), és büszkén ajánlkozik:

– Majd én kimentelek, jó?

Hiszen Orsi nyilván emlékezik, legalább annyira, mint bármelyikünk, hogyan magyarázta el apa múltkoriban a fuldokló kimentésének a technikáját. De főképp Csutkának kell a legpontosabban észben tartania, persze hogy neki, elvégre valami haszonnal okvetlenül jár, hogy (mint tudjuk) az év eleje óta szorgalmasan följegyezgeti nyilvántartásába apa meséit és okító példázatait.

Itt az alkalom, ki kell próbálni a gyakorlatban! Semmi vész, nem azért vagyunk annyian, hogy rögtön libabőrössé váljon a háWnk! Csak Orsit kell megfőzni. Rávenni valami-formában. Hogy hagyja magát: ennyi az egész. Nem kell csinálnia semmit, csak eltűrnie, ami történik vele.

Érti a hugi persze, nincs is benne semmi érthetetlen. A barátnője ugyan megpróbálja eltéríteni, de Morcos ilyen és hasonló akciói, barátnői aggodalmai általában éppen az ellenkező hatást szokták kiváltani. Így aztán most már egészen biztos, hogy Orsi szépen víz alá merüljön, s pár pillanatig békében elfeküdjön, majd éktelen kapálózásba kezdjen, sürgősen, akár az igazi fuldoklók. – - Maradj nyugton! – kiált rá Csutka, s ettől még mindig nem kell megrémülnünk, mert az előírások szerint is ez a legelső teendő.

Csakhogy a fuldokló ettől soha nem nyugszik meg. Valami komoly vízben még ennyire sem! Folytatni kell tehát, ahogyan apa tanította otthon, a nagyasztalnál.

– Ne félj, most elkábítalak. Egy ökölcsapással hallod? /hogyan kell. Nem komolyan, csak hogy abbahagyd. Ez nem fáj, meglátod. Aztán a hajadnál fogva partra húzlak. Így! Mit kapálózol? Nem érted, hogy ilyenkor abbahagyják? Te leszel az oka, ha nem tudlak kimenteni! Hé! Orsi!

Hiii! Mi ez? Kit akarsz itt rémítgetni? Dugd már ki a fejed: ne hülyülj!

Ez megkergült! Ké! Abbahagyni! Ennyi ideig nem lehet a víz alatt!

– A haját húzd! Engedd el a nyakát! Hé! Csutka! Valami hézag. Orsi nem kapálózik. Mióta nem? Túl jól

játszott talán, vagyis tovább maradt víz alatt. Netán túlzott pontossággal találta el Csutka a fejét... Vagy mi a bánat sikerült ilyen rosszul? Hé! Ne hülyüljtek!

Réz már ugrik is utánuk. 0 veri a legnagyobb hullámokat.

En volnék soros, nem? Az én húgom.

Arra várunk, hogy a legkisebb segítsen megint? Joci úgy bög már, mint a viharágyú, s pillanatok alatt fölveri az egész uszodát!

És Morcos is! Mindegy, hogy a barátnője miatt, vagy ..: vagy, mert a bátyja csinálta a bajt... Mindenesetre hasra veti magát a medence peremén, és úgy nyúl kál lefelé, de el se éri a vizet.

Más se. Mire Vörös Rezső odaérne, valaki már birkózik velük. S az éktelen hullámverés abba is marad. Hogy rögtön újra kezdődjék.

Az iszonyú csetepatéből hirtelen mintha tajtékos zuha-tagga válna az egész világ; a habos csapkodástól már semmit se látunk. Semmit, senki se lát... Hé, Orsi!... Abbahagyni ... Orsi!

Már mind a kettőt tartani kell... Nem, nem merülhetnek vissza: valaki fogja őket. Egy bizonyos harmadik.

Nem a vezér. Nem. Réz már itt zihál, kint a parton. Hason fekve a kezét nyújtja lefelé. Rettenetesen káromkodik, s ez most a legjobbkor történt. Hogy tápáskodjunk már, nem látjuk, hogy ezek ugyan ki nem másznak a maguk erejéből a szárazra.

Szóval, amikor végre mind a két hős a parton fekszik, akkor nézünk csak vissza a vízre. Hogy még mindig ott egy fej, az elpihent hullámverés után egész nyugodtan. Az a harmadik ugyanis. Jaj! Hiszen az a fagyis bácsi! Olyan mozdulatlan, mintha állna a vízben. Nem is tempóik, mégis fönmarad. Nem tudom, hogyan képes rá. Oltári furcsa: ha nem volnánk biztosak abban, hogy él, azt hihetnénk, csak egy fej billeg a fölszínen.

Hogy került ide? Mindig előkerül! Azazhogy mindig, valahányszor baj van. Vagy attól lesz baj, hogy előkerül? Hát ez most igazán kaján gondolat, hiszen alighanem neki köszönhető (legalábbis nagyrészt), hogy jámbor barátaink itt prüszkölhetnek a napfényen megint!

És már el is tűnt.

Jó. Rendben. De az általános döbbenet mégse vegye el az eszünket teljesen! Elvégre nagyobb gond, hogy végre kipróbáljuk a vizet az Em-Gé két teljes jogú tagjának a hasából.

De már meg is előztek. Megint!

Most az egyszer azonban nem a fagyis. Hanem Cseles!

Először is azonnal félretolt mindannyiunkat. Ezzel kezdte, s ez elég könnyen ment neki, amíg mi lebéultunk az ijedelemtől (és legalább ugyanennyire a meglepetés miatt), addig valakinek igenis cselekednie kellett. Mégpedig haladéktalanul. Most már aztán nagyon!

Mesterséges légzés! Apa ugyan erről is beszélt nekünk, tudtuk tehát, hogy így kell – csak éppen megelőztek minket. Elméleti fölkészültségünk annyit ér íme, hogy legalább helybenhagyjuk Cseles ndkikészülődését, dehogysis ellenkezünk.

Először természetesen Orsi. Messziről megállapítható, hogy vele kell kezdeni.

– Megemelni! – kiált ránk Cseles irgalmatlanul dühösen. – Na! Mi lesz?

Fordítva.

Vagyis, fejjel lefelé.

Es már bukik is hugi szájából a víz!

– Ugye – kiabál Cseles még mindig. – Megivott egy évre valót!

Ronda gondolat szaltózik a fejemben: „anyu szerint 5 vigyázzon énrám!” De azért disznóság, hogy ez jár az eszemben, amikor még nincs is egészen észnél. Szegény, most tarkabarka ám igazán!...

Végezzük tehát szótlanul, engedelmesen, ahogyan Cseles mondja. Utasít, rendelkezik. Nógat, és maga is működik. Mélylégzés újra. Fogjuk és húzzuk Orsi lábát, ő meg a feje fölött térdel, és feszíti mind a két karját, föl, az égnek, és vissza.

Nem kell sokáig. És közben Csutka is ébredszik; ő talán nem ivott annyit. Nem várja a segítséget, keomeregni kezd, és saját erejéből valamiképp talpra is áll.

Akkor hát Cseles is kifújhatja magát. Végre! Rázza a végtagjait, lazítva szökdel, majd magasba veti karját, s körözni kezd. Jó párszor megismétli a mutatványt, aztán el-pihenten összefonja kezét a tarkóján. Nem szikrázik a szeme, hanem olyan szűkre vonja össze, mint amikor nagyon utálunk valakit. S ahogyan mondja, mintha nem is egészen úgy akarná. Ennyire talán mégse gyűlöl bennünket, csak mi halljuk ilyen fönnhéjazónak:

– Na! Kis pajtások!

Tesz is a vezér egy lépést az irányába tüstént. De azért hagyja.

– A világ legbátrabb bűvárai! – nevet egyenesen Vörös Réz szemébe. – A medence hősei!

Csakhogy senkinek sincs kedve a nevetésre., Hanem egy újabb lépéssel közelebb.

– Mi a hézag? Jobb, ha most mondd!

És úgy fordítja Réz a fejét, hogy féloldalról mindjárt megnyúlik a füle.

– Ide súgd, amíg hallgatom!

– Súgja neked a déli szél! – hajolna Cseles arrább, s közben levándorol a keze a tarkójáról, de biztosan nem azért, hogy üssön is.

Hanem épp ellenkezőleg: a vezér kapja föl a karját, s röpül az ökle jobbról elég veszedelmesen. És csattanna is, ha azok a tarkóról leejtett kezek nem ívelődnének pontosan az útjába. Persze egyetlen pillanat se: annyira gyorsan, hogy észre se vettük, mitől szaltózik Vörös Réz vissza a Vízbe.

Az viszont már komoly percekbe telik, míg visszakerül a medence kőpárkányára, s onnan ki a biztonságos területre. Mégis: a következő menet, becsszóra, egyszerre esik – akkor puffan a tenyeres a másik hasán, amikor aman

nak a karja az 5 vállát éri. És az erő is egyforma lehetett, kábé.

Vegyük hát döntetlenre. Először is azért, mert közben egyikük se ordított föl: sem riadós megfélemlítésül, sem utólagosan a fájdalomtól. Másodszor pedig, hogy ezúttal senki se cuppant vissza a vízbe; se a lendülettől, se az ütés erejétől.

Minek következtében (azt hiszem) néhányunknak kezdett az eszébe jutni, hogy ideje volna ám, ha fősorakoznánk vezérünk védelmére.

Csakhogy most mendja be a hangszóró: hogy a fürdőmester azonnal a rajtkőhöz! Persze lehet, hogy nem először hangzik el a szózat, csak mi nem hallottuk. És jobb is, mert mire a mester előkerül, s a kabinos bácsi is vele, addigra már mindenki nevet.

Irtó hegyeset cuppantok épp a hugi homlokára (utánfutó öcskösünk pedig egy jókora, csípős tenyerest helyez el a vizes bikini hátsó domborulatára), amikor a hivatalos szó megpördül a fejünk fölött:

- Mi történik itt? És egy másik is:
- Mi az istent művelünk már megint?
- Se-e-emmit... – emelkedik a vezér.

Morcos is próbálkozik, sőt úgy helyezkedik közben, tánclépésekkel csöndben balra, hogy valamennyire eltakarja a barátnőjét.

- Tetszik látni... És Joci:
- Fürdünk. Anyu megengedte.
- Szóval anyátok tudja! – így a fürdőmester megint. Es apátok?

Nem értjük, mit akar. Mi a csudát szövegeljünk még? Megvárják, amíg lilára vált a fejünk?

Hát akkor Orsi mondja ki elsőül, igenis ő. Pontosan ő. Irtó becsülöm érte! Ennyire még soha életemben!

Mert mindenki bámul, és mindenki béna. Csak 6 tudja, hogy nem fog megenni minket senki, akkor se, ha bevallja. Így:

– Játszottunk.

Annyira nyugodtan, szinte hangsúlytalanul, mintha ezt gyakorolná otthon a tükör előtt.

Meg is nyúlik a két hivatalos ember nyaka, legalább egy fél méterrel, annyira tanácstalanok.

Komoly a gondjuk: alighanem arra számítottak, hogy intézkedniük kell.

De nem kell, s ez sarkalatos probléma.

– Játszottunk ... – hümmögi egyikük. – Játszadoztunk, mi?

– Ertem, értem... – így a másik. – Mindenki csak játszik.

– Az szép.

Hugi rá is bólint gyorsan.

– Igen ... Csak... Most végre a vezér is:

– Ühüm. Csak...

– Hát akkor játsszatok,

– Csak csöndesebben. Világos?

Bizonytalanul és alig észrevehetően „intézkedtek” tehát. Talán azért, hogy minél kevesebben figyeljenek föl. Az ilyen mókások nem szívesen ijesztgetnek másokat, ez most bebizonyosult. Nem is fordultak meg: abba az irányba indultak el, ahogyan arccal a kabinsor felé álltak.

De azért még nem kiáltunk éljent. Ülünk a napon némán. Cseles is köztünk, pedig ő nem kimondottan az a fajta, aki sokáig tud hallgatni.

Nem tisztázhatjuk máris, hogy győzelem volt-e vagy valami más?

Vége az ebédnek, de nem kelünk föl az asztaltól, mert apa még nem fejezte be a mesét. Amibe már a levesnél belefogott. Annyira forró volt ugyanis, hogy percekig csak kavargattuk, s legföljebb a sárgarépa kihalászásáig jutottunk el – eközben szép csöndben elindulhatott a történet. Szerintem egymagában ezért is teljesen fölösleges az Ádám Csutka által vezetett nyilvántartás és az ennek alapján készülő statisztika az elhangzott „hadovák” számszerű arányairól, hiszen apa olyankor is mesél, amikor csak az úgynevezett szűk családi kör hallgathatja: ugye hogy nagyon-nagyon természetes így, de ezeket mi nem diktáljuk be a barátunk kimutatásába: ami viszont nem jelenti azt, hogy elfelejtenék.

Katonatörténeteinek egyikére került sor megint. Nem baj, jó részük igazi, és nem is mindig ugyanúgy mondja.

Szóval már a gőzölgő leves kimérésénél, amíg anyu oly szépen körbejárt a hátunk mögött, hogy ellenőrizze, eléri-e a csillogás a mélytányér peremét mindannyiunknál.

– Az ember sokféleképpen lehet hős – kezdte, s alighanem tanulságul szánta arra, hogy bátor küzdőszellem hiányában soha nem birkóznánk meg ekkora ünnepi adag elfogyasztásával, sőt talán meg se kísérelnénk. – Én például nem arra vagyok a legbüszkébb – folytatta cinkosán hunyorgatva –, hogy mennyit rohángásztam, semmiképp se többet, mint amennyire parancsot kaptunk, hanem hogy mennyit tudtam aludni, no! Jól hallottátok! Hogy minden helyzetben is képes voltam rá! Föltűzött szuronnal, őrségben, és menet közben, visszavonuláskor vagy a szekér-saroglyába kapaszkodva. Mindig! Ha egy fél percre leálltunk, én a járda peremére guggolva vagy az árokszélre dőlve azonnal aludtam. Egy fél percre, bizony isten, az is valami!

Ekkor belekóstolt a levesbe, fújdogálta kicsit a kanalát, kettővel le is nyelt belőle, láthattuk, hogy ízlik neki. De azért nem hagyta abba a történetet.

- Hát még akkor, hogy folyvást a hegyeket másztuk! Ezt is csak velünk lehetett elkövetni! Mert azt már az újonc bakának is tudnia kellett, hogy magaslati gerincen óriási állatság védelmi állást kiépíteni; mi azonban azért is! Aztán hajnalonként riadó, ugrálás a lövészárkokból kifelé, és támadás! Lefelé, fiaim, le ám, a völgynek! Menetrend szerint, pontosan, mindennap ugyanakkor. Mert mihelyt leértünk: rákezdtek a völgy mélyéből tüstént! Mi meg iszkolhattunk visszafelé. Vagyis nemcsak hátra, hanem föl, neki a hegynek! Persze csak kúszva, mászva, farolva: ki, ahogyan bírta. Hogy másnap hajnalban újra megpróbáljuk. Közben azért fogytunk, fogyatkoztunk, talán feleannyian se lézengtünk már, mint ahányan kezdtük; erről eleget hallottatok .. Egyetlen alkalommal rendeződött másképpen a korai reggel, bár pontosan úgy kezdődött ez is, mint az előző napok mindegyike. Csakhogy ezúttal nem várták ki, amíg lezúdulunk az orruk elé, hanem mihelyt nekilódultunk a lejtőnek, akkora tűz hullott ránk szemből azonnal: le is állt a támadásunk az első percben, öt méterrel se jutottunk előbbre, le kellett fújni az egészet, vége, vissza, pucolás!... Vissza, jó vicc! Hátra, már aki tudott! Mert én például nem... De nem ám! Mert ha én egyszer megindulok! Azon az istentelen lejtőn lefelé! Elképzélhető! A teljes felszerelés súlyával a hátamon. Az egész batyummal, no!;. Szóval, én már nem tudtam fékezni, leállni még úgyse. Amíg bele nem vágódtam egy váratlan gödörbe. A fene se tudta már kikerülni, láttam, láttam én, hogy jön az a gödör, de attól a piszkos nagy lendülettől már semerre se bírtam elkanyarodni... Hát ekkor lettem én nemzeti hős: a rosseb egye! Mert hátulról, azaz odafönről abból a bizonyos csonkára fogyatkozott szakaszból, egyöntetűen csak annyit észlelhetek a bajtársaim, hogy a támadás lefújása után is Kis Jóska csak fut, rohan, szembe azzal a megveszekedett tüsszel, nem törődve a becsapódásokkal, nem félve golyótól, szilánktól, repesztől, semmitől, vi-

tézül neki a túlerőnek... míg jaj, végül elvágódik, puff, és föl se kel többé... Hát így igaz, minden így történt; csak nem vitézségből. Szent igaz, hogy elvágódtam, és puff, föl se keltem: nem ám, mert abban a percben el is aludtam, persze hogy el! Ha nem álló helyzetben, nem menet közben és nem árokszálon kuporogva, hanem végre egyszer vízszintes alakzatban pihenhettem!... S azt már körülbelül se tudom, mennyi ideig alhattam, ilyen szépen, hason fekve és hősiezen kinyújtózva, és hogy meddig működött a lövöldözés a fejem fölött; a lényeg, hogy nagyon becsületesen kialudtam magam. Mire fölébredtem, olyan mély csönd boltozódott a magasban, még egy árva madárfütty se az egész világon. Meg a jótékony, leghűségesebb szövetséges: a sötétség ... Így most már előbátorkodhattam a nyughelyemről, és kezdettem kúszni fölfelé. Valamerre, hogy megtaláljam az enyéimet. Jó hosszú kúzás volt, becsületszavamra! A fene se gondolta, hogy ilyen messzire curukoltak a véreim. Ahol addigra már kegyesen eltemettek ... El, el bizony. Egy megdicsőült hőst! Hát ha el tudjátok képzelni, mekkora ámulás tört ki, amikor mégis megjelentem! És hogy a továbbiakban milyen megkülönböztető bánásmód járt nekem! Na mindegy, régen volt, együnk csak, mert egészen elhűl!

Közben észre se vettük, hogy elfogyott a levesünk. Sőt az egész ebéd is. Mikor cserélte ki anyu a tányérainkat, s hogyan történt minden ennyire észrevétlenül... Pedig apa most is anyura néz (biztosan így történt egypárszor az ebéd folyamán is), és láthatja, mennyire figyel minden szavát; tarkója fölött megigazítja a kontyát tartó barna hajcsatot, és mozdulatlanul várakozik. Legföljebb annyi még, hogy átnyúl Orsi felé, s megérinti a vállát, figyelmeztetésül: kicsit hozza rendbe a kontyát ő is, arról soha ne feledkezzék meg. Apa mégis úgy gondolja, most már befejezi: – Így aztán a mai hadi helyzet: én bizony nem szereli!

tem a hegyeket, akármilyen szépek. Valahogy nem kívánom a lejtőt... És azóta nem is sétálok másfelé, csak a vízszintes utcákban ...

Hó, hohó, szünet azért egy percre se! Ő veszi észre, szemben az ablakkal, hogy megjöttek a többiek.

Csutka is itt van, természetesen. Elvégre látnia kell nincse Orsinak baja, kiheverte-e kis húgom a délelőtti strandolás vigasságait?

És ha Csutka, akkor egészen nyilvánvaló, hogy a húga is vele, morcosan vagy kevésbé úgy, de itt van. S akkor az ő kedvéért viszont Vörös Réz is, ez valahogy még az előbbinél is magától értetődőbb; mindenki tudja. S ettől mintha oké lenne végre minden.

Pedig egyáltalán nem. Mert mire körülnézünk (illetve, mire Réz amúgy becsületesen megrázná magát), Morcos már sehol. Ezt például hogy a csudába csinálta ilyen gyorsan?*

Ja és Orsi se!... Akkor viszont totál az ábra: együtt puszognak valahol. Ha egyszer ilyen a fehérség! Puszognak? Hiszen zene ez!

Igen, de mi?... Hiszen a rádió idekint nyugszik, a lemezek meg az én szekrényemben!

Akkor nézzük csak, járjunk hát bátran utána! Nyomási Legelő Joci (ilyenkor bezzeg nem késik a szemtelen), mögötte én, s leghátul a két dühös: azaz Vörös Réz és Ádám Ádám.

Megjelenésünk tiszteletére még föl is erősödik a hangzavar. Mintha ugyan mi bátorítanánk. Kunkorodik és kacskaringózik egy virgoncat, s olyan erőre vált át, szinte mellbe csap. Akár, ha magát a hangfalat vágta volna hozzánk!

Magnó. Át se lépve a küszöböt, rögvest megállapítható. 'De honnan röppent ide? A világúrból biztosan nem. Annál kevésbé, mivel még egy komplett kis hegy is magasodik az asztal közepén: csupa kazetta. S a vak is láthatja: vala

mennyi ebhez a csodához tartozik, nem a káprázat varázsolta őket elő.

Jó, ne veszekedjünk. De valóban: mi történt itt? Valaki talán hajlandó lesz arra, hogy megmagyarázza?

Persze. Orsi a varázsló, miért is titkolná. Olyan büszke rá, mintha aranyérmet nyert volna. Biztosra vehette: jól meglep vele minket, s ez bitangul sikerült neki. Mert hogy Cselestől kapta a magnót! Meg a kazettákat is.

– Kölcsönbe! – vallja.

Bevallom, magam se értem. Mert csakugyan mi ez az egész? Cseles a strandon. Cseles a megmentő, Cseles a magnóval és Cseles a csoda. Cseles a kazettákkal, és Cseles minden, vagyis Cseles mindenütt...

Csakhogy, ha én nem értem, az még semmi. Hanem, hogy a két hapi itt mögöttem! Egyszerre már lila is mindkettőnek a feje, és kidagad az ér a nyakukon, mint az öregembereknek: akkora kiabálásra készülnek.

– Fölforr az agyvizem! De mindjárt! – döccen először Csutka a szoba közepébe. – Mi az, hogy Cseles?

S rögtön a vezér is:

– Fogjatok le, vagy nekiugrok! Csutka:

– Orsi! Nem hallod? Én kérdezem!

Hugi a vállát vonogatja, és nevet a barátnője helyett is, aki még ilyenkor se képes rá.

– Mi bajod? – néz festetlen szemével barátunk arcába. ~ Fáj valahol?

i- És ha megfojtalak?

h Igazán? Te? Te fogsz engem megfojtani? Ma egyszer már majdnem sikerült!

Jaj, ráadásul milyen kihívóan és féloldalról néz rá, majdnem úgy, hogy még hátat is fordít neki.

Hol tanulta ezt, és kitől? És meg is toldja:

r Sivár vagy, tudod? Vigyázz!

Orsi valóban hátrál egy kicsit.

– Kölcsönbe. Megmondtam, nem? Fogalmam sincs, miért ugrálsz! Miért nem adhat nekem valaki valamit? És ha Cseles az? ő miért nem adhat? Egyszerűen adta, és kész! Állati rendes, nem? Kit csapott be? Téged becsapott? És én, hallod, én becsaptam valakit? ... (Jaj, csak nem akar sírni! Hugi, fékezd magad!) Ahelyett, hogy táncolnál velem! Ez borzasztó jó szám, figyelsz?

Csutka már-már hajlamos lenne a békülésre (okosabb is volna, ha táncolnánk, elvégre száz éve nem táncoltunk, itthon se, meg buliban se voltunk; egyszer talán más is előfordulhatna velünk, mint a fűzfa meg a Múzeum), Réz viszont mintha most kezdene igazán begerjedni.

Előbb félrelök a maga közeléből mindenkit, s így egészen a lányok elé ér, csaknem a lábukra lép.

– Éva!

Most már tényleg nagy a vész: hiszen ezt a vezér még soha nem mondta Morcosnak. Azt ugyanis, hogy: Éva ... Csak így, ennyire egyszerűen!

Megőrültek? Ennyire talán mégse veszélyes a helyzet!

Avagy nem is erről van szó, hanem megbetegedtek? Kitört rajtuk a féltékenység – csak az lehet ilyen mókás! Fertőző! Egyiküknél belobbant, a másili meg elkapta tőle. Akkor azonban csakugyan áll a zűr! Pedig ez, azt hiszem, nem hagy olyan nyomot, mint a fekete himlő.

Ahelyett hogy egészen mást firtatnának. Például, hogy honnan lehet a Cselesnek ilyen japán magnója? Mert hogy nem Amerikából, arra a fejem teszem, pedig abból csak egy van! (ő szokta így mondani, amikor nagyon szívós!) Egészen némán gondolok arra, hogy íme, talán mégiscsak lehetséges egy kis összefüggés a fényes szögekkel kivert, ékes dzseki és az esti vagonlátogalások, valamint a japán kazetták között, nem? . . . Ilyen buta volna a hugi?

... Tehát így, ezek után és ilyen cifra hangulatban térünk rá végre a témára. Amit reggel óta kerülgetünk:

ezért gabalyodtunk annyi hülyeségbe. Mert mindenáron valami mást akartunk csinálni, csak hogy ne kelljen erről beszélnünk. Azaz, az én leégésemről. Helyesebben és egész pontosan: a kettőnkéről – Kis Jogi és Kis Petár felsüléséről tegnap este, a vezér előrelátó intelmei dacára. Azokkal a ronda löszeresládáknak vélt lekvárral.

Nincs tovább; beszélgetésünk tárgya most már menthetetlenül konkrét: minden kibúvó elsáncolva.

Apa mintha tudna is róla. Mert mindig mindenről pontosan tud. Mások is csodálják ezért, biztosan, de eltanulni nem lehet tőle. így mondják: erre születni kell!

Szent igaz. Nyilván azért kezd egyszerre a vasútról beszélni, hogy megkönnyítse a dolgom. Mindannyiunk dolgát. Különben nem találná olyan fontos közlendőnek ezt az egészet. Vagyis hogy elújságolja idehaza a szállítási főnökség zseniálisnak minősített megoldását.

Az ábra a következő. Ha a kirakással túlzottan késlekedik az a vállalat, amelynek a címére az áru ideérkezett, akkor a veszteglő szerelvény egy egész vágánysort zár ki a forgalomból, s a pálya mindaddig nem szabadítható föl, míg a kiürült vagonokat szét nem lökdösik, vagy ki nem tolják a gurítódombra. Ezentúl azonban más lesz a helyzet. Mert az új rendelkezés értelmében átmeneti időre kihúzzák az öreg mozdonyok mögé, a holtvágányokra. Igen: a Múzeumba! A vén, kiérdemesült vasparipák hagytak maguk mögött egy kis helyet, pontosan erre a célra!... Hallod? Mintha előre tudták volna, hogy arra a pár méterre egyszer még szükség lehet!

Hát ezért annyira mozgalmas az élet mostanában a múzeumunk táján! Egyszerű, nem? Óriási! A forgalom gyorsítása fontosabb, mint a múzeumi rend!

Lehet, hogy nem egészen pontosan mondom, s nem érted meg rögtön, a tény azonban tény. Világos tehát, hogy a tegnapi lekvárkirakás teljesen törvényes volt. De azért ez nem zár ki semmit! Azt az egyet pedig különösen nem!

Azt, hogy közben ott valami más is történhet! És, ha történhet, akkor netán történt is!

A Cseles vagy a zsebes dzsekis: ez külön kérdés. Másfelől az is külön kérdés, hogy véletlenül nem ugyanaz-e a kettő? A dzsekis meg ő? Hiszen ott volt: nem vitás!

Próbáljunk csak gondollcozni!

Igaz, ez a vezérnek például nem a legerősebb oldala, tudjuk. Mégse értem egészen, hogy most mi a manóért le-gy-intget, mint akit a görcs rángat? Mintha azt mondaná, hogy fárasztasz, Petár, annyira unlak már a buta rémlátásaiddal, abbahagyhatnád végre; mi a nyavalyának pedálo-zol olyan vadul?

– Na látod! – forgolódik, hogy hallja-e más.

Mert ilyenkor sokkal bátrabb. Miután meggyőződött arról, hogy tiszta a terep: se apa, se anyu (áttelepültek talán a tévé elé, lassacskán itt is az ideje).

– Kapcsolj már át, légy szíves! – emelkedik a hangja, ír Nem érzed a helyzetet?

" Te'nem! – ennyit okvetlenül ki kell mondanom.

– Én?... Hadova papa is kifejtette, hallhattad! Vagy nem figyelsz az öregedre?

– Csakhogy nem azt fejtette ki!

– Nem-e? Mióta vagy süket, kis haver? Cselesre talán nem vonatkozik?

– Lehet. De az is, hogy nem.

Neki talán nincs szüksége pénzre?

– Más a kérdés, azt hiszem ... És ne kiabálj, ha nem muszáj. Arra kérek.

– Oké, kérjél... Csak az lila nekem, hogy miért nem föltételezhető? Próbálj már koncentrálni egy kicsit... Szerintem mindenkinek jól jön. Aki ilyesmit vállal, mind azért teszi, mert különpénzre van szüksége, világos?

– Az ám! A papájától nem is kenhet ennyit!

– Mennyit?

– Például japán magnóra! 116

- Rémekeket látsz, kis haver! Rosszat álmodtál, vagy tényleg meghülyültél?

Erre azonnal meglendül a jobb karom, szinte akaratlanul és olyan gyorsan, hogy magam is csak akkor veszem észre, mikor már magasban az öklöm, mintha valami emelőcsiga rántotta volna föl a csillár felé.

- Ki a hülye, mi?! – kiáltom (azt hiszem, kiáltottam). -Gyáva vagy, mondta már valaki?

- Állati, hogy milyen verekedős lettél! – billenti előrébb a fejét, óriási nyugalommal. – Üss már, vagy elkéssel!

Senki se ugrik közénk; fogalmam sincs, mitől bénultam le mégis.

Így állunk tehát. Buta vita, nem sül ki belőle semmi. Üres szájtépés, hagyjuk a fenébe! Egyelőre.

És Csutka? ... Fantasztikus! Pipás, vagy leakadt a rugója. Úgy hallgat, mintha itt se volna.

Tapogatja sima koponyáját, legalább olyan elmélyülten, ahogyan a nagyvilág bölcsei a pofaszakállukat tépdetik a televízióban.

Még mindig, amikor pedig Réz már készülődik is. Valahogy nincs kedve maradni. Azt mondja, apa, anya mozijegyet vett, és együtt mennek.

Na igen. Aki elhiszi, higgye csak ... Habár nem egyedül indul; ha Vörös Réz útnak ered, akkor Ádám Éva is; morcos kedvét ugyan föl nem adva, de azért elszántan és valószínűleg boldogan.

Ádám Csutkának talán nem egészen tetszik a leánytestvér ilyenforma távozása, mégse szólal meg, még mindig nem, egy taligára való aranyalmáért se tenne ilyent. Legföljebb annyi történik, hogy gondterhelten lóbálja az agyát, de ezt is csak akkor, amikor végre két főre csökkent az Em-Gé jelenlévő tagjainak a létszáma.

Tehát igazán nem tudom, minek köszönhetem Csutka kitartó ragaszkodását? Hogy mégis. Egyedül ő – és ugye mindenféle marasztalás nélkül... Az a bizonyos féltékeny

ség pontosan így jelentkezik? Nem hiszem. Szóval, ha nem is amiatt, amiért eddig olyan szépen rágtuk egymást, hanem egyszerűen csak Orsi az oka? ... Hát arra ugyan várhat, amíg egy ilyen szabad szombat délutánján elszakad anyu piperecuccaitól; nem, ilyesmire a hugi képtelen, a bűvölet csábítását meg se kísérli legyőzni, ez nagyon is érthető, csak szegény gondolkozó barátom nem fogja megtanulni soha; csuda szép jövő vár rá, ha így folytatja.

Mindegy. Mégiscsak itt van. Velem. Senki által nem irigyelt és nevezetes lebögezés után ő az egyetlen. Lehet, hogy azért, mert délelőtt is elsírt a strandon, még hozzá elég vastagon. Legalább olyan látványosan, mint előzően én. És az csak nem lényegbevágó különbség, hogy az egyik a vízben, a másik a Múzeumban! Vigasztalhatom hát magam, hogy nem kizárólagosan Orsi miatt, és nem mindazért, amit az a dög magnó fölkevert.

Nem vigasz kérdése, ebből elég. Egyenes és kényszerű a helyzet. A jelenlegi ábra szerint nincs más választásom: egyedül ővele szövetkezhettek. Hiszen szerintem a vezér már nem is akarja, leplezetlenül dobja az ügyet, füttyül az egészre.

Ebben, azt hiszem, nem tévedek.

Ádám Ádám tehát. Igenis ő. A Csutka. Valaki kell az ember mellé, amikor ilyesmire készül. Hogy ki kell lenünk mégis, vagy másképp derítjük föl a Mozdony Múzeum titkát: nem könnyű feladat, beláthatod. És akkor miért ne éppen Csutkával?

Én vagyok soron, nekem kell kezdenem. Pontosán azért, Pajti, mert én többet tudok róla, mint ő énrólam. Hiszen azon kívül, ami csak ezután fog kiderülni, olyasmit azért talán már tisztán látok, hogy például az én húgom az, akiért fönnakad a szeme, s bár nem egészen adok neki igazat, mégis jobban tudom, mint ő, hogy Tarka Barka bizony az ő kedvéért tatarozza magát folyton, s igenis neki akar tetszeni, senki másnak, se a vezérnek, se Cselesnek (még a

magnó öröme se!), biztosabb ez, mint egy sikeres víz-befűlés: ezt simán nyugtázhajta, nem kellene rágnia magát!

És pont úgy áll itt Csutka, egyáltalán nem vitézül, hanem mintha várna. Biztosan arra, hogy én kezdjem. Ketten maradtunk, s ez jele valaminek.

- Várj – intem. Azonnal élénkül az arca.
- Hová mész?-kérdi, és zavarában leül.
- Csak előbb megmondom neki, mindjárt jövök.
- Kinek? – áll föl inkább megint. – Mit?
- Tudod, én mindent el szoktam mondani neki. Akár sikerül valami, akár nem. Elhiszed, hogy figyelni? Csak most az egyszer jó lenne, ha előre is szólnék neki.
- Meghallgatja?
- Te nem számolsz be senkinek? Este sem?
- Én? Nem beszámolás. Figyelsz? Amint hazaérek, megnézem, rendben van-e, és ha kell, hát átrendezem. Mert bizonyos napokon észreveszem, vagy inkább rájövök, hogy most másképp kell... – s azzal Csutka mélyet sóhajt.
- Neve van?
- Én úgy hívom, hogy Amundsen.
- Jé ... Az utazó?
- Ő meghalt. Az Északi-sarkon, repülőgéppel, tudod ... Ez más. Az enyém csak Amundsen.
- Igazad van.
- Hangok, magnón. Érted? Gyűjtemény. És él. Tudniillik, folyton szaporodik. Figyelj! A legérdekesebb: egy vonalzóra fölfeszített gumipánt, hosszában. Így. Megpendítem, és hangot ad. Ez természetes, mert mindennek van hangja; észrevetted már? De ezé olyan semmilyen, egészen vacak. Viszont, ha mikrofonközeiben történik ugyanez, akkor a magnószalagon gyönyörűen zenél!
- Hogy fedezted fel ?
- Várj ... A legszebb az esőcsepp! Tegnapelőtt sikerült

fölvennem ... Ahogy a kőre hull! Nagyon nehéz volt, hogy közben a magnó el ne ázzon. De most már a legszebb!

– És?

– Ki kell várnom a jó időt, majd ha elmúlik ez a bor-2asztó meleg. A szélben a fű hangja! Nehéz, éppen a szél miatt. Mert nem mindegy, merről fúj. Aszerint kell a mikrofont elhelyeznem. Persze a gyűjtemény azzal még nem lesz kész. Rengeteget kell pótolnom, egy csomóról új fölvétel lesz, mert már tudom, hogy melyik nem sikerült egészen.

– El bírod dugni?

– Amundsent?

– Mert a húgod? És a papádék?

– Nem törődnek vele. És oké, hogy nem. Éva nem mer kutatni, az öregek részéről pedig semmi vész. Magnótekercek, és pont.

– Nem tudják, hogy Amundsent?

– Este hallgatom, amikor már békén hagynak. Meg aztán nem dübörgök, semmi szükség rá. Ezzel a hangerővel nem ütöm át a falakat... Különben is: mindenkinek jár, hogy naponta egyszer egyedül lehessen.

– De én most tudom. Nem baj?

Csutka az ajtófélfának veti a hátát, és nézzük egymást sokáig. Nem biztos, hogy ugyanarra gondolunk.

Ami megtörtént: megtörtént. Tiszta tény, hogy „beavatott”. Ezt a fajta jó érzést még soha nem tapasztaltam. Elönt, betakar, simogat. Bizserget, mint amikor múlni kezd a viszketés.

Mégis, csak állunk mindketten, változatlanul. Tudniillik, a jó forróságon kívül azt is érzem, hogy megint én következem. Tartozom neki. A beavatással, igen. Viszonzásul és köszönetképpen.

– Az enyém: Pajti.

Széttárom a karom. Már a mozdulat közben észrevettem, és villant is valami belső jelzés, hogy ez teljességgel

fölösleges. De addigra megtettem; hát egyszerűen így maradtam. Hiszen nem akartam én egyebet mondani, csupán azt, hogy látod, testvér, így vagyunk: egyikünknek Amundsen, a másiknak Pajti.

– Rögtön a legelejétől kezdve, csakis Pajti.

Csutka fölkapja a fejét, és irtó gyorsan kérdezi, szinte közbevág:

– És szeret? ...

– Várj; az a vége ... Egyszer úgy éltünk apával és anyával, hogy nagyon rossz volt. Itthon. Nem tudom pontosan, miért. Aztán, amikor az utánfutónk megett. Mert anyu a kórházban maradt, apának meg valahogy nem volt pénze, és ez elég sokáig tartott... Szóval ajándék se nagyon, még karácsonyra is alig. Huginak rongylabda, Jocinak csörgő, házilag barkácsolva, meg ami kölyökkerünkéből megmaradt. Én azonban épp ebben az időszakban szúrtam ki a kirakatban, a Centrum csillogó üvege mögött száguldozó villanyautót. Mondták az ámulok, hogy alighanem távvezérléssel is irányítható. Én egészen karácsonyig, minden délután ott cövekeltem előtte; szerencse, hogy az orrom nem fagyott oda az üveghez ...

Amíg apa véletlenül föl nem fedezett. Egyszerre csak ott állt mögöttem! Képzeld el! Lehet, hogy régóta, én nem tudom. Amikor az üveg tükrözésében észrevettem, már csodamód fázott...

– De ugye nem vette meg neked ?

– Honnan tudod?

– Mert... azt hiszem ... akkor nem lenne a Pajtid

– Sokára, amikor már nem volt se karácsony, se semmi. Nem azt, hanem fából. És nem autó, hanem mozdony. Vajy nem is az, de majdnem olyan. Semmi sincs rajta, csupán mindaz, amitől mégse lehet más, csakis mozdony. Szegény Pajti. Apa hozta, biztosan odabent csinálta, a vasútnál. Talán segítettek is neki, azért nem készült itthon. Érted? Most azért már gazdagabb. Azóta szereltem rá lámpákat,

és ravasz matricák is kerültek a kazán oldalára. De azért még biztosan kinevetnének, így is, hiába minden. Nem baj. „Egy ilyen primitív vacak!”, mondanák rá az okosok. És hát hogyan lehet ezt a „hulladékot” éveken át őrizni?

– Haragszol?

– Senkire ... Csak nem akarom, hogy bántsák.

– És ha nem bántanák?

– Nem tudhatják, hogy egyáltalán nem primitív, és nem is vacak! Hanem a Pajti. És hogy este mindent el lehet mondani neki. Megbeszéltem vele, hogy megvár. Akármilyen későn jutok hozzá. Vagyis, amíg jelentkezem... Nagyon régóta tart így ...

Csutka nem akar leülni. Igaz, nekem is könnyebb, ha mozgok, járkálhatok itt a nagyasztal hosszában, ő még mindig támaszkodik. Sőt le is guggol, háttal a falnak, ahogy gondolkozni szokott.

Tudom, hogy így a legjobb. Minden. Amikor ennyire nagy a csönd.

Többé nincs titkunk egymás előtt. Tanácsalanságom ugyan nem szűnt meg a Cseles-ügyben, de így ketten ki fogunk találni valamit. Elvégre nem véletlen, hogy ő köztünk a Gondolkozó.

És annyira biztos, mint hogy a fű kinő tavasszal, ezentúl a szövetségem.

Ha senki se tart velünk: mi, kettesben igenis megtesszük, amit muszáj...

... Látod, Pajti, hát így alakultak a dolgok. Ha fölkapod az orrod: becsszó, hogy összeveszek veled. És utoljára kérek, ne haragudj, hanem bocsásd meg, jó? ... Mert ez nem árusítás, értsd meg végre, örökké nem maradhatsz titokban; az olyan lenne, mintha letagadnálak. Vagy szégyellném a barátságunkat. Márpedig ez nem igaz, vedd tudomásul!

Különben is: amit Ádám Csutka tud, azért még titok marad. Mert ő meg én most már egyek vagyunk. Kérlek, eszerint gondolkozz.

És inkább sajnáld, hogy csak most lett ilyen a világ. Ha előbb történik: már rég jóbarátok lehetnétek!... Amundsen és Pajti... Azt hiszed, nem volna szép?

Cseles magnója a lányoknál, Japánból. Fekete Virág – Számonkérés – Veszélyben a Múzeum!
„Saját lábon” a bontóba. És egy iszonyú robbanás

Furcsa dolog, hogy ennyi ünnep van a világon. Ugyanis egyik sem ünnep, legföljebb nem kell iskolába mennünk. Meg hogy apa otthon van délelőtt. Különben pedig olyan összevissza szakad ránk ilyenkor minden, mint például ezen az utolsó szabad szombaton is. '

De aztán vasárnap! Pontosán fordítva!

Ugyan mi a csuda történt? Semmi. Nem is tudom, hogyan telt el, annyira semmi. Az idő olyan kínlódva haladt, mintha egy egész úttörőtábor kapaszkodott volna az óramutatóba, hogy ne bírjon mozdulni. Mindenki készülődött valamire, önmagában. A földet bámulva vagy a tréningcipőjével bajmólódva, kifűzve, visszafűzve, leguggolva, fél térdre ereszkedve, lassan és irtó kényelmesen. Tervezetések és néma számígtatások. Hogy: ne... Hanem holnap. De akkor aztán igen!

Csak mi ketten Ádám Csutkával. Hiszen megfogadtuk egymásnak, hogy azért is kitalálunk valamit! Mondom: azért is!

S ennek megfelelően: reggel, mihelyt a lábát betette, félrehúzott a terasz túlsó sarkába, és közölte titkos döntését:

- Holnap beszélék Cselessel!
- Ühüm – gondolkoztam, ahogyan ő szokott. – Megpróbáljuk?
- Holnap! Hétfő reggel, azonnal!... Az iskolában!
- Nem félsz?
- Minden akció kihallgatással szokott kezdődni, nem?
- Megtudja, hogy nyomozunk ...

- Akarom is!... Vagy soha nem derül ki semmi!

Ennél több szót nem váltottunk. Viszont most már akármi történt is, mi ezentúl semmi másra nem gondoltunk, hanem egyfolytában egész vasárnap a hétfő reggelre. És vigyáztunk arra, hogy az Em-Gé fiú- és lánytagozata közül senki se találja ki a gondolatunkat. Csutka olykor rám nézett, rendszerint egészen váratlanul, s ezzel bizonyára segített a hallgatásban.

Neki meg az okozott nyugalmat, ha tapasztalhatta, mennyire figyelek rá.

A mélységes csönd tehát... Még az új (vagy újonnan a házhoz került) csuda magnó se szólt odabentről. Pedig nyilvánvaló, hogy a két megalkuvó ott pusmog a nemrégiben leányszobának kinevezett rejtekhelyükön. Ebben biztosak lehettünk, hiszen köztudomású, hogy féltett húgom csak olyankor foglalkozik önmaga kicifrázásával, amikor senki se látja, mert az anyu képes újságjaiból kitanulmányozott pipereművészet gyakorlati technikájával leghűségesebb barátnőjét se kívánta kiokosítani.

Apa is, mintha csak unalmában fogott volna bele... Valószínű, hogy nem is ezzel kezdte, nem itt vágott a történetbe – hanem mi észre se vettük, amikor a mese elindult.

Jól hallottam: anyuról volt szó! Akkor ez már csakugyan igazi, és nem történhetett túl régen. Azonkívül: nem nagyapánktól örökölte, hogy adja tovább, hanem pofonegyszerű az egész, és egyenesbe megy az adás!

– Emlékszik, Erzsike? – fordult apa hátra anyuhoz, aki épp ahhoz készülődött, hogy gyömködni kezdje férje vállát és tarkóját; de ha már így alakult, akkor sokkal fonto-sabb, hogy előbb gyorsan megigazítsa a kontyát. Ami a legritkább esemény napközben, hiszen egyébként arra a legbüszkébb, tudod, hogy a kora reggeli föltűzés után hozzá se kell nyúlnia többé, egészen késő estig, a tévé végéig egyszer sem.

Csodálkozott is apa egy hosszút. Hátrahajolva, kitekeredett nyakkal nézte, csak nézte anyut, míg végre elhatározta magát a történet folytatására.

– Szóval, ahol katona voltam. Két évig, mint minden valamirevaló ifjonc akkoriban. Nem itt, hanem egy másik városban. Olyan messze, hogy anyátok legföljebb egyszer jöhetett látogatóba: úgy emlékszem, mindig a hónap utolsó vasárnapján, ugye, Erzsike? Ti akkor még sehol se voltatok. Anyátok a menyasszonyomnak számított, és igazán is az volt... Na, éppen ezért, piszkosul lassan és gyötrődve muladozott az a bizonyos két utolsó vasárnap közötti idő, egyre nehezebben, a fene rágta volna meg! Pedig találtak ám számunkra elfoglaltságot minden percre, gondolhatjátok. Amikor meg nem, akkor viszont ott volt a cukrászda, hű, micsoda puccos, csillogó cukrászda! Egy távolba szakadt, árva katona részére valóságos bálterem. Nem is jártunk mi máshová, csak oda a Fő utcára, minden szabad percünkben. Mégpedig legalább záróráig!... Jaj, de hát nem ez a baj, fiaim. Hanem, hogy sohase volt elégünk belőle! Mert akkor is meg-megrohmoztuk az álompalotát, amikor éppen semmiféle kimaradási engedély se lapult a zubbonyunk zsebében. Amolyan biztos terepszakaszon kiépített, titkos kijáratok segítettek bennünket az elpárolgá-si manőverezésben. Jól működött minden: egész héten vigyáztunk arra, hogy ezek a „kerítésparancsnokságnak" emlegetett zugok el ne tömődjenek, és rettentő szorgalommal ellenőriztük őket naponta többször is . . . Egyetlenegyszer buktunk le, akkor is a legrosszabbkor. Ügy ütköztünk a szolgálatos őrzőjáratba, egyenesen, mintha falnak estünk volna. Ketten a haverommal. A pajtásommal, a bajtársammal; hívhatjátok, ahogyan akarjátok ... De, mondom, a legrosz-szabbkor! Mert ezután következett az a vasárnap, amikorra anyátok, vagyis a menyasszonyom látogatását vártam. A haverom meg a feleségét a kisbabával... Na szép, ugye? Az őrzőjárat ugyanis teljesen szabályosan járt el, aminek kö

vetkeztetvén másnap bizony ott állhattunk a gyönyörű sor végén, kihallgatásra rendelve. Mentségünk, természetesen, nulla, óriási nulla. Mégis, csodák csodája, nem vágtak fogdába, meg más, léleknesmesítő gyalázat se ért bennünket. Hirtelenében föl se fogtuk, mitől ilyen kíméletesek velünk? Tudniillik mindössze annyi, hogy következő nap riadóöltözékben kell mozgolódnunk, ébresztőtől takarodóig, végig. Ha végig, hát végig, csípje a bánat, ebbe nem fogunk belehalni !... Szóval, ahogy mondtam: riadóhacukában; jól van. Nem éppen a lelegserebb viselet, de kibírható. Teljesen menetkészen: a „házunk” a hátunkon, puskára föltűzött szuronnyal, akkor még ez a módi járta. És sisak a fejen. Ami a legrondább dolog a világon: egy-két órai viselet után kezd a katona szabályosan meghülyülni!... Meg hát! Annyira, hogy képes ezen a reggelen is kihallgatásra jelentkezni! Kilépést kérve a városba . . .

Alighanem irtó bután bámulhattunk apára, mert megszakadt a mese, s elég hosszú szünet támadt. Vonogatta a vállát, igazgatva a tarkóját anyu keze ügyében, hogy hatékonyabban érvényesülhessen a jótékony masszírozás gyógyító ereje.

– Kilépést, igenis! – folytatta büszkébb hangon. – Hiszen anyátok napja volt esedékes, és én megígértem neki a cukrászdát! Hát abban a pillanatban világosodott meg száraz agyamban, mekkora büntetés ez az átkozott riadókézsültségi beöltöztetés! Mondom, abban a pillanatban, amikor elhangzott az „engedélyezem”! A keservét, persze hogy „engedélyezem”, de a riadós maskara marad! Mert ami egyszer kiröpült a szolgálatvezető száján, az kint volt! Mehettem hát Erzsikém elé sisakban, föltűzött szuronnyal, akár ha három kémet kellene bekísérnem a siralomházba! ... Hát még, hogy ketten álltunk ott teljes fegyverzetben: hiszen a pajtásom ugyanúgy! Na, el is kezdte a csöppség a bömbölést, mihelyt az apja közelebb lépett. Röhögés, állj! Nem értitek? Gézengúzok! Megjárhatjátok

még ti is!... Mert azért mégiscsak megtörtént a megölelés, az átkarolás, noha nem könnyen ment. És az is, hogy megcsókoltam anyátokat. Igenis, nem szégyellem: megcsókoltam ! Riadóöltözékben.

A cukrászda a Fő úton! Az álompalota! Abba azért beültünk. Mi, négyen és a baba. Krémest kértünk és dobost. És sok-sok üdítő innivalót, mert ők nagyon kitikkadtak az utazástól. Meg ugye az átélt izgalmak miatt, természetesen. Ültünk, és ettük bizony a krémest, iszonyú illedelmesen, mint a francia filmekben. Sisakban, szuronnal. Kabarés látványt nyújthattunk, s az unatkozók alighanem azt hitték, valami furcsa baj történt, vagy titkos jeladás talán, amit művelünk. El is kezdődött lassan az Éjdompalota elnéptelenedése; mire először körülnéztünk, alaposan kiürült már. Kértünk hát gyorsan még egy forduló krémest és dobost. És ki-ki megcsókolta még egyszer, aki hozzá tartozott. Ja, még valami! Ménkúmód büszkék voltunk: jobb kezünkkel tartottuk a szuronyos fegyvert, a ballal birkóztattuk a süteményesvillát. Abban a bizonyos második fordulóban már primán sikerült. Győzelem, gézengúzok, irtó nagy győzelem!

Lehet, hogy nem éppen ezen a ponton fejeződött be, én ugyanis már nem tudtam egészen figyelni. Hanem arra készültem, hogy mielőtt bárki másnak eszébe jutna, hogy ez megint afféle „hadova” csupán: gyorsan a fejébe vésem mindenkinek, hogy tévedés, testvérek, mert ez az egy most duplán is igaz! Ahogy neked is mondtam, Pajti...

Míg azonban erre összpontosítottam, másoknak egyéb teendői akadtak. Például éppen Ádám Csutkának. Akkor vettem észre, amikor a vezér átnyúlt az asztal fölött, és odatenyerelt a Gondolkozó orra elé. Ehhez bizony föl kellett kicsit emelkednie, utána még egy percig így is maradt. . Tudniillik annak a bizonyos notesznak a lapjai közé csapott Réz váratlanul, ahová Csutka apám „hadovait” gyűjti vagy inkább statisztikázza. A következő mozdulattal pedig

fölkapta, és bűvészgyorsasággal süllyesztette el valahová: talán ráült, zöld-fehér melegítőjébe rejtette, netán megette.

Mindenesetre rettentő szigorú képet vágott, s ugrálni kezdett mind a két szeme.

– Elkobozom! – köhögött és hörgött közben; tudhattuk tehát, hogy komolyan gondolja. – Ennek vége!

Csutka nem mosolygott, csak megszántotta ujjaival csil-logós koponyáját, s mindössze ennyire méltatta a vezér föllángolását:

– Ázz el!

Gondoltam, odasúgom a szövetségeseimnek, hogy nincs szükség ijedelemre, majd én visszaszerzem, de ő megelőzött, ő súgott, nem én.

Először is, hogy sebaj, van neki otthon másolata is, és az az igazi, mert ott már rendszerezve sorakoznak a történetek, témák és időszakok szerint csoportosítva.

Aztán közelebb csúszott hozzám, s a hosszú padnak egészen a végére kerültünk.

Amundsen. Természetes, hogy nem várhatott vele tovább : nekem is tudnom kell arról, suttogott, hogy a hanggyűjteménye megszaporodott. Tegnap este óta. Egyetleneggyel.

– Nem tudom, honnan jutott eszembe – olvastam le a szájáról, annyira halkán mondta. – De rögtön sikerült. Elsőre!

A ceruzahegyezés hangja. Vagy inkább a műveleté. Ahogyan a két ujjunk közé fogható kicsike szerszámnak, a ca-ruzafaragónak a kerek nyílásában forgatni kezdjük a színt. A pirosat vagy a kéket, mert ezeknek a fája puhább, mint a fekete grafité. És lassan kell csinálni, figyelmesen: nem szabad túlságosan szorítani vagy nyomni és beleerőltetni a ceruzát.

– Énekel, elhiszed? – mosolygott most már Csutka, mint aki álmában beszél. – Nem számítottam rá. Azt hittem,

sercegni fog vagy pattogni, hiszen a mikrofon nagyon érzékeny ... De nem! Énekel, érted? Csak óvatosan kell: folyamatosan csavarni, nem gyorsulva, egyenletesen.

– És szép?

– Szép.

– Ha minden este találnál egy újat...

– Nem lehet.

– Akkor gyorsan sok lenne... És egyszer csak Nagy Amundsenné változna!

– Sssz . . . Hallgass!

Igaz. De így aztán megint a csönd. Aminek alighanem az a természete, hogy nem szakítható meg. Hiába minden, nem akar abbamaradni.

Nem is engem izgatott leginkább, hanem másokat. Ádám Csutkát és Vörös Rézt sokkal keservesebben. A véget nem érő némaság odabentről. Merthogy apu meséje véget ért, mi az oka annak, hogy nem sívítózik a magnó. Visszaadták? Mikor?

Á! Hülyeség! Nem lehet!... Hát akkor? Egyik se varázsló.

Ráadásul ez a csupa csönd nem jellemző sem Orsira, sem Morcosra.

Ez a kettőjük izgalma leginkább: a vezéré, és sajnos a szövetségesemé. Nekem legföljebb segítenem kellene Csutka miatt, hiszen akármilyen bölcs is, azért látható, mennyire bántja a dolog. Más részről Orsi viszont mégis a húgom, és nem rossz lány, tudom, csak amúgy tarka, és eszméletlen, hogy mennyire szélütött, de nem baj, Csutka úgyse veszi észre.

Akkor tehát döntés: megnézzük! Egyhangú: még a sarokban terpeszkedő és munkanélküliségét rettentően unó utánfutó kölyök is így szavazott, minden különösebb megfélemlítés nélkül.

És valóban! Üres a „leányszoba”, mint egy kongó hordó! Erre számítottunk legkevésbé.

Az öcskös ért be elsőnek, hiszen helyből is akkorát ugrik, mint az egész szoba. Becsületére írandó, hogy a küszöbön túl azonnal fékezett, hogy mi is szabadon gyönyörködhesünk. És mivel egyikünk se mukkant, gyors röhögésbe fogott.

Mert a magnó ott terpeszkedett teljes pompájában az asztal közepén. A vezeték vége rendesen a fali csatlakozóban. Csak a gombot kellene benyomnunk, és azonnal szólna. Vége volna a csöndnek egy pillanat alatt.

Csak hogy eszünkbe se jutott. Attól bolondultunk volna meg igazán! Most derült ki végérvényesen, hogy nem a csönddel volt bajunk, s nem a zenebona hiányzott – hanem ők!

Körülálltuk az asztalt, Réz kezdte átrendezni a föltornyozott kazettákat, teljesen céltalanul rakosgatta egyiket & másokra, majd ugyanúgy le az egészet, de a címét egyiknek se olvasta el. Ha Morcosnak szóló titkos üzenet íródott volna valamelyikre: úgyis kiszúrná. Csutka viszont meg se mozdult, mint akit mellbe vert a váratlan néptelenség. Félt, nehogy olyasmire bukkanjon, ami Orsíról árulkodik; inkább nem nyúlt semmihez.

Ez így teljesen huzatos. Elpárolgott az agyunk, a fantáziánk meg szárazabb az agyagnál is. Nem tudom, jobb lett volna-e, ha a magnót se találjuk itt.

Hová lettek? Miért? És mikor? És miért, ha ezt meg itthagyták? Vagy miért nem vitték magukkal.?

Nem emlékszem, mikor vettük észre anyut. Azt se, hogy melyikünk riadt föl elsőnek. Fogalmam sincs, mióta állhatott a hátunk mögött.

Annyi biztos csupán, hogy Joci egyszerre csak belesü-völtött az átkozott csöndbe:

– Hú! Üres a bélésem!

– Ma még nem is ettél, szegény? Ez már anyu hangja volt.

Anyut néztük, ahogy mosolyog. Mert nem mindig ilyen, 132

és nem igaz, hogy folyton jókedvű. Csak szép. Es olyankor leginkább, amikor mosolyog.

Látta a lebénult, tehetetlen társaságot; értette, persze hogy értette, mindig ő érti meg legelőször. De azért nem komorodott el az arca.

– Ki éhes még? – kacsintott, hunyorgott cinkosán. – No? Ifjú mozdonyosaim?

Mivel azonban nemcsak megbénultunk, hanem legalább annyira el is némultunk, és egyelőre semmi remény nem mutatkozott arra, hogy hamarosan kigyógyulunk: pár pillanat múlva halkan elnevette magát. Igen, neki sikerült.

– Akkor zsíros deszka vöröshagymával! – nyitotta föl a kamra ajtaját. – Múson kívül! Jó lesz? Mindenkinek jár, aki itthon van!

Csak Joci tudott kiabálni, de ő aztán valamennyi hímnemű hős nevében:

– Hurrá! – süvöltötte jóval nagyobb hangerővel, mint egy kőbányában megengedett zajártalom legfelsőbb szintje. – Csúcs! Éljen!

...Hétfő! Végre, hétfő!

Hát akkor hajrá! Nyomás, mert múlik az idő; van mit behoznunk!

Mire kettőt fordulok, és indulnék a fürdőszobába, fölfedezhetem, hogy máris egyedül maradtam. Se Orsi, se az utánfutó! Hajnal előtt indultak neki a sulinak, vagy a forgószél kapta ki őket az ágyból? Az öcskös talán nem is mosakodott, csak amúgy beleugrott a nadrágjába, és elszelelt a kutyafülű, mint az aranyásó a megtalált kincessel!... Jó, de a hugi is? Neki aztán igazán nem szokása a kapkodás!

Nem okoskodunk tehát, hanem indíts!

Messziről látható (számítottam is rá), hogy az utolsó utcakereszteződésben a sarkon, a falhoz húzódva ott vár rám Ádám Csutka.

Igen, elvégre az a dolgunk, hogy odaálljunk Cseles elé. Ahogyan megbeszéltük: rögtön reggel, legkésőbb az első szünetben. Ő fog beszélni, rendben van: neki kétszeres a mondanivalója. Elvégre, mindenem túl, a kölcsönmagnóról is lesz egy-két kérdése, elsősorban abból a szemszögből, hogy miért épp Orsihoz került és legfőképpen: mikor.

Szóval, ő kezdi majd, én azonban vele leszek.

Csak hogy a fontos dolgok természete alighanem az (helyes volna, ha sürgősen megtanulnám), hogy más kerékre forduljon minden, s nem úgy, ahogyan terveztük. Mert végre itt az első óráközi szünet, eddig oké; indulás! Cseles osztálya azonban, a 7/a, tudod, valami rejtélyes meggondolásból éppen a világ túlsó végében székel – míg ellenben Orsiék majdnem a nyakunkban, háromlépésnyire. Meg aztán a csuda tudja, hogyan (nem vagyok én bölcs, de még jövőmondó sem), nemcsak azért, de különben is úgy sikerült, hogy előbb mégis Orsi...

Annál inkább, mert alig két pillanat, és Vörös Réz máris visszafelé tart, pontosan szembe velünk. És hagy a gubanc, nyilván, mert úgy elhúz mellettünk, mintha nem is tartoznánk egymáshoz. Lehet, hogy ő is a magnó ügyében kísérletezett, csak ő természetesen Ádám Évánál, akit a szokásosnál még morcosabb kedvében talált.

Akármi történt: tény, hogy Réz már végzett is. Cifra az ábra: nem értem. Hajnalban érkezett ma az iskolába mindenki? Vagy már éjfélkor beköltöztek?

Jó; a mi dolgunk más. És Orsit nem is a barátnőjével találjuk, hanem teljesen egyedül, az ablakmélyedésbe bújva.

Az ablakmélyedés egyébként osztályon fölüli ötlet; így aztán automatikus, hogy én egy kicsit lemaradok, és nem hallhatok mindent tisztán, ami nem tartozik rám. Csak éppen valamit, óhatatlanul.

Cseles nevét például, rögtön az elején. Világos, mint tegnap az égbolt. Mert ugye mégiscsak ő mentette ki hugit a vízből; köszönet érte, százszor, ezerszer, éljen! Domborított

utána a hapi elég nagyot, a magnó azonban ... Szóval, éz a két móka együtt.. . meg a tegnapi eltűnés, ráadásul minden gyanúsítgatás fejtetőre állítva, azáltal, hogy igenis a magnó nélkül; hát mi ez?

Mondom, Pajti, nem hallhattam mindent, s nem is bánom. Efféle varázsszavakat azonban elég sűrűn: „kölcson”, „szívességéből” meg hogy „csak úgy”, „mi van abban”, „nem hiszed”? – satöbbi.

Aztán egy emeltebb szó:

– Adta? – indulnak Csutka ujjai a saját koponyája felé, hogy ezzel a mozdulattal is nyomatékosabb legyen a kérdés, de félúton megáll.

Orsi azonban szemtelenül biggyeszt.

– Adta! – vonogatja közben a vállát. – Ha tudni akarod! Es nemcsak nekem!

– El ne higgyem már!

– Különben láthattad ...

– Nem láthattam! •

– Kár.

– Szóval, nemcsak neked, de mégis neked ...

– Nézd, ne tragédiázz... Kérlek, jó?

Szünet-e vagy csak én nem hallom. Mosolyszünet, méghozzá abszolút. Nem baj.

Mert hugi egyszerre egészen átvált:

– Annyira szeretném, ha azt mondanád nekem: Virág...

– Virág???

Szegény szövetségesezem talán elszédült kicsit: mindenre inkább számíthatott, mint erre a bátortalan fohászra.

Nem. Csak közelebb lép a barátom, és igyekszik ő is a falhoz kerülni.

– Virág... Milyen virág? – kérdezi, igazán nem tehet mást.

– Csak úgy.

– Nem értem ...

– Ahogyan én mondom... Virág... Jó?

- Mondhatom, ha akarsz ...
- Mert olyan jó volna, ha így hívnának... Ha nem Orsi lennék, nem ez a buta név, hanem Virág. Csutka szeme fölragyog, mintha a telihold csillanna meg benne.
- Fekete Virág... – suttogja, nehogy holmi illetéktelen lekagylózza. – Fekete Virág ...
- Hogyisne! Miért Fekete? Amikor Kis! Csak- nem Kis Orsolya, hanem Kis Virág. Nem érted?
- Viszont akkor bárki úgy hívhatna! Mindenki és nemcsak én! Mindenki! Mert azt tudják, hogy KIS. Ahogyan Hadova papa. Vagyis, az apukád ... De azt egyedül én tudom, hogy Fekete Virág vagy!
- Lehet... Ha így jobb ...
- És mondjam? Most mindjárt?
- De csak egyszer! Egyetlenegyszer, érted?
- És titok lesz?
- Azért csak most.
- Akkor: Fekete Virág...
De ehhez meddig kell itt horgonyoznunk? Amikor úgy múlik az idő, mintha kergetnék!
Ezzel a lírával mindenesetre elértük, hogy másról legyen szó, ne a magnóról. Sikertől tarkabarka hűgömnak gyönyörűen elrendezni; alaposan szíven célozta a bajtársamat. És nincs sírás, nincs semmi, csak máris vége a szünetnek, itt a csöngetés!
Hacsak nem történik csoda!
Például, hogy éppen ez az emelkedett lelkű, szép beszélgetésük bátorítaná Csutkát a tette, vagyis arra, amit megbeszéltünk.
Persze hogy így történik! Alig egy óra még, tiszta történelem végig, a szabadságharc leverése, elnyomás, kiegyezés meg a többi, talán megússzuk, elvégre mást is kihívhatnak a táblához. Reménykedjünk – jön utána a nagyszünet.

Most aztán bőséges az időnk. De azért ne tékozzunk: emlékezzünk, hogy a 7/a messzi tájra települt.

Szerencsénkre már a kanyarodóból látható, hogy Cseles otí vanl A „helyén"! A folyosó legvégén. Az utolsó ablak kitűnő, világos háttér valóban, kiváltképp, hogy kőpárkánya is van, mégpedig befelé építve, nyilván azzal a cézzattal, hogy ő fölkapaszkodhasson, és diadalmasan terpeszkedve várja a követeket, vagy akik maguk jönnek.

Mint éppen mi, ketten.

Mire elébe érünk, a hatalmi jelvény rendeltetésszerűen látható, ahogyan egyik csücske a nadrágszűj szorításában engedelmesen a csípője bal oldalára feszül. Az a bizonyos piros zsebkendő ugyanis.

Azonnal fölfedezi, s kegyesen jóváhagyja, hogy a piros jelzést nézzük. És hogy még nem akarunk megszólalni. Pedig haláli biztos, hogy nem száll le onnan.

Azt mondja:

– Vártalak.

És mozzatja az orrát (ugyanaz a fülével, hál'istennek, nem megy).

– Tudtátok, hogy várlak?

A kihívás Csutkának szólt; válaszol is:

– Tudhattuk ...

– Akkor okosak vagytok.

Erre veszi Ádám Ádám a mély lélegzetet, s azonnal ki vele:

– Nem az a kérdés, hogy ki okos – vágja föl a fejét. -Hanem, hogy hagyj abba!

– Mit, barátom? És mikor?

Kaján a kérdés, és kaján a nevetés. Csutka koponyája nyugodtan csillog mégis: most nem nyúl föl oda, tenyerével nem takarja be a fényességet.

– Tudod jól! – mondja különösebb él nélkül. – Nem mindenki örül annak, ha verekszünk!

– Például?

- Orsi. Például. Kis Orsolya 6/a, Em-Gé ... Érthető?
- Na! Már reszketek is! – vágja Cseles csípőre a kezét, Csutka azonban nem utánozza.
- Ne reszkess. Semmi értelme – ingatja megint nagyon komolyan a fejét. – Hanem hagyd abba.
- Mit?
- Vagy én hagyom abba.
- Parancsolj, testvér, jogodban áll.
- Helyes ... Csakhogy abból nagy baj lenne.
- Nem hiszem. A felét sem!
- Mert ő bánná meg, érted? ... Kis Orsolya. Nagyon is szomorú lenne.
- Szomorú? És te mégis? – füttyent a koma éleset, és mímeli az ámulatot, mint egy vak kutya. – Bántaná szegényt, és szenvedne. Ügynevezett Kis Orsolyának nagyon fájna, ha abbahagynád; vagyis, hogy te hagynád abba. És akkor te mégis inkább eltűnsz? Ejnye, bajtárs, ejnye már... Nagy ember vagy, bele ne gebedj. Szobrot kapsz nemsokára, lefogadjuk? De azért vigyázz a lelkedre. Kár érte.
- Nagyon megbánná, én csak azt mondom... És azt gondolom, hogy ha jó voltál hozzá, és a magnódat is odaadtad neki, akkor ez azt is jelenti, hogy nem akarhatsz fájdalmat okozni, mert nem érdemli meg ...
- Cseles mintha taktikát változtatna. Egyszerre már komoly. És leereszkedik a magasságból, nem is támaszkodik többé a kőpárkánynak. Elhalkul, nem tartozik másra.
- Figyelj. Megmondtad neki? – kérdezi rendesen.
- Meg is lepi Csutkát. Hirtelenében csak visszalövi a kérdést:
- És te?
- Én? ... Én, mit? Neki???
- Hogy mit gondolsz? Illetve ... vagyis érzel...
- Te se mondtad neki, nagy királyom, te se. Vagy akartad?

- Nincs vagy. Tudja. Nekem nem kell mondanom semmit.
- Ha annyira biztos vagy ...
- Az is az én dolgom.
- Na! Látod! Akkor mi fáj?
- Hagyd békén! Ne adj neki magnót, ne mentsd ki a vízből, és mit tudom én. És ... és nem a te dolgod!
- Alig áll valaki a közelünkben. Itt nem lesz verekedés, nem érdekes az egész.
- Azonkívül most már nemcsak csöndesebbek, de hallgatnak is mind a ketten, elég szorgalmasan.
- Míg végül mégis visszazökken az ürge, a piros kendővel együtt a magaslatára. S előrelelendített bal lábával céloz az én irányomba (valóban cikis lehet, hogy egy árva szót se böktem még ki!).
- És te? – erőszakoskodik, és nevet megint.
- Vidd vissza a magnódat!
- Ezt akarod mondani?
- Csakis!
- Nyugi. Rossz a trilla ... Mihelyt visszakapom, világos.
- Nem. Oda vidd vissza, ahonnan szerezted!
- Köszörülöd magad, kis haver. Teljesen kiakasztasz. Aztán Csutkához:
- Mikor raktad ki a barátodat a huzatba?
- Tudjuk, honnan való! – vágom oda azért is, pedig most már többen tévferegnek a környéken újra. – Vidd el, és mondd meg; különben tudjuk!
- És akkor?
- Akkor mi vesszük vissza!
- Hová, arany kis madaram, te! – nyúl kál az orrom előtt, és belecsípne az arcomba. – Míg komolyan nem veszem!
- Jó! – lépek félre az útjából. – Majd a Múzeumban! A mozdonyon!
- Cicázol?

- Ott leszünk!

– Jé... Ez új... Te is?

Valaki közbekiált, nem tudom, ki. Csutka biztosan nem. De neki még ezután is sikerül:

– Azért ne lankadj. Föl a fejjel!

És ebben a percben vége. Mert a csengő! Mintha ostorral csipentettek volna a hátunkra.

Még a hajunk szála is a 7/b irányába csap át. Semmi hadászati terv, semmi fejkavarás, semmi sincs tovább.

Tűnés!

Jó, hogy befutunk; a folyosón megelőzzük a kis Kocsát. Réz az utolsó pillanatig kitart, a tárt ajtó küszöbéről lesi, hogy beérünk-e.

– A fenében voltatok ? – rivall ránk.

– A Gellért-hegyen! – vágja vissza Csutka futtában.

– Féltem, hogy hasmenés! (Figyelsz, Pajti? Legalább te.

Nézd, én nem tudom. Vagyis fogalmam sincs, hogy ami most történt, valami-e? Léptünk-e erre vagy arra?

Szerinted? Más nem is érdekel, csak hogy mi a te véleményed!)

Mindenesetre, most és rettenetes gyorsan, sikerült matekból alapos begyűjtést végeznünk. Nekem mindjárt az első öt percben egy akkora szálegyenes karót: a Kocsa go-lyóstolla úgy hasította a napló megfelelő lapját, hogy elhallatszott a székhelyemig, s a derék jegy körvonalai tán az utolsó padsorból is láthatóak voltak, mindenféle erőlködés nélkül. Utánam Ádám Csutka ugyanígy, egyetlen szó nélkül, még valamivel nagyobb és érettebb tökött; viszont ő az óra végére már arra se emlékezett, hogy egyáltalán kérdezett-e tőle valaki valamit. Hanem megsértődött, elvonult a falig, és mindenkire haragudott. Szentül és száz százalékgig biztos volt abban, hogy az egész 7/b hazudik, csupa ellenség, be akarják beszélni neki, de hiába röhögnek, és hiába csúfolódnak, mert nem igaz: ő nem felelt!

Idetartozik, a rend kedvéért, hogy Vörös Rezső ugyanezen az órán betermelt magának egy újabb jelest: idén már nem is az elsői.

Az Em-Gé gyásza tehát mégse teljes.

„... Együtt a Tituszban mindannyian. Valamivel korábban, mint máskor.

Nem ízlik a fagy. Senkinek.

A lányok is fintorognak. Egyelőre nem néznek egymásra, nincs külön sugdolózás. Morcosnak itt a hegedűtokja. Miért? Ha mindig magával hordaná: nem bánnánk. Így azonban, egyszer elhozza, máskor otthon felejtí vagy eldugja: fura, nem? Mindkét kezét rajta nyugtatja; ez csak a fagy idején lehetetlen, ilyenkor hát váltogatja a jobbat a ballal. Hogy tetszik ez a Pöszének odabent? ...

A vezér réges-rég tudja, mi történt délelőtt az iskolában. Ez is azt mutatja, látod, hogy ami volt, az igenis történt!

Cikis a helyzet. Réznek nem tetszik a megmozdulásunk; Csutkával számítottunk is erre, természetesen.

Csakhogy kétoldalas a téma. Mert az egyik viszonylat: a lányok és a magnó – e téren nem vethet a vezér a szemünkre (Csutka szemére) semmit. Nem is próbálja; messze ívben megkerüli a kérdést, nehogy véletlenül rátévedjen valamelyikünk. Hiszen neki éppúgy nem tetszik a Cseles önzetlen nagylelkűsége Morcos irányában, ahogy a szövetségesemnek ugyanez, csak még fájdalmasabban, Orsit illetően. Milyen alapon vádolhatna minket holmi különutas manőverrel, ha egyszer ő is megkísérelte a tisztázást Morcossal.

A túlsó oldal: Cseles számonkérése a magnó „származása” ügyében. Vagyis, milyen joron léptünk föl önként, mint valami nyomozó-különítmény vagy vizsgálóbíró?

Csutkára nézek, ő még fontolja a választ. Megelőzőm:

- Jókedvünkből! – mondom helyette, s igyekszem hegyesebben, mint ő szokta. – Gondolhatod!
– Fegyelmetlenség!
– Mondd, hogy partizán akció! Végre Csutka is:
– Petár a maga nevében beszélt – kezd most zongorázni az asztallap szélén. – Kíváncsi lett valamire, és megkérdezte. Joga van hozzá.
– Az én dolgom!
– Te nem voltál kíváncsi. Illetve nem is vagy ". Ilyesmi előfordulhat.
– Nem a te kíváncsiságod, és nem az ő kíváncsisága! A Galeri kíváncsisága, értettük?!
– Ne találd már ki... Eddig nem érdekelt...
– Nem igaz! Gyér vagy hozzá!... Taktika, de ehhez pepita vagy! – húzza félre a száját a vezér. – Semmi vész: mindenhez nem érthetsz, fiam. Ezért kell másra hagynod.
Jobb, ha én veszem át megint:
– Rossz taktika is létezik ...
– Kapcsold ki magad! – sistereg, és villog a szeme. -Se bejelentés, se szavazás, se fölhatalmazás! Hát mi ez? Mindenki azt csinál, amit akar? Mióta? Tudtommal eddig nem volt szokás! Engedetlenségünk? Lázadunk? Mi történik itt?
– Kiabálsz. Például.
– És feleselünk is. Úgy veszem észre!
. – Hibás az észrevétel. Lásd be, kérlek.
– Mi??? Mit lássak be? Én lássam be, én? És mi hibás? Mi ez? Új divat?
Morcos annyira összekapja magát (nem érthető, hogy miért épp most), ijedtében a hegedűtok is majdnem leugrik az asztalról. Szerencsére, nem nyílik föl. Orsi segít a barátnőjének: egyik kezét ő is a fekete titokra emeli.
Így is figyelheti, hogy Csutka közben elmélyülten rajzolgat: mutatóujja nyomot hagy a nedves asztalon. Virág, va

lamiféle virág, talán tulipán, talán rózsza, talán szegfű is lehet. És biztosan fekete ... Morcos is látja, figyelni a Gondolkozó működését, de különösebben nem érdekli, fogalma sincs szegénynek, hogy mi a fene: Orsinak meg esze ágában sincs, hogy fölvilágosítsa. Teljes nyugalommal mondogatja maga elé félhangosan:

– Fekete virág ... Fekete ... Mindig fekete ... Ejthetné éppenséggel erősebben is, úgyse figyelne föl senki, nem tudnák, miről beszél. Morcos is csak azt furcsállja, hogy ha eddig nem szokott a barátjának halandzsál-ni tréfából se: akkor most mi baja. Teljesen ködös, hogy hol tanulta ...

Joci ront be földúltam

– Viszik a Múzeumot! -süvöltl.

– Mit visznek? – pattan föl a vezér.

– Ébresztő! Riadó!

– Mit visznek?

– A mozdonyokat!

Joci nem bír magával, rohangál az asztalunk körül, és lökdösi a lányokat is, hogy mozduljanak végre.

– Az én csapatom fedezte föl! – ágál, és ugrik is egyet-kettőt.

Csutka következik, ő ilyenkor a leghiggadtabb.

– Azt hittem, a lányok védelmét vállaltátok? – áll föl azért közben ő is. – A mozdonyok őrzése az Em-Gé dolga.

– Riadó!

Nem tréfa. Indíts!

Vezér, srácok, fehérnép, hegedűtok, utánfutó!

A fűzfánk alól, de még inkább a fűtőház mögül már látható, hogy nem a 328-as! Hanem a legméltóságosabb: a széles mellkasú 424-es mozdul!

Tanácskozásra, határozathozatalra nincs idő.

Miféle orvtámadás?

Roham!

Már csak lőtávolság. Nem fékezünk.

- Ni! – kiált le valaki amonnan, az egyik „öregünk” ku-kucsnyílásából integetve. – Befutottak az ebadták is! Hehehe! A kispőnök galerija!

Sapka a kobakján, éppolyan, mint ami a ruhafogasunkon lóg, ha apa otthon van. Csúnyán fekete az arca, mintha szénbányából szállt volna mozdonyra. Ilyen közletről már látható, hogy csillagos a zubbonya neki is, csak nem olyan fényes, mint apáé, de nem a korom miatt, hanem ez nem arany.

– Itt vagytok mind? Hé! Ki akar feljönni?

Ott toporgunk már valamennyien a meg-megmozduló, rettentő kerekek mellett. Az istentelen ördög, ez a Király belerándul, zökkenve, prüsszkölve, s az iszonyú erőlködéstől minden testrésze és legkisebb porcikája is megfeszül, reszket, rázkódik, talán tépi is magát egy szörnyű izomszakadás előtt, ahogy a sárkány nekiveti hátát a sziklának, és recsegni-ropogni kezd az egész hegy. De a szikla még áll. Ez a borzasztó sok vas tán meg is olvad mindjárt, vagy kettényílik a kazánház, és fölrobban a fejünk fölött a levegő.

– Ki akar feljönni?

Ha mozdulni tudnánk ... Ha megszólalni... Még az utánfutó se.

Mert mi ez? Mit csinálnak? Hová viszik? Ki a csuda parancsolta?

Álljanak meg! Ez múzeum! Mú-ze-um! Állnak, persze hogy állnak. Rohanjunk apáért? ...

Nem mindet viszik. Nem tudom, ki mondta meg, és mikor magyarázták el. Vagy csak a levegő hozta, a szél vagy az este ... Hogy nem mindet. Ezt az egyet. A 424-est, a bontóba. De emiatt az egész sort meg kell mozdítani. Az egész Múzeumot.. . Ha bírják. Ha mindegyik bírja. Az öregek. Az öregeknek még bírniuk kell. Ezeknek. Ezt is. Min

dig. Örökké. És azon túl, az utolsó útra is bírják. Olyanok. Megindulnak majd ... Na? Mindjárt?
Most?

Viszont, ha valóban csak egy – akkor a Múzeum azért megmarad! Talán. De múzeumnak? Igazán?
Biztosan, vagy csak azt akarják, hogy elhallgassunk?

– Hé! Melyiketek akar?

Hiszen kérdezhetik századszor (talán kérdezték is százszor): de válaszol-e egyszer valaki?

– Te! Hé, te tökmag!

– É-ééén?

– Elférsz! Na?

– É-ééén?

– Jó! A lányok is! Ha összehúzzátok magatokat... Na! Mozgás!

Orsi. Neki sikerül megszólalnia:

– Piszkos lesz a trikóm – rebegi, és mindkét keze a mellén, össze is fonja azonnal.

A szaki közben odafentről utoljára:

– Gyerünk, banda, különben reggél lesz... Na! Ott kapaszkodj! Így! Hórukk!

Öcsi tehát először. A hágcsó fogai túlságosan távol vannak egymástól, nem egy ekkoraka vakarcs számára méretezték. Kapaszkodik a kölyök, nyújtózik és fújtat, de hiába: ketten lógaszkodnak onnan fentről kifelé, míg sikerül valahogyan fölráncigálniuk. Elég fura: a 328-as soha nem okozott problémát, pedig az se apró jószág. Erre az óriásra viszont még a két felnőtt bögyöst is úgy kell föltolnunk, Csutka meg a vezér támogatja őket alulról, különben visz-szahuppanának az anyaföldre.

Végre!

Igaz is, valamire még nem gondoltunk: hogy mikor töltötték föl ezt a kiérdemesült hősi járgányt vízzel? Csakugyan: ki fűtötte föl? És egyáltalán: mikor fogtak hozzá ... Mert hogy gőzzel fog innen nekirugaszkodni, most már egészen tiszta!

Meg is szólal, ahogyan régen, amikor nyílt pályán vesztegelve végre szabadra vált a jelző: egy hosszú, két rövidke gőzfűtő, s.milyen diadalmasan, mekkora örömmel! Mint az ember is, mindenki: nagyot ugrik, úgy vesz lendületet nekifutás előtt!

Közben meg: hármunk közül melyikünk gondol arra, hogy ez azért igazságtalanság. Éppen mi maradtunk idelent a fekete salakon! Legfőljebb gondolkozhatunk, hogy itt ragadunk-e továbbra is, vagy ballagjunk a kihúzó gép mellett díszkíséretként. Mert oké: utolsó útján megérdemli, sőt, több is járna neki, szent igaz. De pontosan ebből az okból kiindulva: hát a szaki bácsi odafönt nem tudja, hogy az Em-Gé nem éppen kavicsgyűjtő csapat?! És hogy a vezér Vörös Réz?... Meg talán meg is kellett volna beszélniük velünk, már csak a Múzeum miatt is!

Így azonban nagyon ferde, érted? Ha Joci nem ront ránk a Tituszban, akkor meg se tudjuk, mi készül itt, hanem hült helyét találtuk volna... A Vágány Vagányok vajon értesültek-e? Nekik ki szólt? Mert hogy tudják, nyilvánvaló. Azért nem tűntek még föl a látóhatáron!

Csutka mindenesetre eltakarja a koponyáját. Talál egy hajdani lámpaoszlopot, annak veti a hátát, úgy guggol le.

De odafönt se akar elrendeződni a helyzet, még mindig nem. Piszkosul szűk a hely, de nem ez a baj: legfőljebb az oldalukba nyomakodik itt-ott valami vaskampó vagy fogantyú, netán a derekuk táján ütköznek bele egy-egy gyanús és titokzatos rendeltetésű, feketén megbúvó oldallemez sarkába. Idővel szemrevételezhetik otthon, hogy ki hány kék foltot gyűjtött be a puhább hűs felületekre; az ilyesmi nem tart vissza senkit sommitól.

Hanem hogy Orsi! Már megint ő!... Tudniillik, hogy ő inkább leszáll. Most jut eszébe!

Tarkabarka kis húgom újabban elég gyakran meglepi az ártatlan jóakarókat meg a barátait is, lehet, hogy titokban képezi magát erre. Most azonban alighanem oka van. Még

hozzá tisztelni való oka. Hogy ő inkább átadná a helyét a vezérnek.

– Cseréljünk! – integet, kapálózik, mint akit csipkednek. – Siess! Cseréljünk!

Elképzelhető ugyanis, hogy az a keserves látvány indította erre az elhatározásra, ahogyan Ádám Csutka idelent, a lámpaoszlopot támasztva a koponyáját gyötri.

És már mászik is lefelé. Ami persze elég sok bajt okoz, egyáltalán nem egyszerű hadművelet, bizony sok ember segítsége és közreműködése szükséges az ilyen önfeláldozó és nagylelkű följánlás kivitelezéséhez.

Mindegy, megtörténik azért. Végre! Morcos megcsókolja barátnője arcát, nyilván köszönetképpen és nem búcsú-zásul. Sőt: a vezér is, mielőtt nekikapaszkodna a vaslépcsőnek.

És mihelyt két fokkal magasabbra ért, már kiabálja is vissza, nekünk:

– Tartjuk a kapcsolatot. Figyeljete! Én innen jól látok mindenkit*

Csak Csutka olyan, mintha semmi se történt volna. Miért erőlködik készakarva, hogy ne lehessen észrevenni a képén az örömet?

Szóval Csutka olyan piros zavarban van attól az egyszerű tényről, hogy Orsi leászott hozzá (vagy miatta, vagy érte, vagy ... mindegy), akkora tehetetlenség önti el (igenis örömeben), mint egy amerikai sóstó. Egy kis ideig még forgolódik dühében: hol egyikünkre néz, hol a másikunkra, hol sehová. Aztán, amikor éppen eldöntötte, és nekivágna keresztbe, át a vakvágányokon elnyújtózó szerelvénytörzset: a dühös lendülettel majdnem feldönt valakit

És rögtön Orsi is ütközik. Nincs hát menekvés: egymást fogják, csimpaszkodnak, csupa reflex az egész. És akkor már egyik se engedi el a másikat.

Nevetniük kellene vagy bármi egyebet, én nem tudom. Ha nem állna ott az a valaki, akinek nekicsapódtak.

De hát ki az? Itt állt-e mögöttünk eddig is – mióta? mit akar? mire vár? Nem a fagyis bá, nem a kis Kocsa, nem is Cseles és nem apánk a fűtőházfőnökségről.

Azt mondja, maradjunk békén.

Békén? Mert ez az ókori hagyaték ugyan kijár innen hamarosan, a „saját lábán”, de a többit visszatolatják. Hát persze. Benépesül a tájék újra. Még ma. Türelem. Ne féljünk.

Nem félünk. A türelem azonban más kérdés, nem tehetünk róla.

Nézzük, figyeljük, igen. Békében és nyugodtan. Egyfolytában, továbbra is.

Nem őt, pedig alaposan belekezdett. Csakhogy a számokat bizony nagyon nehéz megjegyezni, annak ellenére, hogy nem sorolja túl gyorsan. Hogy negyven évet szolgált a „Király”, és ezalatt kétmillió kilométert gyűrt le. Jaj! Bődület! Valamihez viszonyítani kellene! Mert: kétmillió;.. mennyi az? És százmillió tonna áru; ennyit szállított életében. S az ilyesmi ugye nem megy másképp: tömni kell a bendőt! Vagyis kétszázezer tonna szenet evett meg közben! Nem, a szaki nem hazudik, miért tenné? Büszke rá, sapkája a kezében. Egykor talán ő volt a Király masinisztája. És most mondja, hogy mi is tudjuk. Egy nagy életpálya végén ... Igen, tudnunk kell, mielőtt végleg elbúcsúzunk tőle.

És még: hogy így is, a bontás után is, még mindig hasznos lesz! A kazánja például prima ám! Fűtésre, nem is másra! Nem vesztegelhet itt tétlenül, ha egyszer szolgálni tud! Bontják vagy nem bontják: nem ez a lényeg, hanem fűteni fog! Dolgozni, adni, a világ végéig, ezért viszik el innen >

Viszik? Dehogyan kell vinni! Ezt ugyan soha!

Megrándul a vonókar, talán az egész világot is magával ránthatná! A hatalmas vezérkerekek belefordulnak egyet, nem lassú és fokozatos gyorsulással, hanem hirtelen len

dülettel és óriási sikollyal, ahogy olajosan megcsúsznak a fémes, hideg pályán helyben, s porzik-füstöl tőlük a sín pár, meg kicsap a gőz, akkora felhővel, hogy betakar és átölel mindannyiunkat, mintha az égből báméskodnánk. Nem is látunk semmit, prüszkölni nem merünk, s rázkódik a föld, érezzük, hogy süllyed, emelkedik, kínlódik, és túri a Király büszke akarását.

És amint elterül a gőz, kint a fejünk a világban rögtön, és ott integetnek föntről nekünk! Jocó mindjárt kibukik, szinte derékszögben lóg, nyilván fogják hátulról, hogy el ne röppenjen, Réz és Morcos, ketten talán csak elbírnak vele, s folyik a birkózás a helyért, ahol hajdan a vezető állt meg a fűtő hajlongott az óriási lapáttal.

Mellettünk a salakon a „magyarázó” szaki most emeli vissza fejére a tányérsapkát, és indul a jobb keze: tisztelegni fog.

Míg végre csöndesedni kezd az este. Már nem prüszköl s nem dühöng a bontásra ítélt, hanem méltóságteljesen gördül előre, öntudatos nyugalommal vonul el az útból, és bölcsen fölkinálja a helyét...

No, azért emezeket se kell lebecsülnünk: nem holmi méltatlan korcsok közelítik meg a Király felségterületét, és nem érdemtelenül. Mert, ha befűteni már nem is lehet őket, de vontathatók és tolathatók, igenis: így kerülnek ide vissza, s nem emelődaru segítségével! A futómű, az ütközőrugó, a fékrendszer még létezik! Gördülnek tehát, és be-fékezhetők ők is. És nem hagyhatók magukra csak úgy, hanem meg kell saruzni mindegyiket, mint fiatalabb testvéreiket, amikor rakodásra várakoznak

...

Azt mondtam előbb, igen, mert úgy hittem, hogy végre csöndesedni kezd az este. Egyszerre azonban váratlanul megbolydul a világ. Öcsi hadonászik odafentről, a kifelé cammogó járgány konyhájából. És kiabál, sivít, mint egy begerjedt légiriadós sziréna, de még jobban is, ahogyan csak ő tud.

Aztán rögtön a vezér is! És már mászna lefelé, kiugorna a vasfedezék mögül, ha Morcos engedné. Ha nem rángatná akkora erővel és kétségbeesett igyekezettel, rémült kapálózással visszafelé. Réz azonban még így is, ha lehuppannia egyelőre semmiképpen sem sikerülhet, de szabaddá vált jobb kezével kegyetlenül integet, nem olyan összevisz-sza, ahogyan Joci, hanem keményen és egyfolytában ugyanabba a határozott irányba.

– Állj! Ne mozduljatok!

Mi ez? Mi történt?! Hú, azt a búbánatos ...

És már látjuk is! Azahogy Csutka. Legelőször ő, és már röpülne is oda, nehogy Orsi induljon érte.

Közben a fekete szerelvény jócskán tovább-ballagott, csak Réz kiáltozását hallgatjuk (öcsi száját biztosan betapasztotta valaki), de nem láthatjuk már.

– Meghibbantatok? ... Pucolás onnan! Mikor került ez ide?

A vágányok között! Ott, ahogyan kihúzott a Király, ez ott maradt a talpfán. Mióta? Egy akna! Vagy mi! Ágyúból? Vagy bomba! Repülőről? Mikor? A háború ezer éve elmúlt, de ez mikor csapódott be? És azóta mindig itt? Berozsdásodott gránát, nem lehet más, pont olyan, mint egy hal, csak vasból, és hibás, nem vágta szét a mozdonyt; állj!... ááállj! Hányszor mesélt apa ilyenről, hogy egyszer csak fölrobbant valaki kezében – nem, éz se hadova! –, állj! robban, vigyázz!

Orsi!

Állj!

Csutka! Csutka!

... Csutka később, amikor vitték, úgy magyarázta, hogy épp csak megvillant a fejében, az egész nem volt több egy fél másodpercnél, biztosan nem több, csak annyi, hogy: most! Most, azonnal, ebben a pillanatban el kell intézni! Bottal, kerítésléccel, valami másféle rúddal kipiszkálni onnan, arrább lökni, átlendíteni a salakra ... el a sínek közül,

mert a Király ugyan túlhaladta, de indul a következő, az nem lesz ilyen szerencsés, és ha rátolat a lecsüngő vonóhorog, ahogy a talpfákon és a köveken csattog és ugrál, ráver erre a mire, és akkorát robban, hogy nemcsak az ősi mozdony röpül tőle, hanem az egész fűtőház is az égbe száll... De se bot, se kerítésléc, se másféle rúd, hirtelenében semmi! És nincs itt a Cseles, nincs a vezér se, Hadova papa se, a kis Kocsa se, viszont azonnal ki kell emelni (vagy megrúgni, vagy gördíteni rajta egyet, kibillenteni onnan valahogy), de már itt is a következő, egy leengedett oldalú, csattogós platóval közeledő üres tehervagon ... Űgy emlékszik, Orsi röpült oldalról neki, vagyis Csutkának, mindketten kivágódtak a salakra, a robbanást hallotta, persze, hiszen még észnél volt, hallania kellett, és jó jel, hogy emlékszik rá; a vagon a légnyomástól erre dőlt, a repeszek meg amarra, szerencsére a téglakerítés felé, de ők mégis véreztek, mind a ketten, Orsi szinte keresztbe dőlt rá, talán ő kapta a nagyobb ütést, és Csutka érezte -emlékszik! – persze, hogy érezte... hogy Orsi is vérzik ... a vérre mindig emlékszik az ember...

... Nem tudom. Semmit se tudóik. Nemcsak hogy nem emlékszem, és nem jut eszembe, és hiába verem a fejem a falba, akkor se tudom, hogyan jöttek aztán a dolgok egymás után.

Egyszerre csak ott volt mindenki. Morcos és Vörös Réz legelőször. Talán sikerült leugraniuk a Király konyhaállásából menet közben, vagyaz öreg járgány fékezett le időben, az iszonyú robbanás hangjára azonnal.

De nem is ők értek oda először, hanem Joci. Aztán há-rom szaki, meg négy és öt is. Nem tudom. Morcos már rég kiszabadította a bátyját Orsi szorításából, és ettől ő is véres lett. Jocival meg Orsit huzigáltuk arrább, ki a vágánypár közül... Nem tudom.

Amikor valaki, egy ősz hajú néni, igen, azt már láttam, hogy fehér a feje, szóval amikor ő letörülte az arcom, és visszatakarta a hasamra a trikómat, akkor láttam, hogy véres az a fehérség, amivel letörült.

És hallottam, hogy kiabál. És egy fehér autó ... De mégis itt vagyunk mind ...

Nem, dehogyis mind! Épp hogy ők ketten sehol! Se a hugi, se ő! A szövetségesem!

Állj! Hé! Hol vannak? Mi történt? Hová vitték?

Csutka!

Orsi!

Á-á-álljü!

És Morcost se engedik föl a fehér autóba a bátyjával. Az ő arcát ki törülte le? Ugye, le kellett törölni:... És Rézt se engedik föl. Miért nem mondja, hogy ő a vezér: neki tudnia kell, hogy mi történik.

Nem. Ellenben sziréna, és félre kell állnunk ...

Nem tudom, meddig álltunk, és ki állt még ott velünk, hányan lehettek, mit kérdeztek, ki válaszolt, válaszolt-e nekik valaki. Vörös Réz vagy Ádám Éva, vagy Joci, vagy én, vagy én is, vagy senki, nem tudom...

De mi lesz?

És hová?

Nem halljátok? Hová?

Semmit se tudok. Csak egyet. Hogy így nem indulhatunk haza.

És apa? Mi lesz?

De ki tudta meg, hogy hová viszik őket? Állj! Hová kerülnek?

Hogy a sebészetre.. Mert az az ügyeletes kórház. Pont az első számú sebészet, igen ...

És megint nem tudok semmit. Csak hogy fölengedtek az emeletre, és hogy apa. És hogy már ott van ... Anyu nem. Anyunak otthon kellett maradnia, apa akarta úgy, biztosan.

És amikor már láttam, hogy ott, a fehér folyosón apa az, aki felém (vagy felénk) indul, épp akkor nyílt föl egy nagy fehér ajtó, és hugi állt meg. Az a fehér hajú néni és egy másik, aki nem fehér: ők voltak két oldalról. S mintha mindenik nagyon nagy lett volna. Pedig Orsi ugye nem is nagy. És nem fogták, nem kellett, hanem állt. És az arcán, közel a füléhez csak egy tapasz. Az egész arcán csak egyetlenegy ... Úgyhogy meg is tudott indulni, és felém közeledett. Nem apához és nem is az öcsémhez. Pedig apa azonnal irányt változtatott, és nagyokat lépett, mégis énhozzám ért oda a hugi először.

Én tartam felé a karom, vagy ő esett nekem? – újra nem tudom. De olyan súlyos volt, mintha két emeletről vagy a tetőről zuhant volna a mellemre.

Csak a falnak csapódtunk, nem estünk el. Nem biztos, hogy rögtön sügni kezdett, hanem én csupán attól fogva emlékezem, amikor a sugdolózás kezdődött:

– Megmarad?

Lehet, hogy sokkal többet kérdezett, én egyelőre azonban csak ennyit hallottam meg. Ő viszont láthatta, milyen sült képpel "erőlködöm, azért próbálta úgy az ismétlést, hogy az ujjával is meg a szeme sarkából is a jobb füle közelében éktelenkedő egyetlen ragtapasz irányába terelte a figyelmemet.

– Ez a seb itt... Megmarad a helye, mit gondolsz?

Jaj. Abban reménykedem, hogy sikerül azért elég gyorsan válaszolnom:

– Megbeszéled anyuval... Majd ő tudja, hogyan kell eltüntetni. Ne félj...

Okosabb nem jutott eszembe.

Mert Orsi mégis sírni kezdett. Mekkora cifra hülyeség kell azonban ahhoz, hogy a nagy semmi közepette erre az •egyre mégis haláli pontosan emlékszem.

Akkora sírás viszont nem létezik, mely ne szakadna meg hirtelen, ha olyasmi történik, amitől föltétlenül meg kell

szakadnia. Ha például megjelenik valaki. Bár ugyanabból a nagy fehér ajtóból, önnön lábai segítségével szintén, s ugyancsak elformázott képpel. Csutka, igenis!

Szóval, senki se szorul hordágyra. Meg ami ebből következik: túl hosszú marasztalásra sem. Úgy mondják: „ellátás” után elbocsátva. És kötésre majd jelentkezniük kell. Ennyi. Pont.

Ámbár. Egy: Ádám Ádám egyébként tiszta arca kettővel több sebtapasznak adott helyet, vagyis összesen háromnak. És a bal keze teljesen bepólyálva. Kettő: ő nem az én mellemnek esett (sokkal higgadtabb egyéniség különben is), hanem ahogyan apa imént megindult, épp az ő útját keresztezte, így aztán ketten álltak meg a fehér folyosó tengelyében, s Csutka tűnődni kezdetett máris, miképpen fog otthon elszámolni Ádám apukával e sok hófehér kötszer műsoron kívüli vételezésének értelméről.

Ez utóbbi témában majd segít neki Morcos, nem vitás, és nem hagyja a bátyját egyedül kínlódni. S talán a vezér is közbelép: hármásban aztán biztosan kitalálnak valami hihetőt... De hát mi itt, apával ?

És otthon anyu? Senki sincs a közelében, akinek jajgathatna, s már a kontyát is lebontotta idegességében, és hugit tán kezek meg lábak nélkül látja a sínek között! Hát miért nem rohanunk?

Lehet, hogy rohantunk, nem tudom. Anyu, amikor meglátott minket (Orsit legfőképp, és hogy a buta mindjárt oda akart borulni), befordult a másik szobába, mint egy némajáték végén, és hassal a díványra vetette magát... Aztán, hogy sikerült-e valakinek Jocit elkapnia, beterelni az asztalhoz, és elhallgattatni éjfél előtt? – szintén nem tudom.

Ne haragudj, Pajti, fogalmam sincs, mi van velem. Egy nap ugyan lefutott, látod. De nem így gondoltuk, és nem erre készültünk. Ennek következtében valahogy úgy tesz mindenki, ahogyan a legnehezebb: a némaságot választjuk. A vezér, amíg figyelni tudtam (vagy muszáj volt néznom,

mert valakire csak kellett lesnem; érted), láttam, mennyire küszködik önmagával. Hogy valamiképp visszafojtsa az ordítást. Hiszen igaz, szent igaz, minden igaz: esték százain ott tanyáztunk fölötté, a Király körül, mert a 328-as konyhájában – hányszor fölrobbanhatott volna velünk az a dög gránát, véletlenül vagy akárhogyan, de legalább úgy, hogy a cipőnk se kerül többé haza! Anyu sír odaát; halljuk, hogy nem akar sírni, de hiába temeti arcát a díványpárnák közé, nem megy be hozzá senki... nem merünk bemenni, látod.

Igaz, tapasztalhattad, ebben a házban nincs szokásban a „kioktatás”. Vagyis holmi hegyi beszéd a családfői tekintély magasából. Például arról, hogy tűzserézszer is vannak ám a világon: okos ember azoknak jelenti. De apa nem hadovál nekünk, pedig inkább azt tenné!... Egyetlen szót legalább! Úristen! Valamit!

Most! Apa! Segíts!

Vági pofon!

... Ugye, nemcsak én emlékezem; ugye, igazán azt mondtad? Mégis! Igen, apa, ugye mondtad? Végül, mégis! Hogy:

– Ebadták!

Aztán még ennyit hallottam, éppen hogy hallottuk:

– Na ...

És már csak akkor, mielőtt beindultál anyuhoz, a másik szobába:

– Marha nagy szerencsések volt!...

A szódásüvegből nem fogy a víz! Pösze üzenete – és a nagy akció

Kedd. Minden páros számú hét keddjén kis Kocsa órájával indul az élet. Osztályfőnöki, nem matek, tehát nincs különösebb ok a reszketésre. Legfőljebb annyi, hogy nógathatjuk magunkat: jó lesz kapkodni a csámpás virgácsokat, elsősorban a lépcsőkön. Hiszen az álmodozás nem egyenlő az ilyen elvárható csöndesebb viselkedési normával – mivel köztudomású, hogy az oszi réges-rég a küszöbön áll már, mintha egy pajzán tengeri kikötő világítótornyából kémlelné a végtelent: sikerül-e híveinek hiánytalanul partot érniük.

Vagyis minden hiába. Nincs a világon olyan ébresztőóra, mely sellő időben indítana útnak: kis Kocsát nem lehet megelőzni.

Különösen ma. Amikor nincs is reggel. Mert ugyan micsoda éjszaka az, amikor nem alszunk? Márpedig emeletes bizonyosság, hogy nem én vagyok az egyetlen ürge, aki nyitott szemekkel pörgölődte át ezt az egész sötétséget. Arra várva, hogy tán mégis fölrobbanok. Vagy odaát Orsi, esetleg Joci. Jó esetben mindannyian! De mikor? ...

Mert este megúsztuk, egyszer meg lehet úszni. Talán úgy van, hogy egyszer mindent meg lehet úszni, azért lett velünk így. De csak egyszer. És ez nem igazságos, hidd el. Mert hány ehhez hasonló borzalom esett már meg ennek a kopasz világnak a hátán mindenfelé, s némelyik talán nem is robbant akkorát, mint a miénk, mégis szétvitte egy tucat srác fejét!...

Pedig különben ez az a nap, amikor a fél iskola a lépcső

korlátokról csüngve lesi Vörös Rezső 7/b oszt. tanuló föl-túnését a kanyarban. Mert tudod, rengeteg függ attól, mikor kezdi a nevetést.

Tehát, látod, ő se aludt! Hanem azon törte a fejét. Merthogy ma reggel különösen fontos, hogy valami szuper oltári kabaré legyen! Sokkal világmegrázóbb, mint amilyenre egyébként várni szoktunk.

Ugrál is Réz szeme, akár a similibda a gumimadzagon, és mutatja tüstént (jóval az ügyeletes határkűszöb előtt), mi rejtőzik a zöld-fehér hacuka gyomrában, azazhogy mitől nőtt a hasa hirtelen akkorára, nagyobbra, mint ha korai görögdinnyét reggelizett volna.

Ebből tehát zűr lesz. Mégpedig sürgősen, most mindjárt Cseles is bámul, jó messziről, mint tarka bika az óla j tóban.

Egy szódásüveg, tudniillik – ennek körvonalai hivalkodnak a vezér hasán.

Akkor varázsolta elő Réz a hazai kelléktárból először. Nem ám üresen, dehogy! Mi lehet érdekes üresen? Különösen az olyan alkalmatosság, aminek rendeltetésszerű működtetése pontosan attól függ, mennyire van teli... Ez a fiaskó bizony csordultig volt akkor a szuper nemes munícióval, és ilyenkor éppen az a tulajdonsága érvényesül leg-nyilvánvalóbban, amiért sok okos és találmányos ember jóvoltából a világon van. Vagyis hogy csuda élesen tudja bétartalmát kibocsátani önmagából. Mégpedig akkora erővel, hogy ha mondjuk, egy ház kapucsengőjét célozzuk meg: a víz sugara föltartóztathatatlanul zúdul a nyomógomb mögé, és a cseppfolyós anyag, kitűnő vezető lévén (fizika, 7. oszt), azonnal összekapcsolja a két pólust, miáltal istentelenül megcsördül a világ a házfelügyelő konyhájában.

A Tituszból lestük, üldögélő helyzetben, a világ legprímább fagyijával rongálva torkunkat, hogy mi kezdődik a szemközti kapualjban.

Először semmi. Egy néni jött elő, s elhaladt a liftajtó előtt, ahol kivételesen senki se várakozott rá. Majd a kapuból kitekintve megállapította, hogy ugyanez a helyzet itt is, tehát begombolta a kardigánját, és visszaindult. De nem kellett a konyhaajtóig érnie, szerintem már az udvarban is jól hallhatta, hogy a csengő (ki hülyéskedik itt?) ugyanúgy dolgozik. Megkísérelte újból; egyéb választása nem lehetett, ha egyszer ez a beosztása. Most azonban már rácsapott a falra. A csengőre is, pedig az árva mechanika nem tehetett semmiről, és nem árult el olyasmit, amiért bármivel is gyanúsíthatta volna: szilárd nyugalommal ült a falban, ahová valaha odaerőszakolták. Inkább még egy tenyeres a rücskös falra, s a biztonság kedvéért egy harmadik is, aztán vissza a sötétbe. A következő percben most már más rontott elő: mivel a kalapáló-csörgő-rikoltozó örület nem szűnt, s úgy gondolták, a csönd megteremtése férfierőt igényel ... De ha egyszer senki; se jobbra, se balra, se túloldalt! Illetve: egyetlen menekülő jábranc, iszkoló csínytevő, gazember kölyök, csavargó huligán, senki a láthatáron, de senki! Akkor meg mi a szentségtől bolondult meg ez a nyavalya?

Ki érti ezt?

önmagától!... Nyakig merültünk a fagyiba, hogy ne röhögjünk túl magas fokon, önmagától ám, hiszen senki se bántotta, tisztán megállapítható, hogy az ördög se, csak amúgy begerjedt, mert egyéb dolga nem akadt szegénynek, és most addig kell hülyülnie, míg a szódavíz ki nem párolog rejtkehelyéről, ami (ugyancsak fizikai alaptétel, szintén 7. oszt.) ilyen masszív fedezék mögül alighanem igen sokáig tart. Mert nincs az a bölcs a világon, különösen itt, a közepén, akinek ekkora izgalomban jó irányba kapcsolna az agya, azazhogyrádöbbenjen, mitől őrjöng egy kapucsengő, ha nem is nyomják! Felsőbb hatalmakra, istenre például, talán mégse gyanakodhat, főként ilyen korai délután...

Szóval nem tudom, kitartott-e a szóda egész éjjel, reggelig, mindenesetre egyikünk se kíváncsiskodott, s meg se villant a lehetősége annak, hogy később, a Múzeumból hazafelé, a Titusz irányába sodródjunk ...

Igen, de itt az osztályban ugyan mire jó egy állig feltöltött, háztartási szódásüveg? Hogyan képzeli? ... Még ha kint a folyosón! Talán megtaláljuk majd a fókakapcsolót vagy azt a nyomógombot, mely az órák végét jelző diadalmas csengőt működteti. Érthető: az eljárás pontosan egyezne azzal a technikával, amit a Titusszal szembeni lépcsőházban oly sikeresen alkalmaztunk, s ezt a tapasztalatot illene gyümölcsöztetnünk valahol, hiszen a józan ész szabályai szerint is nyilvánvaló, hogy az első próba a további bevetések érdekében történt...

Csak hogy a különbség óriási, hiszen a kis Kocsa ugye mégse egyenlő a Titusz-tömb házmesterével!

De nem ám! És hogy mennyire nem: az első öt perc leforgása előtt már ki is derül!

Ráadásul ezekre a kezdeti percekre se lett volna igazán szüksége. Mindössze azért várta ki, hogy szeretettel nézgesse egy kicsit a fiait, ezt a megégetésre érett, kába népséget.

Tehát az- első öt perc. Nem ült le; álló helyzetből köny-nyebben látott közénk. Tény, hogy hamarosan mi is inkább fölálltunk volna. A harmadik és negyedik perc között a szódásüveg megpróbált arrább vándorolni. Csak éppen nem tudta, merre indulhatna; Együttes észbevetéssel talán kitaláltunk volna valamit: mindenesetre megfelelőbb helyet a bűnjel számára, mint a vezér trikója alatti hastájék. De annyira távol és összevissza rendeződtek el a mozdo-nyosok nappali székhelyei, hogy néma jelekkel se igen üzenhattünk egymásnak.

Marad Viát minden. A mozdulatlanság. Ő állva – mi ülve.

Azok a percek! Ment az egyik, jött a másik.

Gyöngeség, teljes elgyöngülés. Már föl se tudnánk állni.

Pedig föl kell. Vége a nézelődésnek. És a békének. .

A háború első mozzanata Ádám Ádámot szólítja. Aki megemelkedik, és a helyén marad. Bepólyálva a bal kézfeje, és három tapasz az arcán, csupa fehér géz mindenütt -mégse kérdez tőle Kocsa semmit. Az egész 7/b-ben senki se kérdez; összebeszéltek vagy megnémultak? Mintha a legtermészetesebb dolog volna, akár ha a világ születésével kezdve egyfolytában így járna Csutka iskolába.

Aztán én: hallom a nevemet.

Kis Péter.

És egyszerre mindenki. Állunk valamennyien. Azt hiszem, ki is húzzuk magunkat.

ő is áll, persze. Még mindig. Ugyanúgy, mint eddig, az asztalnál.

Valami azonban nem tetszik neki. Ha nem állna, észre se venné.

Viszont pontosan azért áll.

Végre mégis lelép a katedréről, és megindul. Közénk, így, elhagyva magaslatát, teljesen védtelennek látszik. Mint mi... Ámbár neki célja van. Valami célja okvetlenül, hiszen mi állunk, szobrozunk, mintha a nap szárított volna ki, ő ellenben megy.

Lassan. Annyira, hogy amikor leáll, még mindig olyan, mintha mozogna. Pedig nem. Ő is merev, és Vörös Rezső is béna.

Teljesen mindegy, hogy mi itt vagyunk-e vagy nem: egyáltalán nem a létszám érdekli. Ketten állnak csak, most már ketten, mint egy kaptárban. Mindenki más elpárolgott. Fölszívódtunk a köddel együtt. Meg a falakkal együtt. És a táblával, a padokkal, a szemétkosárral meg az iskolatáskáinkkal egyszerre, ök azonban itt, a világ végéig is csak itt, igenis itt.

– Ki mondta Vörös Rezsőnek, hogy fölálljon? – szúrja szava mellbe az Em-Gé vezérét, aki éppen ettől nem tud leülni.

Meg a trikója védelmében rejtőzködő hadieszköztől se könnyű a mozgás, tudjuk. Persze így se, nem is tarthat a végtelenségig.

– Gyerekecském, kis lovacskám! – bólogat az oszi mély együttérzéssel. – Nehéz az élet, megértelek. Add ide szépen az ellenőrződet.

Nen érti Réz, de mi se egészen. Ilyesmi még véletlenül se történt eddig! Mert a kis Kocsa és Vörös Rezső közti bajvívásnak eléggé megszokott formája a kedves szülővel bonyolódó osztályfőnöki levelezés, és nagyon is szapora jelenség, tisztára hozzáédzöttünk: de az ellenőrző még egyszer se került elő! Köztudomású ugyanis, hogy Kocsa következetesen ragaszkodott Réz házfőladatos füzetéhez, s még inkább ahhoz, hogy a jámbor diák maga írja az üzenetet. A diktálást roppantul élvezte, nála jobban csak Vörös Rezső: ezáltal nyílt bő lehetőség apja aláírásának gyakorlására.

Mi ez akkor most, hogy az ellenőrzőjét kéri? Rendkívüli világnap vagy időjárási frontátvonulás? Vagy ő is tudja (persze hogy tudja, mindenki tudja), mekkora hősök voltunk tegnap? Akkor miért nem arról beszél; mi baja pont az ellenőrzőjével?

És ni: odaül a padba! Réz helyére! És saját kezével írja, éppen úgy, ahogyan tollba mondaná, tisztán érthető hangerővel, minden jól nevelt emberke okulására. A gyerekecs-ke, a kis lovacska megfenyítését kérve – valamiféle szódásüveg váratlan megjelenése miatt, ami bizonyára hiányzik otthon, s eltűnését talán észre is vették már.

Hát tudja? Honnan tudta meg? Hiszen még nem is tör-* tént semmi! Még el se kezdődött!"Hogyhogy előre tudja?

Ha ilyenkor le szabadna ülni... Vagy ha egyáltalán lehetne. Megpróbálni legalább. Vörös Réz annyira kicsi lett, mintha már ülne. Pedig jól figyeltük: nem kapott rá engedélyt.

Helyette inkább ezt hallhatja:

- Kivételesen az apáddal írasd alá! – hajtogatja szépen vissza az ellenőrző lapjait, és közben olyan halk, mintha titkot súgna: – Ugye, megértettél, gyerekecském? Vénülő barátodnak biztosan megteszed, igaz? Nem sok, amit kérek, látod

Dehogy! Ki érti?

Hát ezt is tudta? Mindig is tudta? Hogyan lehet mindig mindent tudni? Gyorsan, azonnal; talán még előbb is, mint ahogyan minket fültövön vert az a dög robbanás: előbb hallotta meg, azt is előbb? Ki érti?

Mi meg, jámbor bakkecskék, azt hittük, bolond az öreg, lenyeli a trükköt, s könnyű a játék, öt perc múlva úgysis elfelejti!..

öt perc! És elfelejtés?

– Nem mered megmutatni otthon? Apádnak? ... Szegény feje, igazán sajnálom. Látod, gyerekecske, ha nem kíméled, rég hozzászokott volna! – mondja, s közben kietárolan keresi hős vezérünk tekintését. – Ügyesebb lehetnél; nem olyan nehéz az írása. Az ősök mindig szépen írnak, nem figyelted? Na ugye!... Tanuld hát meg jobban, sokkal jobban, egyéb választásod nincs.

Nagy az égés: emberismeretből megbuktunk. Vagy inkább tanárismeretből. Vastagon és teljesen megérdemelten. Mindannyian. Piszkosul sajnáljuk a vezért, elvégre r -v- 3ove-jüi 3.7 ő iránvzéká hordott félre, százszázalékos hülyék vagyunk egytől egyig, külön-külön és összességünkben is ugyanúgy. Szégyenünkben tikkadt a torkunk, mint a napon felejtett hordó délben, a rekkenő tűzben.

Pedig Kocsa még be se fejezte. Mondom, nem kiabál, csak nem akarja túl korán abbahagyni. És szavai még mindig kizárólagosan a Vörös Réz képébe vágnak, nyílegyenesen.

– Drága gyeregem! – sóhajtja szomorúan. – Szabadulj már meg a terhedtől, mielőtt földre ejtenéd! Nem nehéz? Dehogynem, tudom én jól!

1^4

Nincs mit variálni: elő kell adni az ártatlan szódásüveget, szép nyugodtan, akár ha üres volna. A zöld-fehér trikó megkönnyebbül végre, és Réz hasa abban a pillanatban behorpad.

– No, így valahogy – bököget maga elé az oszi elégedetten, és elhárítja a bűnjel közeledését. – Osszad nyugodtan szét. A barátaid között, gyerekecském, azért hoztad, jól sejtettem. Rendes tőled, nagyon rendes. No! Hát csak bátran! Egy-két pohár csak akad errefelé? Vagy magad iszod meg az egészet mégis? Csalódná benned mindenki!

Lám! Egyszerre, valamennyi baljós előjel ellenére, csak azért is eszébe jutottunk! Akkor ez azt jelenti, nem éltünk hiába; teljesen világos!

Igen, de pohár sehol! Egy tisztos rockcsapat se készült volna föl arra, még megfelelően fölerősítve sem, hogy kis Kocsának a 7/b-ben poharak fognak hiányozni; akkor miért épp nekünk kellene ilyesmiről gondoskodnunk? Nem értem.

Bár alighanem (gyorsan úgy alakul) nem is fontos már. A dicső üveg önhittén áll a tanári asztal jobb sarkán, és a tartalma nemigen fog mostanában megcsappanni: a csengő nyomógombját kár volna a szúrós, ámbar tiszta és színtelen folyadéktól ezek után is féltetni, az osztály torkát és bendőjét pedig még annyira se. Ez mintha egyre bizonyosabbnak tűnne.

Viszont tény, ami tény. Eléggé pucér tény, de mégis. Szóval ezzel a sok rendkívüli húzással lehetetlenné tette az öreg, hogy felpördüljön a kérdés, ami legkevésbé se hiányzott nekünk, mozdonyosoknak. Vagyis: se mozdony, se bomba, se gránát, se felkötött bal kar, se anyu sírása, se éjszakai virrasztás, inkább szódavíz, ellenőrző, hamis aláírás és bámulás.

Mindez nem jelenti azt, hogy kezdhethetnénk föllélegezni.

Pedig a téma hirtelen egészen más. Olyan váratlanul, hogy bizonyára harmadszor ismétli már: elsőre meg se

hallhatta, aki nem számított rá. Még Csutka se. A háta mögül, a füle állásából is látom, hogy nem hallja. Aztán, amikor hallja, egyszerűen nem érti. Mert ez a szöveg:

– A fagyaltossal mikor találkoztatok?

S miután semmi válasz (a nyilvánvaló harmadszori kérdés után se), s jól látható, hogy az Em-Gé tagsága és vezérkara szelvében és hosszában egyaránt megbénult, miközben a nyelvek a szájpaddásra száradtak – kegyes kínzómasterünk az osztályfőnöki óra közepén meg is toldja, még hozzá merő szeretetből és együttérzésből:

– Úgy értem, legutóbb?

Szomjan kéne halnunk, így volna természetes. Akkor nem bolondulnánk bele abba, hogy ezt aztán igazán honnan tudja?

Mit tudott? – mindent! Pajti, mindent! Nem lehet másképp mondani: mindent!

Akkor hát Cselesről is? A Vágány Vagányokról is? A magnóról is?

– Nem hiszem, hogy elfogyott a pénze fagyalatra... -bólogat rosszalló nyugalommal. – Figyelhettétek volna ... És a mozdonyok nincsenek túl messze; aki vitézkedni tud, vitézkedik is, nemde?

Mondom, megfulladni volna jó.

De erre sincs időnk, nem megy ez sem. Mindig történik valami, amitől tulajdonképpen ugrálnunk kellene. Mert most is például: se kopogtatás, se másféle neszezés vagy előrejelzés, és nyílik az ajtó. És az ajtóban ketten, pontosan a pletykásabb nem képviselői közül. Azonkívül teljesen tiszta, a legelső pillanattól kezdve, hogy a 6/a képviselőjében.

Sejted ugye, hogy kik? Egészen természetes: Kis Orsolya és barátnője, Ádám Éva (bár ők nem is olyan pletykások, azt hiszem).

Mi ez? Mi történt? Kicsöngetés előtt csak úgy mászkál

ni? Egyik osztályból ki, a másikba be? Igencsak nem szokás ezen a tájon!

Érted, Pajti?... Pedig megérthetnéd: „hivatalos” itt valami, majd meglátod; különben nem fordulhatna elő! Szóval odaát is, a 6/a-ban is osztályfőnöki óra pereg?

„Hivatalos”, de mennyire! Ott a kezükben pont az, amitől hivatalos. És elég nehéz lehet; látható, hogy szívesen leraknák már. Egyikük se bírta volna a másik nélkül. Orsié a súlyosabb, viszont könnyebb a fogása. A magnó. A vasárnapi! Az a ... Szóval, épp mint...

Hogyhogy: épp mint?! Nem! Hanem: az!... Még ha aranyból volna a csatja, vagy piros szalaggal kötötték volna át, netán ezüst drótszálak ágaskodnának kifelé, teljesen fölösleges hivalkodásból: tehát ha valamilyen állatian hülye ismertetőjel miatt kellene rádöbbennünk!... De semmi. Csak hogy: ez az!

Még a tetejébe: hogy a másik bögyösnél meg a kazetták! Azok a kazetták! S nem a súlyuk miatt (Morcos ennyit vígan elbírna!), csak hogy szét ne dőljön a hegy: amolyan osztályfőnöki naplóféle szolgál tálcául, azon tornyozódik az egész, szegénynek még így is ellensúlyoznia kell, mintha a cirkuszban bűvészkedne.

És Kocsa föl sem áll, el se mozdul a katedrájától. Mosoly nélkül, egykedvűen üldögél, mintha egy unalmas (avagy százszor látott) film peregne előtte... Mi következik ebből? Hogy kerül a Cseles japán főkincse ide? Miért nem neki adják vissza?... Kipattan az agyunk a helyéről, és még csak egymásra se nézhetünk, segítséget se kérhetünk. Jól kitalálta valaki ezt az ültetési rendet; tavaly még könnyebb volt, jövőre meg időben vigyáznunk kell, hogy másképp alakuljon ... De most? Most kit lökjünk oldalba? ...

Tehát Orsi! Most aztán igazán nem tarkabarka! Világos, hiszen kis Kocsa elé nem léphetne úgy! Viszont, szerintem, ma az egyszer csinálhatott volna az arcával valamit mégis, kivételesen összeügyeskedhetett volna egy kis színt

a szeme alá (pirosat vagy rózsaszínűt, bánom is én, akár lilát), hogy ne állna itt ennyire fehérén, mint a meszelt kerítés hajnalban. Éppen elég az a jobb füle felé húzódó sebtapasz ahhoz, hogy megijedjen tőle, aki nem tudja, mitől keletkezett. . . Mégis ő, természetes, hogy ő áll közelebb a tanári asztalhoz!

Drága húgom „fömládozta” hát magát, s vállalta morcos barátnője helyett a jelentéstétel izgalmait, nehogy szegénynek (udvariasságból vagy véletlenül) mosolyognia kelljen egyszer: ilyen veszélyhelyzetet nem szabad előidézni.

– Kocsa tanár bácsinak tisztelettel jelentem, visszahoztuk! – mondja viruló és ragyogó arccal, mintha a legfőbb boldogságról számolna be, és ünnepi, büszke lendülettel fölhelyezi a fekete készüléket az asztalra.

Nyomában ott nyújtózik a barátnője; igyekszik, hogy a kazettahegy szépen tornyosuljon a magnó szomszédságában.

Közben legalább olyan áhítattal néz a mi osztályfőnökünkre, mint imént az én kis húgom.

– És köszönjük szépen.

– Igen! – bólint rá Orsi sietve, hogy le ne maradjon. -Köszönjük.

– És ... és nem rontottuk el, tetszik látni. Kocsa fölkapja a fejét, és közelebb hajol hozzájuk.

~ Ej, gyerekecskéim, én abban egészen biztos voltam.

– Meg is lehet nézni.

– Persze ... Jó ... Majd máskor.

– De akkor tovább lehet adni... Azt hittük, máris ...

– Használtátok?

– Jaj' – kezd Orsi csiporogni, óriási jókedvében ki ne pukkadjon itt! – Nagyon! És sokat! Nagyon sokat!

– Akkor örülök. Jól tettétek!...

örül. Hallod? Az oszi örül! Mindenki örül. ő is meg ezek is, látod! Éljen!

Csak mi tátogunk, és káprázik a szemünk. Még a hajunk is égnek állna; érzem, hogy bizsereg a fejbőröm, s talán csak azért csillapul, mert legfőbb szövetségeseimmel nem történhet ehhez hasonló, hisz csupasz koponyájáról nem tehet!

Mi ez? Itt valami egészen más történt!... Legelőször is a magnóügyben! Bármennyire öntötte el fejünket a váratlan víz, ezt az egyet azért valahogy látjuk.

Hogy hát ez a szuperszerkentyű nem a Cselesé! Japánból való, azt egy félvak indián is látná; nem ebben tévedtünk. De mintha egészen más módon került volna honi tájakra, nem úgy, ahogyan mi kitaláltuk. Nem is ő „szerezte”, nem ő újíttotta be, és egyáltalán nem kellett pénzt varázsolnia a „semmiből”, hogy hozzájusson egy ilyen zivatarosán drága, spéci csodához – hanem egyszerűen kapta! Az iskolától, a minisztertől vagy rövid úton, egyenesen az Országházból. Lehet, hogy más is szokott kapni, avagy kérni kell valahonnan.

Szeretteink, szép kis hűgünk közben ott szobroznak még mindig a tanári asztal előtt. Nekünk ugyan háttal, és nem is igen kívánnak forgolódni, mert a tanár bácsi mintha még készülne valamire:

– Ti kinek adnátok tovább? – kérdezi^ s a szeme egyszerre biztatja mindkettőjüket.

Tehát kis Kocsáé a magnó! Vagy az iskoláé; mindegy. Aztán annak adja az oszi (szabad szombatra, netán egész hétre), aki különösen szorgalmas volt, vagy valami hasonló formában domborított.

És ezek szerint Cseles mégse kapta csak úgy, egészen egyszerűen. Érted? Nem egyszerűen, ahogy előbb mondtam, hanem tett is érte valamit odaát a 7/a-ban. Mégpedig a Kocsa tantárgyából, ami kétszeresen is vastag teljesítmény!

Majd utána ők következtek? Az Em-Gé ott horgonyzó bögyösei? Szóval így megy ez?!... Állati! Hogy ők is így

kapták? Cselestől, persze – de nem azért és nem úgy, ahogyan gondoltuk.

Érthető. Az is, hogy az imént fölített tanári kérdésre, tehát arra, hogy kinek ítélnék a lányok, s kinek adnák tovább ezt a boldogságot, teljesen nyilvánvaló a válasz. Másképp el se képzelhető, mint hogy tarka kis húgom (habár most egészen más formában foltos az arca) a szövetségeseimnek szánna, Csutkának, Morcos pedig gondolkodás nélkül egyenesen a vezérnek. Elvégre Vörös Réz tegnapi váratlan jelese ugyancsak megérdemel valamit, ha egyszerre így megy újabban az iskolai rend!

Jó. Azonnal meglátjuk. Nyugi.

A némaság azonban nem elég. Így aztán elhangzik ismételten :

– Ti kinek adnátok ? No ? Titok ?

Gondolhattuk, hogy egyszerre nyitják ki a szájukat, egyik se akarja, hogy a másik megelőzze. Így viszont totál zagyvaság, semmi se érthető.

De Kocsa is tudja, és eszerint intézkedik:

– Először te mondd! – figyelmezteti Orsit. – A te kezében van, igaz?

– Én?...

Tudniillik, dehogyan van a kezében, rég odahelyezte az asztalra, s kiforgatja a kezét tanácstalanul.

– Na! Jó, jó ... De te állsz közelebb. Mondd hát. Nagyon egyszerű. Ennyi az egész:

– Ádám Csutka. Vagyis ... jaj, ne tessék haragudni. Vagyis Ádám Ádám.

– Értem. És te, kisgyerekem?

Morcos úgy elakad, majdnem semmi. Csak a szája mozog:

– Én is ...

– Tessék?!

– Jaj! Véletlen! .. Mert azaz: Vörös ...

Igen. Persze. Csakhogy közbejött a szódásüveg; emlékezünk.

Nem is kell kimondania. Így valahogy jobban fáj. Nekünk például. Ez annyira biztos, hogy neked se magyarázom ... De hogy Réz mire gondol: jobb, ha egy ideig nem bántjuk vele.

Egyelőre bőven elég, hogy a kis Kocsa lassan, nézelődve, mintha most ismerkedne velünk, előjön az asztal védelme mögül, s ilyenkor borzasztóan nem szeretjük.

– Most utánam! A tanáriba!

Ők, Orsi és Morcos egyszerre mozdulnak; Kocsa megérzi, s félútról visszanéz.

– Állj. Nem ti! – mutatja is. – Hanem te.

Ez a te – Réznek szólt, világos. Afölött is- fölösleges volna vitatkozni, hogy büntetésből-e.

– Indulás! Aztán majd gondolkozom, kié legyen a jövő héten.

Végül az ajtóból még egy villámdöf és:

– Természetesen te viszed neki. Valakjnek. Gyerekecském. Azt hiszem, rendben van.

– Igenis.

– Akkor pattanj!

Vörös Rezső arcáról egyelőre nem olvasható le semmi. Mintha márványból lenne. Mindenesetre mond azért valamit, mihelyt visszatér:

– Megengedte, hogy hazavigyem. Ezt!

Ezzel lekapja a tanári asztal sarkáról az álnok szódásüveget, helyreüget vele, és hiánytalan tartalmával együtt beleállítja abba a szupermély táskába, amilyenből egyetlenegy fordul elő a világon, az is ebben az iskolában. És ez a páratlan természetesen az övé, a 7/b-ben.

... Bizonyos napokon, bizonyos események után és bizonyos föladatak elvégzése előtt érezzük csak igazán, hogy milyen jó itt, a Tituszban. S mostanában ezek az időszakok egyre sűrűsödnek. Ilyenkor még az se rángatja az idegeinket, hogy egyesek alaposan elcsúsznak az idővel, és hosszú percekkel a megbeszélte óra után még mindig sehol. Például a nőnemű tagság.

Örökké azonban nem tart. És ez is bizonyos.

De nem ám! Csapódik az üvegajtó, akkora lármával, hogy ijedtükben nemcsak a fagyizó vendégek kapják össze magukat.

Hát megjöttek! Nem helikopterrel } és nem is a tetőről pottyantak alá. Még csak nem is kergették! Egyiket se! Egyszerűen csak rohantak.

Már amennyire két ilyen szép szál virág vágatni képes!

Mintha valami varázslat hatalmában állnának mindketten, vagy simán transzba estek, megsuggerálta őket egy mágus.

Réz is csak nézi, s ráncolja közben a homlokát borzasztóan, de nem érti, mi ez.

– Szeretném, ha megszólalnál – fordul egészen Morcos felé. – Szánalmas kérésemre, légy szíves.

Na! Fölugorjak? Honoluluból jöttetek?

Csutka elég szorgalmasan tapasztgatja a tudás székhelyét a homlokán túl, de nem kérdez különösebbet. Mindössze ennyit. Orsi tói:

– Este?

Mégis, csupán a ziháló némaság.

– Mi van? Dugót nyeltetek? Egyszerre? Fogadalomból? Hé! Hallható?

Csutka:.

– A vezér kérdezett valamit

Morcos viszont csak mutogatni tud, egyelőre nem megy másképpen. Jobb keze ujjai indulnak el a hegedűtok felé (amit pedig még mindig a melléhez szorít, ballal, s persze

hogy keresztben), azonkívül segélykérőn pislog, mint akinek fáj valahol.

- Tedd már le, vagy belebikázok!
- Ne ... – forgolódik vele egyszer, még egyszer; míg végre kivethető a kezéből.

Végül is Réz helyezi az asztalra. És nagyot fúj a meny-nyezet felé.

- Üzenet... – halljuk, és folytatódik a mutogatás a jobb kéz ujjával.
- Miii? – ugrik föl a vezér, s állva marad. – Ne cikizz, nagyon kérlek! Okosabb lehetnél.
- A Pösze ...
- A Pösze! Az a búbánatos. Mindjárt elhajítom magam!
- Ö.
- Ö! Ö üzent! Világos. Szóval a Pösze? -> I-igen.
- Vigyázat, életveszély! Rögtön robbanok!

Orsinak hamarabb szűnik a fuldoklás; nincs is rá szükség, hiszen pontosan elég, hogy az a szép pirosság egyáltalán nem múlik az arcáról.

- A Pösze tudta meg ... – bizonygatja, s oldalazni kezd, hogy megvédje a barátnőjét. – Ne bántsátok.

Ettől senki se okosabb.

- Mit tudatok meg? Vagyis a Pösze. Ötös a lottón, hogy csakis ő kapta a fülest, így van?
- Várj...
- Emeletes szerencse!
- Hallgass!

És odanyúl Orsi a hegedűtok csatjához, de amaz most már sokkal ügyesebb.

- Engedd!
- Helyes, csak indíts már!
- Fedezékbe!

Fölnyílik hát. Simán, akadály nélkül. Lassan, ahogy egy ilyen titkot rejtegető valami tárulkozni kezd.

De Pösze?! Pösze sehol! Hát akkor?!

(Igen, a döbbenet akkora, mint a Gellért-hegy, de senki se próbál hülyéskedni. Vagy játszani: hogy íme, nincs is Pösze; és ha nincs, volt-e valaha? Aki megkockáztatná, tüstént be is fejezné, többé nem szólalhatna meg.)

– Itt van.

– Miii? Mutasd!

Csutka is közelebb húzódik, úgy néz bele.

– Láthatom? ' – Állj!

Levél. Vagy nem is levél. Cédula. A Pösze helyén.

Egyszerűen: cédula, noteszlap vagy mi... Valóban nem képzelgés.

Csutka amonnan is látja. Olvashatná is. ÍÉ .

Egyelőre csak éppen Réz nem kíváncsi. Miért kell ilyenkor is egyre a mosolytalan leányzót néznie?

Én ugyan nem fogom helyette kihirdetni, nem akarom. , – A Cseles írása! – vélem.

– Honnan tudod? J'

Végre elindul a szeme Morcostól idáig. Eléggé hosszú útszakasz.

És kézbe veszi azt a sárgás valamit. Na ugye!

Most látható, hogy ráadásul lyukacsos is; a legszebb hasadás pontosan középén.

Gyanús. Réz, minden eshetőségre számítva, elég óvatosan fogja. Mint valami sötét ítéletet. Vagy egy bukásos, év végi bizonyítványt. Pedig az ő dolga, tudjuk.

– Nem! – jelenti ki pár perces vizsgálódás után. – Nem a Cselesé.

– Állítod?

– Kocsáé!... Egyesélyes, fix fogadás! – vidul az arca. -; Én ismerem az írását a legjobban!

Ismeri, valóban. Ő is, én is, mindenki. Hiszen a kis Kocsa kézjegyével ezerszer találkozhattunk: három éve osztályfőnökünk! ...

Világos, hogy a Kocsa írását Cseles csempészte Morcos hegedűtokjába...

Csakhogy ez tök méltatlan volna kis Kocsához! Hiszen alig egy fél napja, hogy bebizonyította nekünk, milyen menő. Ha akar valamit: miért is tenné ekkora kerülővel? ... Rászorul? Ugye hogy nem!

Előfordulhat tehát, hogy ebben a nagy földi szaladgálásban most már soha nem fog kiderülni. Ugyan ki döntené el... Csupa titok az egész világ; látod, Pajti.

Kereselem a szövetségesem tekintetét, ő meg az enyémet, egészen biztos. -

Csak rosszul helyezkedtünk, szemben kellene kerülnünk egymással.

És rögtön kimondja:

– A Pösze ... Ő volt!

Ez nem föltételezés, nem is találgatódsdi. Hanem megállapítás. Egyszerűen és pőrén: megállapítás.

– A Pösze! – ismétli.

A lényeg maga a szöveg! Olvassuk már el, hadd tudja meg mindenki!

„A jagylaltos nem engedhető a közelébe. Vigyázat!”

Ez áll a cédulára vésve. A szöveg szépen kikerüli azt a lyukat a középben, egészségesebb papírt valószínűleg nem talált. Talán nagyon sietett, s nem ért rá keresgélni.

Hallottuk, olvastuk, sőt még egyszer. De nem értjük.

A fagyis bácsi, ennyi azonnal világos.

És hogy: „Vigyázat!” Tehát vigyázzunk rá. Ejha!

Mi – órá!... Nem vicc és nem kabaré. De hogyan? És hol van? ...

Pedig ez a mi föladatunk! A Mozdony Galeri dolga, teljesen hivatalos. Tudják, hogy az Em-Gé nem játék!

Borzasztóan jó érzés, elhiheted. Megbízatus! Valahol

tisztában vannak velünk, érted? Megbízta, tessék tudomásul venni!
Előbb még egy: „nem engedhető”. De hová nem? Igen, valóban ott áll, hogy: „a közelébe”, viszont éppen az, hogy minek a közelébe?

Csakis a mozdonyok!

Semmi egyébbről nem lehet szó!

Morcos mondja ki, elvégre övé a hegedűtok, sőt a Pösze is meg még a cédula is!

Csutka dolga lett volna a gondolkozás, ez igaz, de a hosz-szú és nehéz fejtörés közben, íme, megelőzték. És Morcos most rettentő boldog, ugrál, szaladgál az asztal körül; a pénztárból a néni tüstént szólni fog, mégse hagyja abba, és szeretné, ha a barátnője is bomolna. A szája széle természetesen most se téved mosolyra, ekkora öröm közepette se feledkezik el róla; talán éppen ezért nem figyelmezteti senki, s a rendreutasítás elmarad ...

... Mi ez? Nem halljátok?!

Elkábultunk a Pösze üzenetétől, vagy nem mindenki mosta ki reggel a fülét?

Talán mégse tréfa, ha idáig, a fűzfánk alá is elhallak* szik!

Igenis, a Múzeum felől!

De nem olyan fojtottan, egyáltalán nem titkosan. Sokkal nyíltabban, teljes hangerővel; ekkora buzgalommal még rakodás közben se szoktak üvöltözni!

Hogyan lehetséges, hogy a szakik közül se figyelt föl senki? Már megint nem? Erre az ordítózásra, ilyen vad huppogásra se?! Most is arra gondolnak, hogy csak a Hadova papa gyerekei; semmi vész, a mozdonyos kölykök rohangásznak, kamaszok verekedése, nem férnek a bőrükbe; hagyni kell őket, nem érdekes, majd megunják, és odébb-állnak.

Ezért nem törődnek ezzel az egészen másféle lármával? Hiszen így mi igazán nem szoktunk háborúskodni! Soha!... Még mindig nem tanulták meg, hogy milyen az Em-Gé?!

Egyszerre kezdünk rohanni. Ádám, Csutka meg én. Hogy a vezérrel mi lesz? – követ-e minket, vagy fegyelmi büntetést szab majd ki ránk, amiért az ő vezényszava nélkül lendültünk neki –, ezen máskor fogunk tépelődni, ha egyszer időnk lesz rá. Most hajrá! Ketten, kétféle irányba.

Nem beszéltünk meg semmit, s haditervben sem állapodtunk meg: mégis, mintha pontosan így határoztunk volna. Bekerítjük! Én a fűtőház felől, ő a gurító mögül. Vágta!

No és szemből, egyenesen a sínek között: persze hogy ő! Aki mindig elkésik mindenünnen. Aki soha senkinek nem hiányzik (nagyobb szégyen, mint akár három bűb az ember homlokán, de ugye ma se vettük észre a Tituszban, hogy egy fővel fogyatékos a létszám), s ennek ellenére általában mégis ő cselekszik legelőbb! Valahogyan így adódik. Utánfutó tökmag öcskösöm, név szerint Kis József, de sokkal inkább Foci Joci, az eltéríthetetlen Vasas-szurkoló.

A lényeg tehát az, hogy miután rendszeresen késve indul: kénytelen gyorsabban futni. Küzdőszellem és akaraterő! Ennek a versenyzős hajtásnak egyenes következménye, hogy most is ő ér a tett színhelyére mindnyájunk előtt.

Zzzzannnyát!... Akkora vasdarab röpül az egyik vagonütközőhöz, az orrunk előtt, fémesen zendül, akár a déli harangszó, de vígan elvihette volna valamelyikünk fejét! Honnét vágta ki?! És rögtön, folytatásképpen a párja is. Majd egy kék sportszatyor.

Azért talán nem állhatunk le! Most aztán már végképp nem!

Egy csípőfogó szaltózik felénk, elég magasan, de erről megállapítható végre, hogy micsoda, mert hamarosan el

fekszik a salakon, s Csutka azonnal fölkapja. Ráadásul egy sapka, majd sorozatban három iszonyú kalapács vagy inkább balta. Meg ronda, irdatlan nagy U szögek; nem is számoljuk, annyi!

Hiii! .. Ekkora verekedést még messziről se láttam! Vagonajtó csapódik, valakit vonszolnak, egy árny vetődik át amarról, csattanások, és előugrik megint valami, csillogó, és a magasból is dobban egy hang, meg az a folytonos recsegés és kiabálás, összevissza és mindenfelől, akár a nagy filmekben, szombaton a tévében.

Hárman! Dzseki, bőrnadrág, lendülő öklök meg minden. És rudak. Most meg rudak. Vagy talán karók.

Nem is hárman! Négyen! Honnan lett hirtelen még egy ?!

Cseles!... Nem káprázik a szemem, de ez valóban ő!

És nem a negyedik, hanem egyfelől azok hárman – és velük szemben ő egyedül!

Ráveti magát az elsőre, de abban a pillanatban hátulról egy másik.-Sikerül leráznia, és nekirugaszkodik amannak. Bele a hasába... És megint egy karó röpül; öcsi menten utána, és hadonászva, utat törve, cikcakkban ront közéjük. A fenébe; ezt megölik! Nem látják, hogy még gyerek?

Ugyanekkor Cseles egy fél másodpercre fölnéz, s azonnal fölfogja az új helyzetet. Óriási erővel vagy inkább lendülettel lerúgja magáról a harmadikat, és bödületesen kiált, túlharsogva mindegyiket:

– Mi lesz?! Tűzszerész urak! Megmozdultok végre?!

Nem is néziük egymásra: egyáltalán, nem kell, anélkül is értjük, hogy kizárólag nekünk szólt a megszégyenítő nógatás.

(Most már bevallhatom: tulajdonképpen féltünk Cselessel találkozni. „A robbanás” óta. Hatalmas baromságunk -vagyis irtózatosszerű szerencsénk óta. Hogyan fog végignézni rajtunk? Kiröhög minket, vagy otthagyja ezt a bamba népséget a fenében? Hogy egy ilyen szélütött galeri nem ellenfél neki; szétpukkadnak ezek maguktól is! És mi? ...

Nem beszéltünk róla, még önmagunknak se ismertük be, de szorítottunk, hogy minél később kerüljünk vele szembe. Pedig tudtuk, hogy elkerülhetetlenül bekövetkezik, de szeretnénk volna egy kicsit halogatni még ... Itt és most azonban sokkal keményebbre megy a játék, ebben a pillanatban csak előrenézhetünk, nem visszafelé!)

Háromunk közül kettőnek már van valami a kezében; rövidesen talán énfelem is bukfacezik egy célszerű darab, Cseles majd gondoskodik róla, hogy ne maradjak túl sokáig fegyver nélkül, s mindjárt útnak indít legalább egy feszítőkampót.

A Vágány Vagányok!

Vitathatatlanul ők. Ebben a sötétedő kavargásban is tiszta, hogy ők! Ott az a lengő hajú: külön is megjegyeztem magamnak, elég régen. Hátul, körülbelül a tarkója tájékán, szalaggal fogja össze a kócot; Orsi csinálta így kislány korában, amikor még nem próbálta kontyba föltűzni. A másik kettő szinte mindegy: ilyenekre szokta apa azt mondani, hogy néhány vastagabb évet látatlanban is kiosztana rájuk.

De hogyhogy Cseles? Mind a három ellen csak így? Hogy ő egyedül? ... Áz a copfos nem fogja babusgatni, ha sikerül az öklével utolérnie!

Málézésra tehát nincs idő, ilyenkor másra van szükség! Egyrészt kiszabadítani; másrészt, hogy egy se szökhessen meg a háromból!

Ez talán még nem is fut át az agyunkban, amikor öcsi máris ott csimpaszkodik az egyik bőrdzseki hátán.

Közben Cseles még egyszer:

– Na, mi lesz?!... Moziban vagytok?

Éppen ugrásra készültünk, már bele is vágtuk volna magunkat a húsdarálóba, ha nem kiált ránk. Pontosan a vi-? gyorgásra csúszó szája vetett vissza. Hogy a fenébe tud ilyenkor is nevetni? Akkorát kap a fejére tüstént, ha nem vigyáz, hogy az égbe száll tőle.

- Ez nem robban! – süvölti. – Ide azzal az ágyúgolyóval, kicsinyeim!

Ujabb hívásra aztán valóban nincs szükség. Irtó rég verekedtünk, s ilyen komolyan talán soha. De azért nem vagyunk vajból; tapasztalhatják tüstént. Nincs kímélet! Tűz!

Ki érzi ilyenkor, ha kap egyet a hátára vagy a vállára? De még azt se nagyon, ha a fejére, csak hasba ne!

Viszont az már biztos, hogy osztottunk is közben. Lehet, hogy összevissza, nem baj; ki akarja rendszerezni?! Ha egyszer jobbra is meg balra is meg fölülről is és mindenhogyan, szerszámmal vagy pusztá kézzel, és ha kell, beleugorva is, avagy a vagonajtóból a nyakába. Joci meg négykézláb cikázva az alsóbb frontokon, annak kapja el a lábát, aki futna már!

Szóval így aztán rögtön más a hadi helyzet meg az erőegyensúly! Mert például: hiába fityeg Csutka arcán három sebtapasz is, az ilyesmi ugyan nem gátolja őt most semmiben, legkevésbé abban, hogy oda üssön, ahová érdemes. Kinek fáj már a tegnapi seb helye! Hiszen épp a bepólyázott kezével markolja az imént feléje röpült vas szerszámot még mindig, s nagyobbakat oszt vele, mintha kéthetes edzőtáborból szabadult volna!

Kicifrázódik itt némely arculat, gyorsabban, mint a 328-as prűszkölése békeidőkben! És akkor már nincs sok értelme a menekülésnek: fölismeri őket holnap az első zsarú az utcán!

De csak ne nagyon meneküljenek! Jobb, ha hiánytalanul együtt maradunk! S aki még bírna egy menetet, csapjon oda figyelmeztetőül, hogy kár lenne bizakodni, tők fölösleges ilyenkor, ne ugráljunk már, nyugi, kis haver, nyugi...

Tény, hogy elég szépen összejöttünk. Végre megnézhetjük egymást. Azokat is meg jómagunkat. Nemigen mozdulunk már: így a legbiztonságosabb.

További tény (s ebben a lihegő és figyelő bénultságban most már gondolhatunk rá), hogy végeredményben Cseles csinált itt mindent. Ha ő nincs: mire mi nagy nehezen ideérünk, a Vagányok simán befejezik a munkát!

Igazából szégyellni kellene magunkat. Egy: ugye, mennyi pepita hülyeséget gondoltunk Cselesről, hetek óta!.. .' Kettő: egy szál magában is nekiesett, igen, egyedül a három ellen; jó, hogy nem lapították palacsintává.

S ami a legfőbb: ezért állhatunk most így! Mindenki fog valakit; ez már semmi, játéknak is gyöngé, annyira kipur-cant a híres társulat a ronda copfossal együtt; teljesen ártalmatlanok. Legalábbis egy darabig, amíg valamennyire magukhoz térnek.

A pihenésre tehát még nem gondolhatunk, túlságosan korai volna, a harcot még nem fújták le. Vigyázzunk csak, ha egyszer eljutottunk idáig!

Szerencsére pontosan ez pörög a Cseles agyában. Legelőször: létszámolvasás, vagy majdnem olyasmi.

Joci! Persze hogy ő! Foci Joci, utánfutói minőségében, a katonák élén. Nézi is Cseles, ingatja a fejét: alighanem valami lelkesebb szöveget szándékozna világgá röpíteni, de nem sikerül több; ez is nehezen:

– Hát te?

ő meg oltári büszke a megszólításra, csupán azért nem szökken a magasba, legalább az égis, nehogy ezek a gyászvitézek örülni kezdjenek.

– Tegnap is mondtam – csúszik meg a hangja rögtön egy fél oktávval. – De lehet, hogy nem is tegnap... Hogy a vezér derékszíjál kell megtalálnunk!

– Mi? Miféle derékszíjat? Ja persze – legyint a nagyfiú, de Joci észre se veszi, különben nem volna hajlandó a folytatásra.

– És a Morcos hegedűtokját; azt is mondtam! Noked! Ugyanakkor!

– Az ám ... És én mit mondtam? <

- Te? Még nem is bugyborékkoltál!
- Hű!... óriási mulasztás!
- Azt is mondtam!
- Most mondd!
- Minek?
- Hát hol vannak?
- A derékszíj ?
- ^ bögyösök, te mindentudó!

Igaz. Valóban. Hová lettek? Egyebet nem tehetünk, egyikünk így, a másikunk amúgy rángatja a vállát, és Cselesnek nem is lehet a legjobb véleménye erről.

- Ja! Fagylaltozik a fehérség még mindig!
 - Azt nem! – kakaskodik a legkisebb lovag. – Hogyisne! Nem olyanok!
 - Hát a vezérek? Elbújt?! Ez már fáj.
- Még Csutkának is. Nekem is.

Pedig éppen ott tartottunk, hogy kezdtünk valami jót érezni. Azt, mintha Cseles véleménye az Em-Gé tagjairól elindulna lassan jobbfelé. Egy ekkora világverő bedobás után már-már más szemmel próbálná szemlélni a mozdo-nyosokat, vagyis minket például. Elvégre tapasztalhatta, tulajdon szemével láthatta, hogy nemcsak mutogatással vesztegettük itt az időt, hanem becsületesen lerongyolódtunk közben. Ha így vonulnánk el egy óvoda előtt, megáll-nának a fejlődésben a gyerekek! Jó, hogy nincs a közelben egy tükör: nem örülnék magamnak, becsszóra! Pontosan elég, ha Csutkára nézek: sérült bal kezéről rég lebomlott a géz, fityeg róla minden, s az inge ujjával törülgeti arcáról a nem régi sebek vérfoltos udvarát... Szóval megpróbálhatná Cseles is, itt az ideje, hogy végre más hangon elmélkedjen rólunk. Akkor is, ha még nincs egészen vége ...

De azért csakugyan! Milyen galéri az ilyen, melynek nincs vezére? Illetve, éppen az a ciki, hogy igenis van, de a döntő menetet nem ő irányítja! Sőt!

Gondolkozó barátom azonban sokkal nagyvonalúbb. Ügy tesz, mintha ő is gyanakodna; csakhogy ez a gyanú talán igaz.

– Szerintem dolga van – jelenti ki olyan nyugodtan, mintha unatkozna.

Cseles mégis elbizonytalanodik, egy szemvillanásnyira csupán, és biztos, hogy nem gúnyolódik, legföljebb mi halljuk úgy még mindig:

– Dolga? ... Csak nem? Iskola után?

– Hátha a fagyialtost tartja szemmel, az is fontos;

– Honnan tudjátok?

Joci képtelen uralkodni magán, muszáj közbekiabálnia:

– A Pöszétől!

Cselesnek ez most már teljesen vad; ingerültebb is, mint pár perce. Elvégre, ha túl sokáig vitatkozunk, s közben elszabadul ezek közül valamelyik, kezdhethük a verekedést előlről, pedig csöppet se volna jó.

– öcsi, itt az ideje, hogy békén hagyj. A hülyeségből elég!

– De! A hegedűtokban!

– Mit mondtam?! Odáig nem hallatszok? Vége! Vége? ... Semminek sincs vége. Dehogy!

Mert Kocsa áll itt! Ö! Becsszóra, hogy a kis Kocsa!

Mióta? Merről?

És egy szaki, karszalaggal.

És apa!... Kis József MÁV-felügyelő, fűtőházi főnökhelyettes. A kisleány!

A hátunk mögül. Egy másik vagonból. A 328-as konyhájából. Vagy egyszerűen amarról. Amerre nem tudtunk figyelni.

Na, most aztán nem kell attól tartanunk, hogy megszöknek a Vágány Vagányok! Tőlünk nem! Főveszély elmúlt!

(Vagy épp azért nem erőlködtek már, mert előbb vehették észre a közeledőket, hiszen ellenkező irányban álltak,

mint mi, s megértették, hogy ettől a perctől minden hasztalan.)

– Apa!

Joci is ugrál; túl nagyon azonban hiba volna. Tudja ő is jól, hogy vigyáznunk kell még így is.

– Apa!

Vasutassapka le, erőteljes fejkavarás.

– Hé! Ebadták!

– Hadova bácsi!

– Fogod be a szád!

– Bocs. Véletlenül szaladt ki.

Fejkavarás befejezve, tányérsapka vissza a tetőre.

– Ezt jól megcsináltátok!

Kis Kocsa közben egyre inkább elébe kerül. A tanári köpeny nincs rajta. Se a fehér, se az a barnás. Így olyan, mint akit nem ismerünk. Viszont sárga az inge. Emlékezetem szerint nem így szokott a katedrára lépni; ha itt volnának a lányok, rögtön eldőlné a kérdés: valószínű, hogy ők jobban megfigyelték. És csokornyakkendő! Nem tarka, nem pöttyös, nem is csíkos. Egyszerűen kék. Pajti, tudod, mi a csokornyakkendő? Láttál már? ... Nem, így még nem jelent meg az iskolában soha! Az évfáradón sem. Először kötötte a nyakába, ez annyira biztos, mint hogy a nulla mindig nulla, bármennyivel szorozzuk! Szóval nem készült föl verekedésre, látható!

Csak éppen a csoda. Megint. Hogy ezt is tudja... Sőt! Tudta! Két órája, reggel óta vagy a tanév kezdetétől egyfolytában! Érthetetlen!

Mindig mindent. Mi meg röhögtünk. Irtó sokat. És borzasztó jó volt röhögni; ugye gondolod?... És ő akkor is tudta! Látod, ezt nem lehet visszacsinálni. Hiába fogadjuk, hogy többé nem fordul elő.

Röhögés kizárva! Év végéig fölfüggesztve! Aztán jövőre a 8/b-ben majd meglátjuk, elkezdjük-e újra. Azazhog

a kellő gyakorlatozási idő elmulasztása miatt nem felejtjük-e el addig végérvényesen?
Mert ahogyan itt áll előttünk! S ha legalább egyetlen csipetnyi szót szólt volna már!
És a szeme!... Nem tudom, mit jelent az, ahogyan néz. Kérdez-e, feleletet vár-e, vagy éppen az ül
ki az arcára, hogy úgylis tudja, tehát fölösleges a szöveg.

– Ki a hetes?

Honnan röppent elő a kérdés, a szavak valahogy csak megállnak a levegőben, s nem mozdulnak
onnan.

Mert mi az, hogy: a hetes? ... Itt? Most?

Majd holnap reggel a 7/b-ben. Meg a 7/a-ban is, nyilvánvaló !

Különben pedig: közülünk ugyan ki is lehetne?... Ki merete belevetni magát az utánpótlás
megérkezése előtt, egymaga? Szétverhették volna a fejét, akár egy üres tejesüveget!

Mindannyian egyfelé nézünk, ugyanarra a srácra. Nem haver, nem bajtárs, nem Em-Gé – mégis
Őrá: ne zrikálja az agyonnyúzott idegeket, álljon csak elő! Képletesen persze: mert a „védencére”
azért vigyázzon még, el ne engedje!

Jól van, látom, hogy erőt gyűjt. Alighanem az én ferde képemről is lesírna, ha én próbálkoznék,
elvégre ez mégse az iskola!

– Kocsa tanár bácsinak tisztelettel jelentem, hogy ... Eddig gyorsan sikerült, de mit mondjon
ezután? Bivaly nagy szerencséje van: nem kell folytatnia. Elég

ennyi, oké, ezt már félbe lehet szakítani.

– Jól dolgoztatok.

Most kellene megint egymásra néznünk. Mert nem akárki mondta!

A tanár bácsi volt! Az oszi!

És ahogyan mondta. Közben a szeme villant.

– Létszám?

Cseles nem is gondolkozik, gyorsan rávágja:

– AzEm-Gé!

– És?

– És ... és, igenis, még én ...

Csutka azonnal közbelép; elég fegyelmetlen viselkedés, különben nem szokása.

– Az Em-Gé hiányos! – mondja tárgyilagosan, mindenféle hangsúly nélkül.

– Látom, látom – ingatja apa a fejét, de talán nem haragból. – Legyünk csak pontosak és igazságosak, ugye? Közben a lányokat bezzeg elhagytátok!

Joci is belekiabál:

– Nem nekik való.

■ ■ – Állj! Ne te dönts el, rendben van?

– És a vezér? – erősködik a csibész mégis.

Csutka megrándul, legszívesebben betapasztaná a kölyök száját, s én se szeretem az ilyen köpködést, ráérne otthon árulkodni, bár az se fontos mindíg. Jó, hogy kis Ko-csát egyáltalán nem dühíti fel, sőt ha tudna az öreg pislogni, ez a fura arcrángás tán a boldogságot jelezné.

– Tudom, gyerekecskéim – mondja. – Vörös kollégátoknak dolga van. Fontos. Körülbelül annyira, mint ez itt... Azaz, vigyáz valakire,

Húúú! Most kapcsol az agyokban a váltóáram! A fagyaltos! . . . Az a ...

– Így, így. örülök, hogy milyen okosok vagytok! Az én kis lovacskáim okosok. Szemmel kell tartania, nehogy minden pénzét fagyalatra költse. Értjük? Jobó, *ha kis ideig még a közelében parkol valaki. Mondjuk, szorosan mellette.

– Hogy ne jöhessen ide!

– Semmi szükség rá; ebben gondolom, egyetértünk. Legföljebb ezek az urak itt, ők vannak tán más véleményen. De arra senki se kíváncsi. Lesz alkalmuk bőven, hogy magasztos nézeteiket kifejtsék az illetékesek előtt: türelme

sen végig fogják őket hallgatni, ezt éppenséggel lefogadhatjuk ...

örülnünk kellene, hiszen célhoz értünk. Ugye hogy igazunk volt, amikor az első másféle zaj után azonnal rosszra gondoltunk... Jól láttuk: a Vágány Vagányok hatoltak be! A Múzeumon át, persze; ott ugyanis csak gyerekek téblábolnak, alig néhány kölyök ugye! S ha nem kezdtük volna időben a munkát, akkor ma nem szepegnének itt, mint holmi bamba főártatlanok!

Igen, de ...

Figyelsz, Pajti?

Szóval, hogy ez mégse egészen öröm. Vagy inkább úgy, hogy valami mégis keserű. Most, egyszerre! Nemcsak nekem. Láthatnád Csutka arcát; én ismerem, hogy mit jelent, ha megáll a keze a csillogó koponya tetején. Es Joci se járhatja a száját, pedig most több joga volna a sivítózásra, mint eddig bármikor!.

Nem érted?

Pedig az a valami nem is egy, hanem kettő.

Előbb tehát az első. Éspedig hogy lám, ezért viselkedett mostanában olyan ferdén a vezér! Nem ám gyávaságból... Mi meg azonnal gyanakodni kezdtünk; tudod. Sőt beszéljünk most már őszintén: egyenesen gyanúsítottuk is. Csak nem mondtuk ki, még önmagunkban sem! És az ilyesmit sok mindennek lehet hívni, de elsősorban: gyávaság.

Fáj, Pajti, vedd tudomásul, és ne kezdj vigasztalni. Mert a legnagyobb baj, hogy nem lehet jóvátenni. Pedig szégyenkezni nem elég, nem, sehogy se. Ráadásul éppen örülnünk kellene: hadd legyen mindenki büszke ránk. Még Vörös Réz is – hiszen a közös feladat ránk eső részét ugye száz százalékgig teljesítettük!

Hát így a vezérünkkel... És akkor mondhatom tüstént a másodikat. Ami legalább ilyen „dicső”!

Csoles!___Szén és hősi nekirugaszkodásaink Cseles leleplezésére ... Kár is erről beszélni. Mert lelepleztük, le

bizony, méghozzá gyönyörűen! Minden turpissága kiderült. Ravaszságai, föltűnései és eltűnései meg minden. Kiderült, kiderült, kiderült! Csak éppen fordítva. Rendes tőle, hogy nem röhög a képünkbe.

Várjunk csak: dehogyis röhög! Hiszen egyedül mégse bírt volna ezekkel! Hé! Nem egészen így halad a menet! Tudta ő, hogy jövünk: azért mert belevágni, s azért vetette magát közéjük, mert tudta, hogy pillanatokon belül megjelenünk!

Igenis számított ránk! Tisztában volt ő azzal, hogy ha most nem sikerül, akkor vége az egész akciónak: nem kockáztathat – és nem is kockáztatott, hisz tudta, tudta, tudta, hogy időben előrohanunk valahonnan!

Egyetlenegy jó szót azért idecsavarinthatna felénk. Vagy elégedjünk meg annyival, hogy bólogat? Elvégre mi is kinyithatnánk a szánkat!

Tudniillik egy csomó probléma még hátravan. Elég vastagon.

Mindjárt például az, hogy ugyan meddig horgohyzunk itt, ekkora buta nyugalommal? Emberek, vigyázat: ebből így baj lehet! Előbb-utóbb a rendészetet is illene értesítenünk, nem?... És egész egyszerűen: a rendőrséget. Maguktól, csak úgy véletlenül, egy se fog ide tévedni, pontosan a mozdonyok békés, múzeumi tájékára!... Mi meg nem játszadózhatunk a végtelenségig ezzel az összefonott hajú bölénnyel, sem a másik két rózsaszállal! Úgyis elég sűrűn kényszerülünk arra, hogy csavarjunk egyet valamelyik koszfészek csuklóján, s Cseles például hosszabb-rövidebb szózatot is megereszt közben, a biztonság kedvéért és merő figyelmességéből, hogy bánatos foglya egy percig se unatkozzék.

– Csitulás, haver; még egy csöppnyi kitartás, aztán vége. Addig ne gondolkozz!

Vagy jóval rövidebben, amikor ennyi is elég:

– Na, drága barátom!...

Szerencsére apa! Biztosan nem azért jött, hogy álldogáljon itt, és gyönyörködjön bennünk, a harangszóra várva. Pontosan tudja megint, hogy mi jár a fejemben és a fejünkben. Emlékszel, mondtam már, hogy apa mindig mindenről tud. Másképp, mint a kis Kocsa. Mintha ez volna a beosztása. Fogalmam sincs, hogyan gyűjti be, de a pusztá eredmény, hogy – mindig mindenről. És azért az egész MÁV csodálja. Vagy tiszteli; így szebb. Ezúttal nem történik a vasutassapkával semmi, következésképpen a fejkavarásra se kerül sor.

– Lányaink hamarosan megérkeznek! – mondja, de valami hecc ugrál a szemében, mégse ránk néz, hanem arra a másik szakira. – Nincs annyira messzi a rendőrség, addig csak kibírjuk!

– Szóval kiderül szépen, hogy ezt is megszervezte valaki! Jó előre és körültekintően ... A „hírszolgálatot”, az öreg fagy is szemmel tartását, a rendőröket, mindent!

Azt hiszem, egyszerre néztünk Cselesre. Ádám Csutka és én, Kis Péter, a veterán vasutas első számú fia. Szólhatna Cseles, igazán mondhatna valamit. Ehelyett akkorát mosolyog, mint kétszer a Balaton. Talán ki se akarja nyitni a száját; lehet, hogy erősen fáj még az első horogütés helye, meg amit a derekára mértek hátulról – de azért jelezhetné legalább, hogy nyugi, majd legközelebb másképp ...

Már jönnek azonban. Illetve először ő. Vörös Réz. Majdnem egy fél percbe telik, míg megvilágosodik, hogy ugyan mi ez a furcsaság rajta?! Hiszen a zöld-fehér melegítőjében most is, pontosan úgy, ahogyan délután a Tituszban. Se kifordítva, se fölgyűrt ujjak, se derékszűj. Rendesen, mintha szakkörbe készülődne ... Rendesen! Persze, pontosan ez az!

Annyira rendes, hogy. Jaj, hát a nyakkendő. Igen! Ugyanaz, amit múltkor, először kötött fel, hogy becsapja vele Csutkát!

Lehetséges, hogy a zsebében lapult? Magával hozta, és számított arra, hogy föl fogja csomózni a nyakába? Előre tudta hát ő is, hogy így lesz?... Jó. Fő, hogy itt van. Elég viccesen fest így; tudjuk azonban jól, hogy nem ünnepi alkalmakra tartogatja ezt a meglepetést, hanem mókából.

Tehát jó a kedve. És hogy egymaga érkezett, ebből máris nyilvánvaló a legfontosabb. Ugyanis, hogy „leadta” az öreg fagyaltvezért! Átvették tőle, jegyzőkönyv ellenében, ezentúl tehát szakmaiak vigyáznak rá: persze nem fagyaltkészítők. És átmenetileg semmi gondja arra, hogy marad-e az óriási csokoládéfagyik után elegendő pénze a (Vágány Vagányok szállítmányainak csöndes átvételére? ...

Most már nekik se kell sokáig várakozniuk. A Vágányotoknak. Itt az ő idejük is. Viszik őket, rendőrségi meseautóba kerülnek. Kicsit tuszkolni kell őket, de végül elférnek. Azt hiszem, az ilyeneket mind egyformán viszik el. Egyiknek sé jár a szája, legföljebb a fejét kapkodja, mintha még mindig azt lesne, jön-e segítség valahonnan ... Nem érdekeshez már egyáltalán nem; minék meséljem hát!

Aztán egy következő kocsiban apa meg a másik szaki.

Itt maradunk a kipakolt cucc között, a feltört vagonnal: rövidesen talán ezen a téren is történik valami.

Mert Cseles végre igenis leül. Egy láda szélére, annak is. a sarkára, és hallhatja, miről beszélünk. Természetesen csak arról és alig pár szót, amit imént is jeleztem: ennek a rengeteg mindennek egyszer vissza kell kerülnie, oda föl, ahonnan nemrég kiadogatták.

Gúny-e vagy barátkozó mosoly: egyszer talán elválík. Mindenesetre kérdés:

- Sok lesz?
- Mi... hogy? Ja, ez itt?
- Ja. Ez, itt.
- Ügy nézem.
- Hát majd besegítesz. Te is, ő is. Elintézem nektek. Éjszakai műszak, gondoljátok meg, nem kis pénz!

Abbamarad a mosolya. Vagy ha nem mosoly, akkor az, ami. Komoly a szeme is.

– Igaz, te, Petár, nem szorulsz külső segítségre. Majd apuka, ugye.

Csutka azonnal mozdul:

– Hadova bácsit ne cikizd!

– En? Csak úgy sejtem, ha egyszer vasúti, akkor... Különben bocsánat.

Rövid a csönd, mindössze annyi, hogy lenyeljük a folytatást. És hogy eldöntsem, megkérdezhetem-e?

– Te is? – semmi hátsó gondolat, igazán semmi; valóban kíváncsi vagyok. – Szóval hogy csináltad-e már te is? Megmondanád ?

– Észnél vagy?!... Amikor pénz kellett. Vagyis, sokszor, na!

– Bírtad?

– Nem szakadunk belet

ö csodálkozik legjobban, hogy miért hallgatunk. Pedig tudhatná, hogy a hallgatás olykor a gondolkozás jele. Különösen Adám Csutka jelenlétében... Hogyne jutna eszünkbe (de még Foci Jocinak is, nyilván), hogy hiszen Vörös Réz néhány nappal ezelőtt ugyebár pontosan ezt vágta a fejemhez ellenérvként, amikor mindenáron nyomozni készültem, egyenesen és különvonalon is Cseles után.

Sőt meg is rótt alaposan a magánakció miatt '- Ez meg amolyan idétlen és buta kérdés, Csutka csóválja

is a fejét szorgalmasan. Lehet, hogy nem is ezt akartam,

csak kicsúszott. ■ – Éjjel?

. Igaza van, hogy kinevet

– Fölvállalható, testvér, nappalra is! – néz ferdén kis Kocsára. – Ha elenged valaki az iskolából.

Mondjuk, az osztályfőnök bácsi.

Ezzel azonban jelzi, hogy vége, befejezte, egyelőre elég

volt. Megfordul a tengelye körül, és iramodna máris; amúgy futtából kiáltja vissza:

– Sziasztok! Halihó!

De még egyszer hátra kell fordulnia:

– Es ja! Tiszteletem, tanár úr!

... Most aztán valóban már csak mi – és az oszi.

Fura a képlet, elhiszed? Ez nem iskola, azonkívül este van. Kocsa sárga inge és a csokornyakkendő. Mi meg akárhogyan, nem a kék köpenyünkben: ráadásul tépetten és eléggé koszosan. Egyikünknek az ingujja foszlott le vállból, másikunknak a nadrágja pattant el, nem is egyetlen helyen, hanem a fenekére és a lábszára. Jóciról aztán nem is szólunk: a Vasas komplett védelme se tudná kideríteni, hogyan maradt egyben?

De a fölállásunk, értsd meg, mégse ezért huzatos. Nem tudom, mit mondjak.

Kocsase készül hosszabb előadásra, egyelőre Cseles nyomában jár a tekintete. És a gondolata, hiszed?

És amikor már semmi zaj a távozó után, így szólal csak meg, ennyire halkán:

– Szégyellem magam, kis lovacsák ...

Torkunk most már nagyon száraz, s ő tudja, hogy nem fogunk megszólalni.

– Gyanúsítgatunk ... – kezd lassan emelkedni a hangja. – úgy ám. Valakit, annak ellenére, hogy az én tanítványom. Az én gyerekecském, éppúgy, mint ti. Gondolkozzunk ezen, rendben? A kis lovacsák nem tesznek ilyent.

Jó, Pajti, akármit mondasz, neked lesz igazad. Én ebben a menetben leégtem. Akkor is így érzem, ha tulajdonképpen győzedelmes volt ez a nap... Meg fognak dicsérni. Mindannyiunkat. És talán kikerül a hír a folyosón a csapatfaliújságra is.

Csalódás az iskolában. De aztán már köszönet, sorozatban!

Sikeres alku kis Kocsával – és Morcos dupla mosolya

Csoda! Legalább akkora, mint a Bazilika tornya!

Hogy ugyanis egyszerre érünk az iskola elé!

Hiszen már az is csúcs, hogy mi hárman, Kis József MÁV-felügyelő csemetéi, ugyanabban az időpontban kerülünk ki a nagy terasz fedezéke mögül az utcára ... Mindenekelőtt alaposan körbecsodáljuk egymást mintha az életben most találkoztunk volna először. De aztán, néhány perc múlva, csak úgy menet közben, Ádám Csutka a húgával, majd egy sarokkal arrább Vörös Réz is besorol szótlánul és ránk se nézve. Ne hidd, hogy **így** beszéjük meg, épp azért annyira szuper! Mintha valami drótból szőtt pókháló gyűjtött volna be minket!

Mégse véletlen. Lehet hogy egyikünk se aludt túl sok*t az éjszaka folyamán. De nem az átélt izgalom az, ami miatt sokkal többet kellett hánykolódnunk az ágyban, mint egy veszített Fradi-meccs után. Hanem: hogy mi lesz?!

Mi lesz? Kint van-e győzelmünk a falon csakugyan?

Egyszerre vesszük a folyosó végéről az utolsó kanyart is. és egyszerre kezdünk lassítani. Nem, azért se rohanunk; az ügetés, Pajti, a gyöngeség jele. Meg aztán véletlenül se gondoljon valaki arra, hogy ezért tettük, amit tettünk... Csak hát lássuk már!

Nem látunk semmit

Illetve jó messziről is megállapítható, hogy: semmi. Eszméletlen! Mi történt? Hát nem volt győzelem?

Látjuk, látható, túlon túl is nagyon! Nem szükséges egé

szeri odamennünk. De melyikünk fogja kimondani? KI meri?

Csutka már le is áll nekiveti hátát a falnak, gondolkozik.

– Valami hézag... – mondja, csak ennyi csúszik ki a száján.

A vezérnek se jut eszébe jobb:

– Gubanc. Meg fogjuk kérdezni.

– Cselest?

– Nincs itt.

– Akkor?

Joci hirtelen és egészen váratlanul forogni kezd maga körül, mint egy bűgőcsiga. Viszont nemcsak bűg, hanem a sípja is egyfolytában szól; mégse üt a fejére közülünk senki. Reménytelen vállalkozás volna: ilyenkor úgyse képes arra senki, hogy elnémítsa.

Legföljebb a folyosóügyeletes tanár néni. Jön, s itt is van már. Ő az egyetlen, aki megpróbálkozhat a lehetetlennel: a vakarcs kölyköt a helyére terelni. Ami azért is borzasztó föladat, mert köztudomású, hogy az elsősök tanterme a világ másik végében tátong.

– Éjjel nem akaszthatták ki...

Mármint a mi győzelmünket hirdető közleményt a faliújságra. Igen, Orsi mondta ezt, és némi magyarázatot is fűz hozzá sürgősen, a gyöngébbek kedvéért:

– Valakinek meg is kellett volna írnia, nem?

S akkor már Morcos is belekap; nem azért a barátnője, hogy az ilyen logikai játékban ne segítsen neki.

– Igaz is – kezdi megemelni az arcát –, talán holnap... És ahogy ez a komoly arc abbahagyja az emelkedést,

mintha valamiféle mosoly terülne el. Nem igazi, csak majdnem. Sikerül úgy, hogy azoknak a bizonyos fogaknak a hiánya azért csak ne okozzon furcsa látványt... Mi lelte? Teljesen más tőle! Nemcsak az arca meg a szeme, hanem egyszerre úgy egészben! Jó, hogy a vezér szája is

majdnem a füléig szalad, de ez, a Morcos mosolya, bármennyire is csak amolyan majdnem-mosoly, azért mégis az elsői Milyen buta, hogy eddig nem próbálta, hiszen így sokkal szebb! Csutka se érti pontosan, pedig a húgáról van szó" – de Réz talán megmondja neki...

Csak azért mégis jobb lett volna, ha már ma is itt libegne a győzelmünk a rajzszögön!

Amikor föltűnik a folyosó végéből Kocsa. Igen, kis Kocsa, vagyis az oszi. Fehér köpenyben, mint mindig. És a tegnapi fura csokornyakkendő nélkül, természetesen. Messzi még a csöngetés, de a látvány mégse okoz meglepetést, hiszen ő mindig mindenkinél előbb érkezik.

Most azonban igenis más; ez nem a mindennapos ábra. Talán utolérte a fülét a hír Kis József 1. oszt tanuló rettenetesen sípoló, táncos mutatványáról, és attól tart, mások is készülnek valami halvány kis megkergülésre.

Köszönünk, egymás után, de azért majdnem egyszerre.

ő meg bólogat Hosszan, ámbár egyfolytában, s ugyanabban az ütemben, ahogyan elkezdte. S persze nézi, látja közben a falat Helyesebben: a táblát a falon, üresen. Másra számított ő is, vagy tudta tán előre? – homályban marad, Pajti, ebben biztosak lehetünk.

– Jeles dolog – mondja –, hogy kis lovacskaím ilyen korán befutottak.

Mi is bólogatunk. Vagy nem, csak azt hisszük, ő azonban kíváncsi:

– Máskor Is?

Bólogatásunknak most biztosan vége. Másféle kérdések következnek tehát

– Jól aludtunk? Mindenki jól?

És még egy csomó ilyen semmi-kérdés! Minek? Ha nem tekingetne közben 5 is oda\ Vagyis éppen az üres dicsőség-tábla irányába még mindig!... így azonban borzasztó. Pontosan ez a semmi, ez a legcikisebb!

Ebben a fölállásban ugyan ki fog vállalkozni arra, hogy kimondjon valamit? A vezér? Meddig várjunk rá? ... Nem. Most a legkevésbé.

Csutka! Ádám Ádám, a Gondolkozó. És elég is ennyi; halkan, azt a pár szót szinte megszűri a fogai közt:

- Valami hiányzik – kezdi, majd következik a szegény tar koponya megérintése. – Azt hisszük...
- Hm ... Én is azt hiszem.
- És akkor nincs rendben ...
- Nevezetesen?

Némaság megint. Szövetségesemnek igaza van, hogy abbahagyta, hiszen legföljebb azt mondhatná, hogy „tetszik tudni úgyis"! Akkor meg minek? A fölösleges sóder nem boldogít, tudod.

Kocsa tehát vár egy kis ideig (nem ismeri Csutkát, hogy ha ő egyszer befejezi, akkor három lépegető exkavátor se húzza elő a következő szót), aztán annak jelzésére, hogy akkor ő is lezárta a témát, előhúzza a zsebóráját, majd begombolja a köpenyét.

– Ha nem tévedek, két perc múlva csöngetés! – figyelmeztet mindenféle fenyegető hangsúly nélkül. – Gyere-kecskéim, föltettük, hogy ma elkészünk? Egyszerre eny-nyien?

Mondtam, hogy Csutka elnémulása végleges. Más részről, mégse fejezhető be csak úgy, elvonulás lehorgasztott fejjel, anélkül hogy a vezér kitenné a pontot.

Nem néz. oldalra, nem néz semerre. De közelebb lép, egyetlen mozdulással legalább.

- Tanár bácsi haragszik ránk?
- Ejha! – hintáztatja kis Kocsa a zsebóráját. – Okom volna rá? Esetleg egy újabb ágyúgolyó?
- Akkor tessék szíves lenni mást mondani nekünk, nem azt, hogy gyerekecskéim.
- Érdekes. Hm... Mikor jutott eszedbe?
- Nem nekem.

FI Szóval, nem akartok már gyerekek lenni? •» Nem attól függ, hogy mit akarunk.

– Hanem?

Ujabb csöndre már nincs idő, s ő se akar tovább gondolkozni. Zsebórája eltűnik megszokott helyére, amiből meg kell értenünk, hogy vége. Egyelőre. Most azonban indulás! Szó csak annyi, amennyi útközben lehetséges:

– Jó. Beszéljétek meg. Majd a kanyarodóban:

– Én is megbeszélem. Magammal, ha más nem hajlandó ...

És végül a köszöbön:

– Mihelyt megindokoljátok. Rendben?

– Rendben.

– Várom az eredményt.

... Ballagás a Titusz felé. Útirány és sebesség nem módosítható. Marad a százszorosan begyakorolt átlag. Az időpont tekintetében is, körülbelül.

Föltételezhető, hogy a jövőben nem Vörös Réz lesz a vezérünk. Ahogyan az okos emberek mondani szokták: „a változás valahogy a levegőben lóg”. Éspedig hamarosan. Azonkívül így érzem.

Sőt! Olyan érzés is kerülget, hogy: én... Azazhogy, azt akarják...

Hülyeség! És egyelőre csönd. Szavazni amúgy is csak a fűzfánk alatt lehetséges! Egyetlenegy tétel viszont haláli biztos: én Csutkára fogok szavazni!

Szerencsére nem bújta a Titusz a földteke túlsó felére: több idő nem jut a fejtöresre – már itt is vagyunk.

Mi ez?

Be se kell fordulnunk, az üvegajtó még be se lendül: máris látjuk! Meg kell miatta állnunk, olyan hirtelen, mint amikor egy kocsisor koccan össze. De leghátulról is olvas

ható, akkora betűkkel rajzolták oda a tetejébe. X fagyis pult fölött, a falon. Nem rajzszőgezve, hanem ragasztva. Egy egész lap papír.

KÖSZÖNET

Pirossal, és csupa nagybetű! Ezért akadtunk el az üvegajtóban. Mert hiába, Titusz a világ legklasszabb cukija: ilyenféle föliratra egyikünk se emlékezhet. Ehhez hasonlóra az üzletes nénik nem is voltak itt fölkészülve, hiszen se keretnek való lécz, se valami hirdetőtáblaszerűség soha.

Jaj de szép! A piros!

Végül is türemkedjünk csak beljebb, mielőtt valamelyikünk kihúlne idekint teljesen! Szépen, párosan, de valamivel fürgébben! Meg hát, ha KÖSZÖNET, illene elolvasnunk, hogy mit és kinek; azaz a kisebb betűket is! Indíts!

A menetrend máskor is mindig így alakul: legelőször nyomás a fagyaltos pult elé! Csakhogy most nem lehet megszólalni.

És a néni, aki a fagyit adagolná, türelmesen összefonja mellén a kezét

– Ügyes fiúk! – mondja. – örülök.

Rögtön kiderül, miért. Addig csak mosolyog, s pillanatnyilag ez a mosoly az egyetlen, ami bátorít

– Na, jól van. Olvassátok csak.

Jobb, ha egyvalaki olvassa. Könnyebb lesz. Csutka? Igaz. Miért ne? Ügy lesz: látom, megegyezett önmagával.

– „A Magyar Államvasutak elismerését fejezi ki azért a segítségért, melyet a fiatalok egy csoportja, nevezetesen az úgynevezett Em-Gé-be tömörült diákok, más barátaikkal együtt nyújtottak fosztogató és bűnöző, elvetemült bandák leleplezésében és rendőrkézre juttatásukban.”

Csutka megáll, abba kell hagynia, hogy nyeljen egy na

gyot, és kiköhögje magát. Elvégre most már tisztára egyenes, hogy rólunk szól ez! Rólunk!
Nem sürgetjük, dehogy. Nem is biztos, hogy az ilyesmit egyből meg lehessen érteni. Talán még be se hatolt egészen a fejbőrünk alá. Csak a gyomrunkig, mert az irgalmatlanul remeg.

Hiszen most már mindannyian olvassuk, és nemsokára előlről kezdjük az egészet.

– „A fűtőház dolgozó kollektívája és *a* raktárfőnök' ség köszöni *a* fiatalok éberségét és bátorságát. Tudjuk, hogy minderre *a* vasút szeretete ösztönözte őket, annak *a* vasútnak a szeretete, mely mindnyájunk közös apja és gyermeke.”

Itt vége. Óriási fűj tatás: és fogalmunk sincs, mit csináljunk most.

Úljünk a helyünkre.

A néni szólal meg, s már nem fonja össze a karját:

– Gratulálok!

. — I-igen. Kösz. Köszönjük szépen.

– Ma ingyen! – mondja.

Nézünk rá, mintha kínaiul mondta volna.

– A szokásosat, jó? De ne dobjátok be a pénzt a perselybe.

A bámulás azonban még tart. Nem egymásra, nem a néniire.

– Mi jelent az, hogy Em-Gé?

– Te-es-sék?

– Elárulnátok nekem?

Ha fejbe verik az embert, alighanem könnyebben jön vissza a hangja.

Csak Joci. Pedig eddig ő se nyikkant. És lehet, hogy még nem is végzett az olvasással. Marad hát a feje arrafelé, úgy súgja:

Mozdony Galeri.

És egy kicsivel később:

- A Mozdonyosok!
– Igazán? Eddig nem mondtátok. Na jó. Akkor üljetek le, majd kiviszem.
Dehogy ülünk! Hiszen a névsor! Ni! Az is ott!
Nem kell hangosan. Jó volna közelebbről, de itt a pult
És Orsi mégis olvassa.
A vezér, Vörös Réz (amikor még nem is értünk a végére) leállítja:
– Hibás a létszám!
Olvasás, számolás előlről, akár ha most tanulnánk a nagybetűket >
Valóban! Mínusz egy!
Persze hogy Réznek tűnt föl legelőször. Mert más nem hiányzik – csak pontosan Ádám Éva neve!
Se így, se úgy legalább, hogy: Morcos.
Aki viszont egyáltalán nem sértődik meg a fölfedezéstől.
De hogyhogya nem? Miért nem? Lehetetlen, hogy ne bántaná! Más az ilyen hülye véletlentől
fölröbbanna, vagy kivándorolna a világból!... Vagy egyszerűen csak uralkodik magán: nem fog itt
sírnival, hogy elrontsa az ünnepi hangulatot!
Nem. Sokkal nagyobb a csoda. Indul az asztalunk felé, ahová már javában rakogatja a néni a
tányéros-kelyhes óriási adagokat
– Mert aki Irta, nem írhatja önmagát is! – billegetti Morcos a vállát összevissza, s letelepszik a
fagylaltja elé, mintha moziból jöttünk volna. – Ennyi az egész!
Csakhogy éppen ettől fordul föl a világ egyensúlya!
– Hé!... – üvölti Réz. – Állj! Mi az? Ki írta? Visszakozás, hátrálás.
A papírszalvéták mind a földön.
És Morcos nagyon csöndes, annyira megijedt.
– De .. nem magamtól. Így még vastagabb az örület.

«■ Ez... ez á... – nem ugrik a vezér nyelvére egyetlen érthető szó sem. – Te tudtál róla? Szólhattál volna, nem?

– Ahogy mondták, na! Valakinek csak *le* kellett írni,' Nem tudod fölfogni? Én csak leírtam.

– Cseles találta ki?!

1 g Mit beszélsz? Nem vagy normális! ! e Akkor?

s- Mondd, de igazán, miért kiabálsz? Figyelj csak ...

*• Nem csípem, amikor ilyen vagy, tudhatnád ..«

\$ Inkább ne haragudj. Megpróbálsz?

F Fújd föl!

Beüt a némaság megint. Ráadásul a fagyit is el kell kezdeni, mielőtt szétfolyna itt minden. Morcos is belenyúl közben, meg a kiskanállal turkál.

Csak Réz nem zökken vissza normális formájába.

Mert féltő, hogy mivel Morcos mást már nem tud mondani: teljes jogú sírás következik végre.

' Viszont éppen a legéslegellenkezőbb történik; illene följegyeznünk Ádám Csutka naplójába, a statisztikai rovatkák tájékára, mint legelső esetet a történelemben, pontos dátummal és az időpont megjelölésével. És mindez azzal indul, amikor Réz (az utolsó pillanatban) nekirontana saját fagyaltjának, időt hagyva másnak másféle tevékenységre. Különben talán nem is jöhetett volna létre az, amiről mondtam, hogy a legéslegellenkezőbb.

Tehát: Ádám Éva mosolyog!

Morcos!

De nem úgy, ahogy reggel! Az még csak amolyan „fél" volt, felecske vagy annyi se egészen, főpróbának is gyöngé. Ez már más! Teljesen igazi! Megtanulta azóta, másképp nem is lehetséges: olyan hosszú szünet után, ennyire szuper!

Mosolyog! Még mindig!

Vörös Rezsőre, nyilván. Egyfolytában, azóta.

Tarkabarka Orsikánk ámul talán legföltűnőbbben, teljesen leplezetlenül. Morcos tehát őt se avatta be, hogy mire készül___Miért? Mitől félt? Hogy legjobb barátnője esetleg lebeszéli? Miért tenné? Mire elfogy a fagyi, Réz máris áll. Indulna.

Nem kell fizetnünk, szabadon mehetnénk. Mégis: egy kicsit még maradhatnánk. Elolvasni azt még egyszer. Megkérdezni, hogy ott marad-e holnapra is? Es megköszönni újból a fagyit.

Nem a fűzfánk felé. Hanem mindenfelé egyezkedés nélkül, hiszen senki se beszél – mégis egyszerre fordulunk, átlóban, a Múzeum irányába. Varázslat nem létezik, még miattunk sem, butaság. De meg kell néznünk.

Harcálláspontunk a régi. A 328-as, a legutóbbi átcsoportosítás után ismét a helyén.

A vezér kapaszkodik föl a „konyhába” először. De majdnem visszaesik közénk, akkorát rándul hátrafelé.

Akkor viszont gyérünk; mi az már megint?! Tülekedés, indíts!

Haláli, ha itt is lesz valami!

Van! Annyira még nincs sötét. És nem káprázik a szemünk, akárki láthatná. Hogy: van!

A műszerfalon, az indítókar fölött!

A dicsőség. Vagyis a szöveg. A KÖSZÖNET!

Mindannyian ugye nem férünk föl egyszerre, de annyira biz' isten, hogy lássuk. Olvasni már nem kell, csak hogy nézhessük.

De nem nézzük. Mert a lányok például alig jutnak tovább a legelső foknál, s minden tekintet őket keresi fentről. Vagy leginkább Morcost: – hátha végre megmagyaráz valamit?

Ha mosolyogna... De. nem, megint nem. Még egyszer nem meri; fél talán, hogy másodszorra már nem sikerülne úgy... Mi a búbanatos nyavalyától ijedt meg? Hiszen láthatta, hogy örömeiben még a vezér is elájult!

Mosoly tehát semmi, bele kell nyugodnunk; viszont ő mondja ki, onnan letről:

– Menjünk haza ...

– Mit?! Hová?!

– Hadova papához!

Nézegetünk egymásra. Körbe is és lefelé is. Végül mindenkinek az én képemen akad el a tekintete. Kifelé hát szépen a Múzeumból. Majd holnap újra megnézhetjük. Okosabbak egyelőre nem lettünk, csak egy kicsit boldogabbak; Pajti, próbálj örülni te is!

Indulás!

Foci Joci legelöl:

– Hozzánk? Akkor oké! Kapkodhatnátok a virgácsokat élénkebben is!

... Itthon egyelőre semmi. Nincs KÖSZÖNET. Sem az ajtón, sem a teraszon a lámpa alatt, sem a falon. Morcosnak azonban tudnia kell valamiről, különben nem erősködött volna, hogy induljunk „haza”.

Apa kint áll a kerti lépcsők magasában. Ránk várt-e, minket lesett-e (egyáltalán: mi oka idegeskedni értünk), nem tudom. Pajti. Mindenesetre elégedetten bólogat, kezével ellenzőt képez a szeme fölé, és fene messzire kémlel. Mindenki tudja, de azért jobb, ha mondja:

– Ja! Most húz ki az 1910-es. Jó a szél, szépen fölkergeti a hangját.

Aztán sapka a fogasra, és fél perc fejkavarás.

– Na! Ebadták!

Vörös Réz köszön most is legelőször; külön apának és külön anyunak.

Valami tehát igenis készül. Anyu emeletes kontya rég rendben, és ez még nem jelent semmit, hiszen tudjuk, úgy föl tűzi reggel, hogy estig se kell megigazítania. Hanem megindul valami a konyha irányából – úticélként a nagy

asztal közepe! s legalább akkora; mint a íavor vagy a hajdani „puttonyos” első kereke. És fekete. Vagy nemj inkább nagyon is barna. Csokoládétorta!

Ekkora a Titusz kirakatában se férne el! Éljen! Hurrá! Csúcs!

És ni! Ott! A közepén...” Fehérrel! Tejszínből vagy cukorból! Csupa nagybetű itt is! KÖSZÖNET!

Hallod, Pajti? Ez ma a harmadik. Akármint számolod; akkor is legalább három!

És anyu milyen szép! És apa döcögve nevet! És átfogják egymás vállát! És így néznek mind a ketten ránk!

– Jól van – ébred legelőször apa a gyönyörűségből. «• Egyik ebadta se fog leülni?

Nem. Még egy kicsit nem.

– Helyes; álldogáljon, akinek könnyebb. Áz én lábom-nak már nem való ...

És máris ül. Kényelmesen elfészkelődik; sőt anyu ugyanúgy. Így persze egészen más. Spéci a mezőny, mint az aranykorban. Az ám!

– Hátakkor?

Indul a lavór (mozdonykerék) fölszeletelése. Oltári ravaszul! Ugyanis körbe-körbe, és a közepén megmarad a fehér KÖSZÖNET.

– Beszélünk kell – indítja apa újra a szót. – Párbeszéd, na! Nem erről – mutat a fölsérthetetlen betűsorra –, ' ez már megtörtént, vége, éljen!

Fogalmunk sincs, mi lesz ebből. Ujabb terv?... Mindegy, valami mindjárt előbújik; türelem!

Csak egy kicsit szokatlan. Már mint apa zavara. Nem az ő formája, hogy ilyen bajlódva fogjon bele.

– Hiszen volt már erről szó! – zongorázik az asztalterítőn. – Hogy esetleg őrsi foglalkozás formájában, egyszer ... Jól mondom így?

- Igen – bólintja a vezér. És Csutka is azonnal:
- I-igen.
- Ej, hiszen tudjuk! – figyelmezteti anyu, de biztosan csak viccből
Fönláll apa, nagyot akar mondani, mégis inkább visszaül
- Szóval. Terepszemle megtörtént!
- Mi? Mikor? Hol? – kapkodjuk a fejünket, mintha teniszeznének az orrunk előtt.
- Egymás tekintetét elfogni, az volna jó! Ehelyett olyan ütemben pörgölődünk összevissza (bivaly nagy szerencse: a csokis szelet azért se röpül le közben a villánkról), hogy nem is látunk semmit. Csak újra, akadozva vagy hangtalanul:
 - Mi? Mikor? Hol?
 - A helyszínen – kondul a tömör válasz. Majd kiegészítésül: – Terepszemle mindig csak a helyszínen lehetséges. Különösen, ha előzetes. Azt hittem, ez világos.
 - Igen.
 - I-igen.
 - Idegenvezetés anélkül nem vállalható. Természetes? Hát erről kell beszélünk, gyerekek!
Kezd „leesni a tantusz”. Egyesek agyában. És lassan, igen lassan kapcsolásra állunk. Vétel!
 - A helyszín megfelelő: őrsi alakzatban zavartalanul megközelíthető. A továbbiak a parancsnokokkal rendezendők el. Meg a csapatvezetővel. Nap, időpont. Érthető? De ez már nem az én dolgom. Föltéve, ha ...
 - Azt hiszem, egyszerre nyúlt meg a nyakunk. Mert mi az, hogy: föltéve? Ez lesz a fojtogató hadművelet legújabb cselvetése?... S apa vár is nyugodtan, neki nem sietős estefelé már semmi: hát csak nyújtózzunk. Talán élvezi is a döbbenetes csöndet; mindenesetre szíves jó szándékkal, segítőkészen ismétli meg:
 - Föltéve, ha... Szóval, ha nem lépünk újból aknára!

Majd egy fél pillanat múlva, a változatlan csöndben:

– Állj, nincs röhögés! A tűzserészek már kutatnak, a terep át lesz fésülve, érthető?

És Morcos nevet. Ni! Szép nyugodtan kezdte, talán már az elején, amikor apa fölállt, majd visszaült. És mostanra sikerült! Azt hitte, nem veszi észre senki? Mindegy. A legfontosabb, hogy nevet!

Orsi meg is rántja hátulról a trikóját, késelem nélkül:

– Mit nevezsz? – súgja vagy sziszegi, mintha titokról egyezkednének.

– É-é-één? Nem is nevetek.

Nem, ez egészen más. Mosoly! Olyan, ami nem könnyen sikerül, tudod, Pajti.

Azonkívül nem is akármilyen. Ez a mosoly döbentett rá mindannyiunkat, most, ebben a pillanatban, egyszerre, hogy hát persze: – apa volt az! Ő függesztette ki a Múzeum közepén, a 328-as műszerfalára, ő, igazán ő!

Hiszen minek kell neki egyébként a „terepszemle”?! Kiismeri magát a vágányok közt koromfekete éjszaka is, és könnyebben tájékozódik a váltók dzsungelében, mint itthon a vasárnapi konyhában. Még hogy „idegenvezetés”? Bármikor, az első gombnyomásra, azonnal bele tud kezdeni!

Ez volt tehát a „helyszín”! Ezért volt szükséges az a bizonyos „terepszemle”! Az „előzetes”!

És az már nyílegyenes szuperigazság: hogy ha egyszer a Múzeumban, akkor a Tituszban is az ő műve a KÖSZÖNET! Talán a fűzfánkra is került valami; óriási ökrök vagyunk, hogy nem néztük meg! Nem baj, holnapra is marad egy kis öröm!

Így a legjobb, Pajti! Hogy nem holmi idegen, titokzatos hatalom, nem az iskola, nem a rendőrség és nem is a szakik. Hanem: apa! Nem szólt senkinek, nem lelkengett, nem tartott hegyi beszédet az ő gézengúzairól – csak csc-lekedett. És azóta se beszél róla, még most sem. Fontos

esetekben mindig így cselekszik: a háttérből és személytelenül. Mintha csak úgy önmagától intéződne el, ami addig egyáltalán nem akart elintéződni.

Nézd. Tudod: mindenkinek van titka. Nem biztos, hogy olyan igazi titok, mint például te énnekem. Vagy Csutkának ugye Amundsen. Hanem azért sorban, nekik is; figyelj. A vezérnek az, hogy továbbra is vezér; senki se lenne jobb ... Orsi húgomnak a magányos küzdelmek a tükör előtt a tarkabarkaság legyőzésére, no meg azok a díctelen frizurapróbák. És leginkább, hogy: virág. Fekete Virág. Emlékszel: Ádám Csutka egyszer mondta js neki? Egyszer, egyetlenegyszer; ezért maradt titok... Aztán például Ádám Éva se lehet többé Morcos, hiszen elég szépen megtanulta közben a mosolygást, a rossz fogaival együtt, s már tudja, hogyan mutassa ki, ha örül; kereshetünk hát új nevet neki! És anyu? Az ő titka a legszebb. Ahogy a kontyát fölbúbozza.

A legnagyobb titok azonban mégis a Jocié! Mert hogyhogy ő értesül mindenről legelőször? Apánktól örökölte. Nem. Egészen más. Vagyis ő egészen más természetű bukfencekről és tótágasokról tájékozódik, suttymban, mint egy jól elrejtett lehallgatókészülék.

Érkezik ugyanis rögtön; persze hogy idepottyán! Ekkora csokoládétorta elérhető közelségének a reményében! Mikor tűnt el, és hová? – megint csak nem vettük észre. Mint ahogyan azt se, hogy mikor és honnan került elő? A kéményből ereszkedett alá, vagy a szél sodorta be? – rejtély marad.

Egyébként nem is engedi, hogy firtatni kezdjük – előbb neki volna mondani valója. Fészkelődik a helyén: a megszokott és törvényesített terepbeosztással csöppet sincs megalégedve.

A vezér mellé!

Nocsak! Mi a csuda!... Lássuk hát!

Egy a bökkenő azonban. Máris! Mert hiába kerül végre 210

egészen Réz közelébe: így, ülve, hagyományos alakzatban, teljesen reménytelen a világ. Ugyanis, ebből a jól nevelt helyzetből hogy a fenébe érje föl a nagyfiú fülét?

Képtelenség kitalálni, mi történik.

Nyugi! Sok nem lehet hátra!

Nincs is. Réz akkorát pattan, majdnem az egész asztal megugrik, tortástul és terítékestül. És csak azért marad meg a négy lábán, mert ugyanabban a pillanatban két te-; nyeres is csattan a sima lapján egyszerre.

T Kocsa változtatott! -süvölti Vörös Réz világgá.

Ebből azonban ki érti meg a vezér diadalmas fölpattanásának az okát? Mi egyelőre csak bökögetjük az orrunkkal a levegőt, és ha valóban vezér a vezér, akkor ebből is megértheti, hogy jót tenne a néppel, ha némi aprósággal kiegyesítené az iménti fölhorkanást!

– Vége! Nem értitek? Nincs többé „kis lovacsák”, és nincs többé „gyerekecskéim”!

– A...

Biztos, hogy senki se tud többet mondani. Vagy az ámulattól, vagy örömeinkben. Legföljebb még ilyesmit:

– Hű! Ne-e-emJ

– Fiacskáim!

– Mi? Miért? N-e-em?

– Holnaptól. Fölkészülni, hogy az első órától!... Nézőnk egymásra, de egyikünk se okosodik.

Mígnem

a vezér most már kilép az asztal mögül, és az ajtó meg az ablak átlójában áll, szóra készen:

– Meg fogom változtatni! – jelenti ki kemény elszántsággal. – Azt fogja mondani: „fiaim”!

Egyszerűen így.

Joci visít föl elsőül:

– Éljen! – és még a visító hanghullámok gyűrűzése közben elkapja a nagyfiút derékban. – Csúcs!

– Egyetértünk? Ellenvetés?

Mi viszont csak magunkban. Legalábbis én. De Csutka is: hiszem. Ízlelgetjük, próbáljuk a szót némán: – fiaim.

Ez is győzelem? Várj.

Hm. Fiaim. Egész szép lenne.

Miért ne? Kis Kocsa tanár bácsi és Vörös Rezső. Eddig is szót értettek. Olykor háborúzva; tudjuk. Máskor megadással, lenyelve a békát. Valahogyan, de mégis.

Tehát holnap reggeltől:

– Fiaim ...

... Hát szia, Pajti, jó éjszakát! Azt hiszem, végre nagyot alhatunk!

Mert semmi baj már, igaz? A Mozdony Múzeum rendületlenül áll, a vihart nemf sínylette meg. Nem árthat neki semmi, láthattad.

Sőt! Ezentúl többen figyeljük. A vén, hallgatóg gőzösök vágányai mentén időnként előbukkan majd egy-egy tapasztalt szakí; nem lármásan, nem is mérgesen. De rendszeresen. Akkor is, ha köztudomású, hogy az Em-Gé sokkal szorgalmasabban táborozik az egyetlen 328-as védelmében, mint hajdan.

Még egyszer tehát nem fordulhat elő. Jobb, ha elkerüljük a csattanást, ugye! Nem száz százalék, hogy mindig így sikerülne.

Szóval, szép álmokat, Pajti! Oltári szunya lesz, részemről biztos. Próbáld meg te is!

TARTALOM

1. Vörös Réz különleges nyakkendője – és a talpnyaló Ádám Csutka keserves leégése. Látogatás a 328-as gyomrában 5
2. A lócitromügy – és gőzfejlesztés
a „puttonyoson”. Bogarak a hegedűtokban 12
3. Furcsa vendég a Tituszban. Munkában
a Vágány Vagányok..... 31
4. Ruhakefe, súrolókefe, 'sárkefe az ágyban "valamint a vezér derékszíja. Cselesek bosszúja 49
5. Egy nem egészen hősi történet. De azért a fordítottja is. Ládák. Lószér. Lekvár 77
6. Vízbefúlási gyakorlat – sikertelenül.
Délután mégis új szövetség születik98
7. Cseles magnója a lányoknál, Japánból. Fekete Virág – Számonkérés – Veszélyben a Múzeum!
„Saját lábom" a bontóba.
És egy iszonyú robbanás 124
8. A szódásüvegből nem fogy a víz. Pösze üzenete – és a nagy akció 157
9. Csalódás az iskolában. De aztán már köszönet, sorozatban! Sikeres alku
kis Kocsával – és Morcos dupla mosolya ... 195

HU ISSN 0324-3222

ISBN 963 11 4516 6

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest

Felelős kiadó: Sziládi János igazgató Szikra Lapnyomda (85-3570), Budapest, 1986 Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató Felelős szerkesztő: Rónaszegi Miklós Műszaki vezető: Szakálos Mihály

Képszerkesztő: Szecskó Tamás Műszaki szerkesztő: Szántai Ágnes

62 000 példány Terjedelem: 13,1 (A, 5) iv. IF 5605

A Lusta Emmi sorozat nagy sikerű írója ezúttal kevésbé ismert, érdekes világba vezeti olvasóit. Az izgalmas események színhelye egy pályaudvar, annak is külső vágányai, amelyek egyikén öreg, kiszuperált mozdony várja a sorsát. Múzeum lesz-e belőle, vagy kohóba vetik? Addig is, amíg a sorsa eldől, gyerekek álmodozásának, vidám játékainak színtere, örömeiket azonban csakhamar megrontja valami. Más gyerekek, jobban mondva suhancok is felfedezték az elhagyott vágányokat, ők azonban nem játszani akarnak – hiszen a vagonok kifosztása csöppet sem játék.